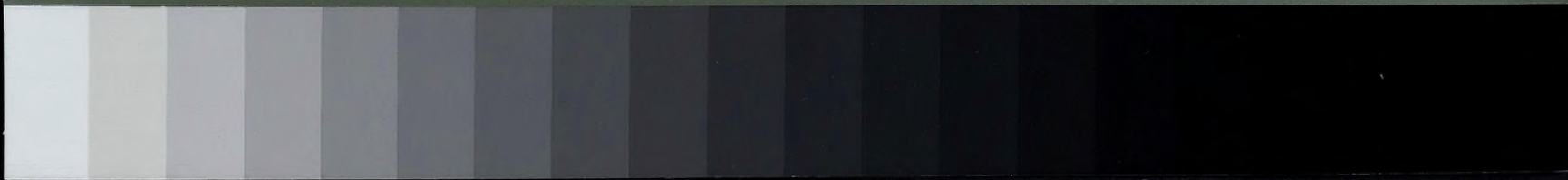

Grey Scale #13

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA
OBRONY
NARODOWEJ

Kmdr dr Piotr GAWLICZEK

**KONCEPCJA ORGANIZACJI
I PRZEPROWADZENIA ĆWICZEŃ**

**WARSZTATY PROBLEMOWE W RAMACH
PODYPLOMOWEGO STUDIUM
POLITYKI OBRONNEJ:**

**„Śródownisko strategiczne. Gra strategiczna.
Analiza postaw i zachowań
graczy strategicznych XXI wieku.”**

WARSZAWA

62440

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

WYDZIAŁ STRATEGICZNO - OBRONNY
KATEDRA STRATEGII
ZAKŁAD STRATEGII WOJSKOWEJ

Kmdr dr Piotr GAWLICZEK

KONCEPCJA ORGANIZACJI I PRZEPROWADZENIA ĆWICZEŃ

**WARSZTATY PROBLEMOWE W RAMACH
PODYPLOMOWEGO STUDIUM POLITYKI OBRONNEJ:**

**„Środowisko strategiczne. Gra strategiczna.
Analiza postaw i zachowań graczy strategicznych w XXI wieku.”**

WARSZAWA

SPIS TREŚCI

1. RAMOWY PLAN PRZYGOTOWANIA I PRZEPROWADZENIA WARSZTATÓW PROBLEMOWYCH: „Środowisko strategiczne. Gra strategiczna. Analiza postaw i zachowań graczy strategicznych w XXI wieku”	3
2. RAMOWY PLAN PRZYGOTOWANIA I PRZEPROWADZENIA WARSZTATÓW – prezentacja.	19
3. WYKŁADY	34
3.1 M. Dukaczewski – Wyzwania dla bezpieczeństwa RP w XXI wieku (perspektywa do 2025 r.)	34
3.2 C. Rutkowski – Analiza strategiczno – polityczna	43
3.3 Polityka bezpieczeństwa Stanów Zjednoczonych	63
3.4 Podstawowe założenia chińskiej polityki obronnej	71
3.5 Długofalowa linia polityki bezpieczeństwa Federacji Rosyjskiej – podejście strategiczne w polityce zagranicznej	78
3.6 Polityka bezpieczeństwa Niemiec	83
4. PLAN KONSULTACJI	90
5. WYNIKI WARSZTATÓW	91
5.1 Rozwiązanie problemu pierwszego - Rywalizacja supermocarstw w średniej i dalszej perspektywie strategicznej - groźba globalnego konfliktu jądrowego (na przykładzie narastającego konfliktu USA-Chiny)	91
5.1.1 Stanowisko „Gracza” 1 – USA	91
5.1.2 Stanowisko „Gracza” 2 – Chin	103
5.1.3 Stanowisko „Gracza” 3 – Rosji	113
5.1.4 Stanowisko „Gracza” 4 – Niemiec	119
5.2 Rozwiązanie problemu drugiego – Europejska Polityka Bezpieczeństwa i Obrony (<i>European Security and Decence Policy</i>) w warunkach eskalacji zagrożenia terrorystycznego (bliższa perspektywa strategiczna)	125
5.2.1 Stanowisko „Gracza” 1 – USA	125
5.2.2 Stanowisko „Gracza” 2 – Chin	133
5.2.3 Stanowisko „Gracza” 3 – Rosji	140
5.2.4 Stanowisko „Gracza” 4 – Niemiec	146
5.3 Rozwiązanie problemu trzeciego – „Problem niemiecki” w przyszłej Europie	152
5.3.1 Stanowisko „Gracza” 1 – USA	152
5.3.2 Stanowisko „Gracza” 2 – Chin	158
5.3.3 Stanowisko „Gracza” 3 – Rosji	163
5.3.4 Stanowisko „Gracza” 4 – Niemiec	168
5.4 Stanowisko polskie (w kontekście problemów 1, 2, 3)	175
6. OMÓWIENIE WYNIKÓW ANKIETY PO ĆWICZENIU STUDENTÓW PSPO	200
7. ZESTAW ANKIET	205
8. PODSUMOWANIE WARSZTATÓW - WNIOSKI ORAZ UWAGI	206

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

**WYDZIAŁ STRATEGICZNO - OBRONNY
KATEDRA STRATEGII
ZAKŁAD STRATEGII WOJSKOWEJ**

**RAMOWY PLAN
PRZYGOTOWANIA I PRZEPROWADZENIA
WARSZTATÓW PROBLEMOWYCH NA TEMAT:**

**„ŚRODOWISKO STRATEGICZNE. GRA STRATEGICZNA.
ANALIZA POSTAW I ZACHOWAŃ GRACZY
STRATEGICZNYCH
W XXI WIEKU”**

SPIS TREŚCI

I. TEMAT	5
II. FORMA	5
III. CEL GŁÓWNY WARSZTATÓW I CELE SZKOLENIOWE	5
IV. UCZESTNICY WARSZTATÓW	6
V. PROBLEMY TEMATYCZNE WARSZTATÓW	6
VI. ZAGADNIENIA I ZADANIA SZKOLENIOWE	6
VII. ZAŁOŻENIA I USTALENIA METODYCZNO-ORGANIZACYJNE	7
VIII. MODELOWY TOK WARSZTATÓW Z PODZIAŁEM NA ZASADNICZE ETAPY I ICH PROBELMATYKĘ	9
IX. PODSUMOWANIE I ZAKOŃCZENIE WARSZTATÓW	10

ZAŁĄCZNIKI

1. Ramowy układ przebiegu warsztatów
2. Bibliografia i zestaw materiałów
3. Wykaz konsultantów
4. Układ prezentacji wyników pracy
5. Plan rozmieszczenia i wyposażenia stanowisk (sala 320)

I. TEMAT

ŚRODOWISKO STRATEGICZNE. GRA STRATEGICZNA. ANALIZA POSTAW I ZACHOWAŃ GRACZY STRATEGICZNYCH W XXI WIEKU

II. FORMA

WARSZTATY PROBLEMOWE Z ELEMENTAMI PRACY NAUKOWEJ, WYKORZYSTUJĄCE, OBOK FORM DYDAKTYCZNYCH, TAKŻE FORMY PRACY BADAWCZEJ ORAZ TWÓRCZEGO ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW.

III. CEL GŁÓWNY WARSZTATÓW I CELE SZKOLENIOWE

Celem głównym jest przygotowanie studentów do pełnienia ról zawodowych, realizacji funkcji i zadań na stanowiskach kierowniczych i wspomagających w warunkach uczestnictwa w wielu, różnorodnych grach polityczno-strategicznych, prowadzenia studiów środowiska strategicznego, stosowania analizy strategiczno-politycznej dla identyfikacji możliwej gry oraz wypracowania stanowiska narodowego w kwestii rozwiązywania prognozowanych problemów środowiska bezpieczeństwa. **W rezultacie warsztatów studenci PSPO powinni:**

- samodzielnie identyfikować graczy strategicznych, środowiska, stawki i zasady gry oraz możliwe role, postawy i działania aktorów w ramach gier prowadzonych w niestabilnym, turbulentnym otoczeniu;
- identyfikować czynniki wpływające na postawę i zachowania graczy strategicznych w XXI wieku;
- eksponować uwarunkowania nadrzędne analizy strategicznej oraz wnioskować pod kątem problemów bezpieczeństwa i rozwoju RP.
- prognozować sytuację środowiska strategicznego w świetle wniosków z identyfikowanych trendów oraz przewidywanych postaw graczy strategicznych;
- posługiwać się metodami, technikami i narzędziami analizy strategicznej oraz przyjmowanie konkretnych problemów-układów odniesienia;
- określać formy użycia instrumentów środowiska strategicznego, w tym odnoszących się do sfery kompetencji sił zbrojnych;
- racjonalnie organizować pracę w toku rozwiązywania złożonych problemów analizy strategicznej w warunkach prowadzenia gry strategicznej;
- weryfikować przyjęte rozwiązania organizacyjne w świetle możliwych potrzeb oraz przewidywanych warunków działania graczy strategicznych.

IV. UCZESTNICY WARSZTATÓW

1. Studenci PSPO
2. Kadra dydaktyczno-naukowa Katedry Strategii
3. Konsultanci - wyznaczeni pracownicy naukowo-dydaktyczni Wydziału Strategiczno-Obronnego

W warsztatach uczestniczą ponadto **eksperti** reprezentujący następujące kraje: Stany Zjednoczone – specjalista z WSI; Chińska Republika Ludowo-Demokratyczna – specjalista z WSI; Federacja Rosyjska – specjalista z WSI; Niemcy – specjalista z WSI. **Główny wykład ekspercki** - zaproszony gość (eurodeputowany Marek SIWIEC lub przedstawiciel Biura Bezpieczeństwa Narodowego).

Eksperti występują w roli doradców GRACZY, udzielających konsultacji, według potrzeb wynikających z wypracowywania stanowisk w odniesieniu do problemów.

V. PROBLEMY TEMATYCZNE WARSZTATÓW

1. Rywalizacja supermocarstw w średniej i dalszej perspektywie strategicznej - groźba globalnego konfliktu jądrowego (na przykładzie narastającego konfliktu USA-Chiny).
2. Europejska Polityka Bezpieczeństwa i Obrony (*European Security and Defence Policy*) w warunkach eskalacji zagrożenia terrorystycznego (bliższa perspektywa strategiczna).
3. „Problem niemiecki” w przyszłej Europie.

VI. ZAGADNIENIA I ZADANIA SZKOLENIOWE

1. Dokonanie analizy i diagnozy środowiska strategicznego w XXI wieku, na podstawie przyjętych problemów do rozwiązania. Sformułowanie głównych założeń linii politycznej reprezentowanego państwa w kontekście ogólnym i poszczególnych sytuacji problemowych oraz opracowanie ogólnej metody rozwiązywania problemów wiążących się przyjętymi w ramach warsztatów układami odniesienia.
2. Zasadniczym zadaniem zespołów studyjnych, odgrywających rolę GRACZA jest opracowanie stanowiska końcowego w odniesieniu do trzech problemów tematycznych. Założenia nieprzewidywalności otoczenia, dynamicznej turbulencyjności oraz występowania zagrożeń asymetrycznych powinny być wyznacznikami konstruowanych wyników. Zadaniem GRACZY, w odniesieniu do każdego problemu, jest wypracowanie i zaproponowanie linii

politycznej swojego państwa i doradztwo kierownictwu państwa na temat: jakie podjąć działania w odniesieniu do przedmiotowych problemów (własne cele, interesy, strategie oraz ich ewolucja w perspektywie czasowej). Wypracowaniu strategii ma służyć przeprowadzenie analizy politycznej, a jej przedmiotem powinny być cele, interesy, postawy, strategia działań innych graczy biorących udział w grze. Elementami analizy powinny być także zagadnienia: „o co się gra?”, „kto gra?”, „jakie interesy mogą być naruszone?”, „jakie strategie są dostępne?”, „z jakim ryzykiem się wiąże?”, „które z nich są najbardziej prawdopodobne?”. Punkt końcowy rozważań warsztatów mają stanowić wnioski dla RP. Inne elementy opracowywania stanowiska to scharakteryzowanie własnej pozycji (polityki) względem innych graczy. W wypracowywaniu stanowiska należy poszukiwać odpowiedzi na następujące, zasadnicze pytania:

1. *Jakie aspekty polityczne, ekonomiczne, społeczne lub inne (jaka ich kombinacja) mogą stanowić podłoże problemów?*
2. *Czyje i jakie interesy są (mogą być) zagrożone w odniesieniu do problemu (kto uczestniczy w grze i o co toczy się gra)?*
3. *Jakie cele polityczne (opisane w kategoriach politycznych) poszczególnych podmiotów można zidentyfikować w odniesieniu do analizowanych problemów?*
4. *Jakie strategie (ogólne koncepcje) polityki oraz za pomocą jakich środków (działań) GRACZE mogą osiągnąć swoje cele? Który z wariantów strategii jest najbardziej prawdopodobny? Który z wariantów strategii wiąże się z największym ryzykiem?*
5. *Czy i w jakiej skali oraz formie poszczególni GRACZE mogą użyć siły militarnej? Jeżeli tak – jakie cele działań militarnych można prognozować?*
6. *Czy i w jakim stopniu zagrożone jest bezpieczeństwo GRACZY, któregoś z ich sojuszników?*
7. *Czy i jakie zagrożenia bezpieczeństwa GRACZA można prognozować jako rezultat rozwoju sytuacji?*
8. *Jakie podstawowe wnioski pod kątem formułowania linii politycznej GRACZY można przedstawić na podstawie prognozowanego rozwoju sytuacji? Czy i jakie przedsięwzięcia polityczne, wojskowe lub inne GRACZ powinien realizować natychmiast? Jakie misje i główne zadania SZ można przewidywać? Czy jakie (ogólnie) działania sojusznicze należy inspirować?*

VII. ZAŁOŻENIA I USTALENIA METODYCZNO-ORGANIZACYJNE

1. Ład polityczny, ekonomiczny i militarny w świecie XXI wieku ciągle ewoluują, a środowisko strategiczne należy rozumieć w sposób

kompleksowy, uwzględniający znaczenie i wpływ różnorodnych czynników politycznych, militarnych, ekonomicznych, społecznych, środowiskowych, energetycznych i innych. Z powyższego założenia wynika konieczność prowadzenia odpowiednio dobranych i ukierunkowanych wykładów (z różnych przedmiotów), wprowadzających w problemy dotyczące zarówno nowych wyzwań, jak i zagrożeń dla pokoju i stabilności międzynarodowej.

2. Środowisko strategiczne ulega często trudnym do przewidzenia zmianom. Z tego powodu należy podczas opracowywania wszelkich prognoz i scenariuszy w zakresie odgrywania ról przez jego graczy zakładać konieczność prowadzenia działań w ramach organizacji międzynarodowych i w wymiarze narodowym. W szczególności należy zwrócić uwagę na możliwe kombinacje procesów i zdarzeń, których współwystępowanie jest rzeczywistym generatorem ewolucji ładu międzynarodowego. Powyższe problemy przedstawiono szerzej w toku zajęć wprowadzających, poprzedzające konwersatoria tematyczne.
3. W toku warsztatów studenci PSPO występują w roli członków zespołów eksperckich, uczestniczących w wypracowaniu ramowej koncepcji analizy postaw i zachowań graczy strategicznych w XXI wieku. Za cezurę czasową prowadzonych analiz powinny zostać przyjęte lata 2010-2020. Studenci PSPO są podzieleni na cztery grupy, których zadaniem będzie podjęcie roli następujących graczy:
 - Stany Zjednoczone (**GRACZ NR 1**);
 - Chińska Republika Ludowa (**GRACZ NR 2**);
 - Federacja Rosyjska (**GRACZ NR 3**);
 - Niemcy (**GRACZ NR 4**).
4. Prezentacja wyników na poszczególnych etapach powinna się odbywać według układu przedstawionego w załączniku 4.
5. Wyniki pracy zespołów należy przedstawić w postaci dokumentów określonych przez kierownika warsztatów problemowych. Całość dokumentów i materiałów poglądowych wykonanych przez zespoły powinna być zebrana jako oddzielne wydawnictwo i przekazane na potrzeby dydaktyczno-naukowe WS-O.
6. Konsultacje w ramach zakładów, katedr i wydziałów AON dokonywane są według potrzeb. Za zgodą kierownika warsztatów problemowych studenci PSPO mogą dokonywać konsultacji ze specjalistami spoza AON. Generalnie przyjmuje się jednak, iż rolę instytucji nadrzędnych odgrywają osoby funkcyjne prowadzące warsztaty. W trakcie trwania warsztatów studenci powinni korzystać z zasobów biblioteki i Internetu, każdorazowo zgłaszając

kierownikowi zamiar opuszczenia miejsca pracy. W toku instruktażu określone zostaną szczegółowe zakresy i formy uczestnictwa osób funkcyjnych i konsultantów.

7. Nadzór organizacyjno-metodyczny nad przebiegiem warsztatów problemowych sprawuje moderator - **kmdr dr Piotr GAWLICZEK**.

Funkcje dydaktyczne w poszczególnych zespołach GRACZY wypełniają :

GRACZ nr 1 – dr Jarosław GRYZ

GRACZ nr 2 – prof. Stanisław KOZIEJ

GRACZ nr 3 – dr hab. Józef MARCZAK

GRACZ nr 4 – dr Marian KOZUB

W skład grupy asystentów wchodzi:

- mjr Mariusz FRYC;

- mjr Adam BRZOZOWSKI

VIII. MODELOWY TOK WARSZTATÓW Z PODZIAŁEM NA ZASADNICZE ETAPY I ICH PROBELMATYKĘ

Faza wstępna

1. Dokonanie podziału studentów PSPO na cztery grupy, wg układu: USA, ChRL, Federacja Rosyjska, Niemcy po 3 studentów, nazywane odpowiednio GRACZAMI 1-4. Dwaj studenci PSPO spełniają rolę GRACZY DODATKOWYCH, występując z pozycji Rzeczypospolitej Polskiej oraz stanowiąc załączek dwóch grup utworzonych w drugiej fazie warsztatów. Zapoznanie z ogólnymi celami warsztatów (w trakcie instruktażu poprzedzającego warsztaty).
2. Przekazanie GRACZOM dossier z materiałami informacyjnymi o reprezentowanych państwach: charakterystyka polityczna, w tym informacje o siłach zbrojnych, strategiach, doktrynach, polityce bezpieczeństwa itp., a także postawienie zadań związanych z gromadzeniem wiedzy przydatnej w zasadniczej fazie warsztatów (w trakcie instruktażu poprzedzającego warsztaty).

Faza I (jak w załączniku 1)

1. Wprowadzenie i organizacja fazy I warsztatów.
2. Seria wykładów wprowadzających na temat „**Długofalowa linia polityki bezpieczeństwa państwa**” w odniesieniu do każdego z GRACZY, wygłoszonych przez ekspertów z WSI. Wykłady obejmują również ogólne odniesienie się do problemów merytorycznych warsztatów. Następnie debaty w podgrupach GRACZY, a potem wspólna sesja pytań i odpowiedzi oraz dyskusja.

3. Wypracowywanie przez GRACZY wstępnego stanowiska w kwestii problemów 1-3.
4. Prezentacja przez GRACZY wstępnych rozwiązań problemów.

Problemy nr 1, 2, 3 (každorazowo)

1. Postawienie zadań
2. Wypracowywania przez GRACZY stanowiska w odniesieniu do problemu
3. Prezentacja wyników
4. Dyskusja i podsumowanie problemu

Faza II

1. Wprowadzenie i organizacja fazy II warsztatów
2. Wykład wiodący na temat: „**Szanse i sposoby realizacji interesów narodowych, w warunkach postępującej integracji i hierarchizacji świata oraz dysproporcji potęgi i władzy. Casus Polski**”
3. Dokonanie podziału studentów na 2 grupy oraz postawienie zadań do realizacji - wypracowywania, na podstawie fazy I, stanowiska poszczególnych grup w kwestii wniosków dla bezpieczeństwa i rozwoju RP.
4. Prezentacja wyników pracy oraz dyskutowanie rozwiązań.
5. Opracowanie stanowiska końcowego oraz postawienie zadań do samodzielnego studiowania

Zakończenie

1. Podsumowanie warsztatów

IX. PODSUMOWANIE I ZAKOŃCZENIE WARSZTATÓW

W ostatniej części warsztatów studenci powinni przedstawić w przyjętej wcześniej formie wyniki gier, opracowane w poszczególnych grupach problemowych. Charakter rozwiązań, ich zakres merytoryczny, powinny być odzwierciedleniem swobodnego myślenia, otwartości, niezależności poglądów. Nie należy przedstawiać też znanych autorów opracowań jako swoich, ani też kompilować rozwiązań już istniejących w dorobku światowym. Idzie raczej o kreatywne podejście do rozwiązywanych problemów i swoiste nowatorstwo prezentowanych treści.

OPRACOWAŁ:

kmdr dr Piotr Gawliczek

ZAŁĄCZNIKI

RAMOWY UKŁAD PRZEBIEGU WARSZTATÓW

Załącznik 1

	24 STYCZNIA	25 STYCZNIA	26 STYCZNIA	27 STYCZNIA	28 STYCZNIA									
1	OTWARCIE POSTAWIENIE ZADANIA PRZERWA PRACA W GRUPACH G1 G2 G3 G4 PROBLEMY Nr 1 Nr 2 Nr 3 Pytania & Odpowiedzi POSTAWIENIE ZADANIA Nr 1	Wypracowanie stanowiska w kwestii problemu nr 1 PRACA W GRUPACH PRZEDSTAWIENIE STANOWISK KONFRONTACJA STANOWISK POSTAWIENIE ZADANIA Nr 2	Wypracowanie stanowiska w kwestii problemu nr 2 PRACA W GRUPACH PRZEDSTAWIENIE STANOWISK KONFRONTACJA STANOWISK POSTAWIENIE ZADANIA Nr 3	Wypracowanie stanowiska w kwestii problemu nr 3 PRACA W GRUPACH PRZEDSTAWIENIE STANOWISK KONFRONTACJA STANOWISK POSTAWIENIE ZADANIA WYKŁAD WIODĄCY SPOTKANIE Z PSPO	Wypracowanie stanowiska w kwestii wniosków dla RP PRACA W GRUPACH PRZEDSTAWIENIE STANOWISK FORMUŁOWANIE WSPÓLNEGO STANOWISKA PODSUMOWANIE WARSZTATÓW									
2						PRACA W GRUPACH	PRACA W GRUPACH	PRACA W GRUPACH						
3									PRACA W GRUPACH	PRACA W GRUPACH				
4											PRACA W GRUPACH	PRACA W GRUPACH		
5													PRACA W GRUPACH	PRACA W GRUPACH
6														

BIBLIOGRAFIA I ZESTAWY MATERIAŁÓW TEMATYCZNYCH

1. Literatura obowiązkowa:

1. Brzeziński Z., *Wybór. Dominacja czy przywództwo*, Wyd. Znak, Kraków 2004.
2. Brzeziński Z., *Wielka szachownica*, Bertelsman Media, Warszawa 1998.
3. Fukuyama F., *Koniec historii*, Poznań 1997.
4. Huntington S., *Zderzenie cywilizacji*, Wyd. MUZA, Poznań 1998.
5. Kagan R., *Potęga i raj. Ameryka i Europa w nowym porządku świata*, Wyd. Studio EMKA, Warszawa 2004.

2. Literatura zalecana:

1. Abrami M., *Quo vadis – Trzecie tysiąclecie*, Wyd. Biblioteka Fondu, Warszawa, 2002.
2. Barber B.R., *Dżihad kontra McŚwiat*, Wyd. Muza, Warszawa 2000.
3. Balcerowicz B., *Pokój i „nie-pokój” na progu XXI wieku*, Wyd. Bellona, Warszawa 2002.
4. Coutau-Begarie H., *Traktat o strategii* (II ed.), Paris 1999, tłumaczenie robocze (maszynopis)
5. Dęga Cz., *Europa i zmiany bezpieczeństwa. Styk transatlantycki*, „Myśl Wojskowa” 2004, nr 6.
6. Gawliczek P., Pawłowski J., *Zagrożenia asymetryczne*, Wyd. AON, Warszawa 2003.
7. Gryz J. (red.), *Kulturowe i polityczne wymiary integracji europejskiej*, Łódź 2002.
8. Gryz J., *Proces instytucjonalizacji stosunków transatlantyckich*, Warszawa 2004.
9. Haliżak E., Kuźniar R. (red.), *Stosunki międzynarodowe. Geneza, struktura, dynamika*, Warszawa 2000.
10. Jemioło T., *Globalizacja. Szanse i zagrożenia*, Wyd. AON, Warszawa 2000.
11. Jemioło T. (red.), Malak K. (red.), *Bezpieczeństwo zewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej*, Wyd. AON, Warszawa 2002.
12. Kaczmarek J., *Stosunki Transatlantyckie a bezpieczeństwo Europy*, Wyd. AON, Warszawa 2004.
13. Koziej St., *Globalne i euroatlantyckie uwarunkowania bezpieczeństwa międzynarodowego*, Wyd. AON, Warszawa 2003.
14. Kukułka J., *Kształtowanie nowego ładu międzynarodowego u schyłku XX wieku*, Warszawa 1999.
15. Kuźniar R. (red.), *Polska polityka bezpieczeństwa 1989-2000*, Wyd. Scholar, Warszawa 2001.
16. Kuźniar R., *Bezpieczeństwo międzynarodowe czasu przemian*, Wyd. PISM, Warszawa 2003.
17. Lępkowski W., *Podstawy strategii wojskowej*, Wyd. AON, Warszawa 1993,
18. Parzymies S. (red.), *Europejskie struktury współpracy*, PISM, Warszawa 1995.
19. Passent D., *Bomby w Iraku – odłamki w Waszyngtonie*, „Polityka” 2003, nr 47.
20. Pawłowski J., *Słownik terminów z zakresu bezpieczeństwa narodowego*, Wyd. AON (wydanie IV), Warszawa 2002.
21. Pawłowski J., *Terroryzm we współczesnym świecie*, Wyd. MON „Wojsko i Wychowanie”, Warszawa 2001.
22. Pokruszyński G., *Interwencje militarne w politykach bezpieczeństwa*, Wyd. AON, Warszawa 2003.
23. Popiuk-Rysińska I., *Unia Europejska*, Wyd. Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1998.
24. Rutkowski C., *Ku nowemu paradygmatowi strategicznego myślenia i zarządzania*, Wyd. AON, Warszawa 2003.
25. Stańczyk J., *Współczesne pojmowanie bezpieczeństwa*, Instytut Stosunków Politycznych PAN, Warszawa 1996.

26. Stonehouse G., *Globalizacja – strategia i zarządzanie*, Wyd. FELBERG SJA, Warszawa 2001.
27. *Strategia dla Polski po wejściu do Unii Europejskiej na lata 2004-2015*, Wyd. Elipsa, Warszawa 2000.
28. *Strengthening Transatlantic Security. A U.S. Strategy for the 21st Century*, Department of Defense, December 2000.
29. Sulowski S., *Uwarunkowania i główne kierunki polityki zagranicznej RFN*, Warszawa 2002.
30. Tismenau V., *Wizje zbawienia*, Wyd. Muza S.A., Warszawa 2000.
31. Toffler A. i H., *Wojna i antywojna*, Wyd. Muza, Warszawa 1997,
32. Wróblewski R., *Wprowadzenie do strategii wojskowej*, Wyd. AON, Warszawa 1998.
33. Zięba R., *Europejska tożsamość bezpieczeństwa i obrony*, Wyd. naukowe SCHOLAR, Warszawa 2000.
34. Zięba R., *Instytucjonalizacja bezpieczeństwa europejskiego*, Wyd. naukowe SCHOLAR, Warszawa 1999.

3. Zasoby „podręcznego banku informacji” dostępnego studentom PSPO w trakcie warsztatów:

PUBLIKACJE

1. *A MATURING PARTNERSHIP - SHARED INTERESTS AND CHALLENGES IN EU-CHINA RELATIONS*, Brussels, 2003.
2. Alberts D. S., Garstka J.J., Stein F. P., *Network Centric Warfare. Developing and Leveraging Information Superiority*, 2nd edition, CCRP 2000.
3. ALLEN K. W., MCVADON, *CHINA'S FOREIGN MILITARY RELATIONS*, 1999;
4. ANNUAL REPORT ON THE MILITARY POWER OF THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA.
5. Brenner M. J., *Europe's New Security Vocation*, McNair Paper 66, INSS NDU, Washington, D.C. 2002.
6. Brzeziński Z., *Wybór. Dominacja czy przywództwo*, Wyd. Znak, Kraków 2004.
7. *CHINA'S NATIONAL DEFENSE IN 2004*, INFORMATION OFFICE OF THE STATE COUNCIL OF THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA DECEMBER 2004, BEIJING.
8. COMMISSION WORKING DOKUMENT COUNTRY STRATEGY PAPER CHINA;
9. *Engaging Power for Peace*, Strategic Assessment 1998, NDU, www.ndu.edu.
10. *EU Security nad Defense Policy. The first FIDE years (1999-2004)*, edited by Nocele Gnesotto, Institute for Security Studies, Paris 2004.
11. *European defence. A Proposal for a White Paper*, EU ISS, May 2004.
12. *Flashpoints and Force Structure*, Strategic Assessment 1997, NDU, www.ndu.edu.
13. *From Laeken to Copenhagen. European defence: core documents*, cz. III, „Chailot Papers” no. 57, 2003
14. *From Laeken to Copenhagen. European defence: core documents*, cz. IV, „Chailot Papers” no. 67, 2003
15. Gryz J., *Proces instytucjonalizacji stosunków transatlantyckich*, Wyd. Scholar, Warszawa 2004.
16. *Imperium Romanum XXI wieku*, wywiad z Peterem Bender, autorem książki „Ameryka – nowy Rzym”, www.serwisy.gazeta.pl
17. *Instruments of U.S. Power*, Strategic Assessment 1996, NDU, www.ndu.edu.
18. *Irak 2004 ku normalności*, materiały z konferencji naukowej zorganizowanej z inicjatywy i pod patronatem Ministra ON, AON, Warszawa 2004 – (dwa egzemplarze).
19. Kagan R., *Potęga i Raj*, Wyd. Studio Emka, Warszawa 2003.
20. KENNETH W. ALLEN, GLENN KRUMEL, JONATHAN D. POLLACK, *CHINA'S AIR FORCE ENTERS THE 21ST CENTURY*
21. *LONG TERM ENERGY AND ENVIRONMENTAL STRATEGY FOR CHINA: ANALYSIS OF ECONOMIC REFORM SCENARIO BY CPE MODEL*;
22. MICHAEL D. SWAINE, ASHLEY J. TELLIS, *INTERPRETING CHINA'S GRAND STRATEGY: PAST, PRESENT, AND FUTURE*, 2000;

23. MICHAEL PILLSBURY, CHINESE VIEWS OF FUTURE WARFARE;
24. Mongold T. , Goldberg J., *Plague Wars. A True Story of Biological Warfare*, St. Martin's Press, New York 2000.
25. OFFICE OF THE SECRETARY OF DEFENCE, PROLIFERATION: THREAT AND RESPONSE, 2001;
26. *One year on: lessons from Iraq*, edited by Lindstrom G., "Chailot Papers" no 68, 2004
27. *Priorities for a Turbulent World*, Strategic Assessment 1999, NDU, www.ndu.edu.
28. *QDR Report*, DoD, 2001.
29. Rumer B. E., *Collision Avoidance: U.S.-Russian Bilateral Relations and Former Soviet States*, "Strategic Forum" no. 207, April 2004, INSS NDU.
30. Rumer B. E., Sokolsky R. D., *U.S.-Russian Relations: Toward a New Strategic Framework*, "Strategic Forum" no. 192, May 2002, INSS NDU.
31. SCOBELL A., *CHINA AND STRATEGIC CULTURE*, MAY 2002;
32. SHAMBAUGH D., *CHINA'S MILITARY VIEWS THE WORLD, AMBIVALENT SECURITY*;
33. *Shift or Rift. Assessing US-EU relations after Iraq*, edited by Gustav Lindstrom, UE ISS 2003
34. SHULONG CHU, *THE U.S. AND CHINA IN THE EARLY 21ST CENTURY: COOPERATION, COMPETITION OR CONFRONTATION?*.
35. *Słownik terminów z zakresu bezpieczeństwa narodowego*, AON, Warszawa 2002.
36. Starzyk J., *Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa Unii Europejskiej*, ISM, Warszawa 2001.
37. Tangredi S. J., *All Possible Wars? Toward a Consensus View of the Future Security Environment, 2001-2025*, INSS NDU, Washington D.C. 2000.
38. *The Global Century. Globalization and National Security*, edited by Richard L. Kugler, Ellen L. Frost, INSS NDU 2001.
39. *U.S. Security Challenges in Transition*, Strategic Assessment 1995, NDU, www.ndu.edu.
40. UGO FARINELLI, A SUSTAINABLE ENERGY STRATEGY FOR CHINA BASED ON ADVANCED TECHNOLOGIES, 2003;
41. Weinberger C., Schweizer P., *The Next War*, Regnery Publishing, Washington D.C. 1996.
42. WILLIAM H. OVERHOLT, HONG KONG AT THE CROSSROADS, 2004;
43. YING MA, CHINA'S AMERICA PROBLEM;
44. Zięba R., *Europejska Tożsamość Bezpieczeństwa i Obrony*, Wyd. Scholar, Warszawa 2000.

ZESTAW PROFILOWANYCH MATERIAŁÓW DOTYCZĄCYCH GRACZY (MATERIAŁY ZWARTE ORAZ ZASOBY NA PŁYCCIE CD)

Zestaw obejmuje:

Dane dotyczące wybranych państw: informacje ogólne, dane demograficzne, organizację i skład SZ, strategię i doktryny, a ponadto wybrane prognozy, mapy, tabele, schematy, zestawienia itp..

Materiały dostępne w **wersji drukowanej** jak i elektronicznej **na płycie CD**.

DEDYKOWANE STRONY INTERNETOWE

1. www.comw.org (Defense Strategy Review Page) 2. www.explorefuture.net 3. www.dtic.mil 4. www.globalsecurity.org 5. www.fueakbw.de 6. www.carlisle.army.mil 7. www.ndu.edu 8. www.china.org.cn/english/index.htm	9. www.fmprc.gov.cn/eng/wjwb/ 10. www.comw.org/cmp/fulltext/chpolic.html - Chinese Policy and Views 11. europa.eu.int/comm/external_relations/china/summit/index.htm - The EU's relations with China 12. www.atimes.com/atimes/China.html 13. www.china-military.org/index.htm

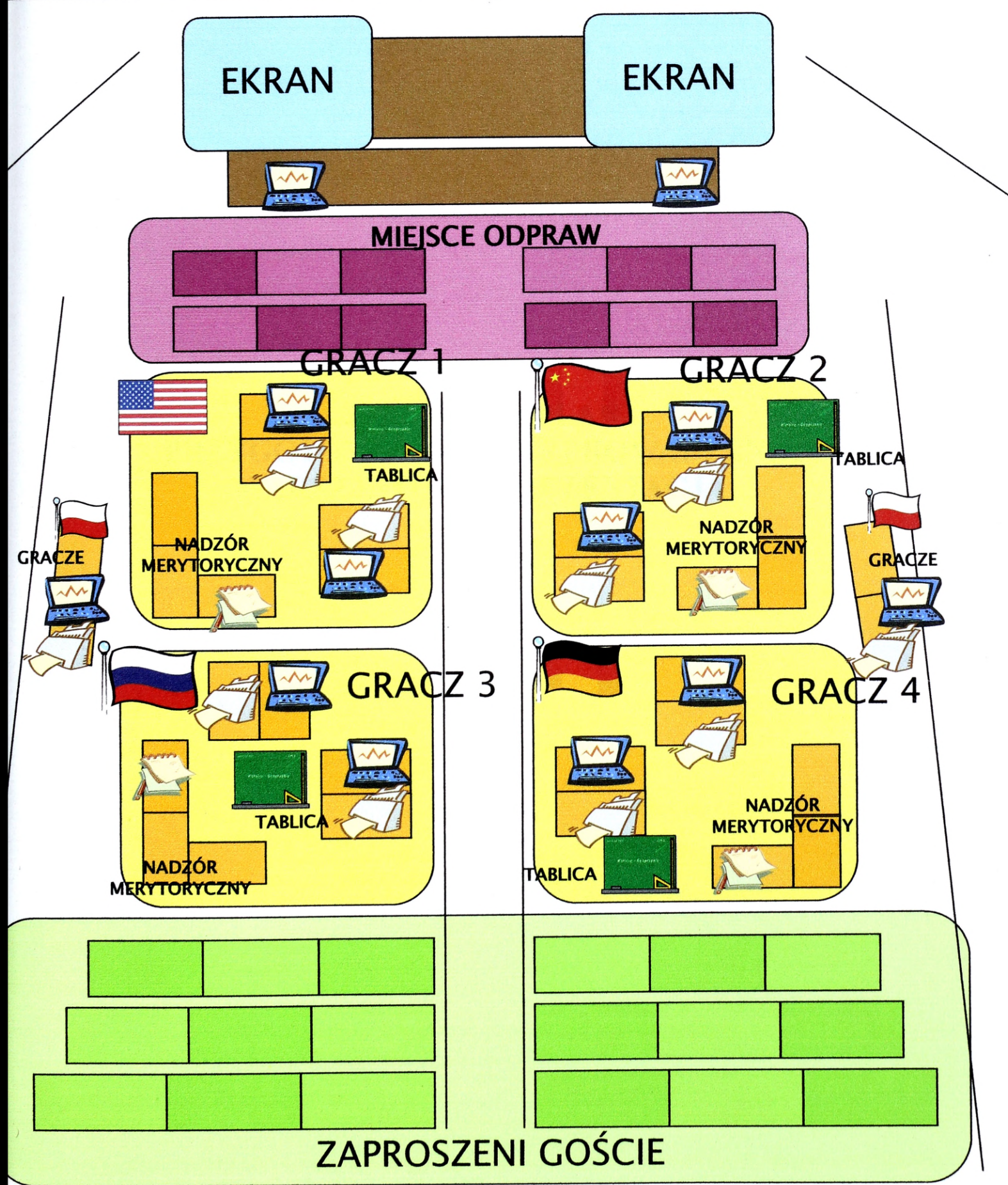
WYKAZ KONSULTANTÓW

DZIEDZINA/ PROBLEMATYKA	STOPIEŃ, IMIĘ I NAZWISKO	MIEJSCE PRACY, NR POKOJU	TELEFON
WYMIAR GLOBALIZACJI	PROF. TADEUSZ JEMIOŁO	p. 214	813 468
ŚRODOWISKO GEOGRAFICZNO- DEMOGRAFICZNE	PŁK DR ZBIGNIEW LACH	P. 210	813 161
TERRORYZM I SIŁY SPECJALNE	PŁK DR ROMAN KWEĆKA	P.201	814 657
TECHNIKA I TECHNOLOGIA	KMDR POR. DR HAB. KRZYSZTOF KUBIAK	P. 215	813 157
PROBLEMATYKA PRAWNA	DR HAB. ANDRZEJ CIUPIŃSKI	P. 156	813 729
BEZPIECZEŃSTWO MIĘDZYNARODOWE	PŁK DR HENRYK BINKOWSKI	P. 63	813 150
EKONOMIKA I LOGISTYKA	PŁK DR HAB. ZENON STACHOWIAK	p. 7A	813 441

UKŁAD PREZENTACJI WYNIKÓW PRACY

1. OTRZYMANE ZADANIE I CZAS JEGO REALIZACJI
2. ZASADNICZY PROBLEM - PRZYJĘTE ZAŁOŻENIA I OGRANICZENIA
3. MATERIAŁ WYKORZYSTANY W TOKU PRZYGOTOWANIA ROZWIĄZANIA PROBLEMU I OCENA JEGO PRZYDATNOŚCI
4. OGÓLNY SPOSÓB (METODA) ROZWIĄZYWANIA PROBLEMU
5. ORGANIZACJA PRACY W ZESPOLE
6. WYNIKI PRACY (METODYCZNE I MERYTORYCZNE ROZWIĄZANIA PROBLEMU, WEDŁUG PYTAŃ ZAMIESZCZONYCH W ZASADNICZEJ CZĘŚCI PLANU RAMOWEGO)
7. NIEJASNOŚCI, LUKI, POTRZEBY ITP. DOSTRZEŻONE W OBSZARZE TEORII I PRAKTYKI WYKONYWANYCH ZADAŃ

PLAN ROZMIESZCZENIA I WYPOSAŻENIA STANOWISK (SALA 320)

**2. RAMOWY PLAN
PRZYGOTOWANIA I PRZEPROWADZENIA
WARSZTATÓW – PREZENTACJA**

3. WYKŁADY

RAMOWY PLAN

PRZYGOTOWANIA I PRZEPROWADZENIA WARSZTATÓW PROBLEMOWYCH

.....

kmdr dr Piotr GAWLICZEK

Warszawa, 2005-01-13

PLAN WYSTĄPIENIA:

- 1. Temat warsztatów**
- 2. Forma warsztatów**
- 3. Cel główny warsztatów i cele szkoleniowe**
- 4. Uczestnicy warsztatów**
- 5. Problemy tematyczne warsztatów**
- 6. Zagadnienia i zadania szkoleniowe**
- 7. Założenia i ustalenia metodyczno-organizacyjne**
- 8. Modelowy tok warsztatów – zasadnicze etapy
i ich problematyka**
- 9. Podsumowanie i zakończenie warsztatów**
- 10. Informacje dodatkowe:**

Ramowy układ przebiegu warsztatów

Bibliografia i zestaw materiałów

Plan rozmieszczenia i wyposażenia stanowisk pracy

TEMAT WARSZTATÓW:

**„ŚRODOWISKO STRATEGICZNE.
GRA STRATEGICZNA.
ANALIZA POSTAW I ZACHOWAŃ
GRACZY STRATEGICZNYCH W
XXI WIEKU”**

.....

FORMA WARSZTATÓW:

**WARSZTATY PROBLEMOWE Z ELEMEN-
TAMI PRACY NAUKOWEJ, WYKORZY-
STUJĄCE, OBOK FORM DYDAKYCZNYCH,
TAKŻE FORMY PRACY BADAWCZEJ
ORAZ TWÓRCZEGO ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW.**

.....

CEL GŁÓWNY WARSZTATÓW I CELE SZKOLENIOWE:

Celem głównym jest przygotowanie studentów do:

- ☞ realizacji funkcji i zadań na stanowiskach kierowniczych i wspomagających w warunkach uczestnictwa w wielu, różnorodnych grach polityczno-strategicznych,
- ☞ prowadzenia studiów środowiska strategicznego,
- ☞ stosowania analizy strategiczno-politycznej dla identyfikacji możliwej gry oraz wypracowania stanowiska narodowego w kwestii rozwiązywania prognozowanych problemów środowiska bezpieczeństwa.

CEL GŁÓWNY WARSZTATÓW I CELE SZKOLENIOWE [cd]:

W rezultacie warsztatów studenci PSPO powinni:

- ☞ samodzielnie identyfikować graczy strategicznych, środowiska, stawki i zasady gry oraz możliwe role, postawy i działania aktorów w ramach gier prowadzonych w niestabilnym, turbulentnym otoczeniu;
- ☞ identyfikować czynniki wpływające na postawę i zachowania graczy strategicznych w XXI wieku;
- ☞ eksponować uwarunkowania nadrzędne analizy strategicznej oraz wnioskować pod kątem problemów bezpieczeństwa i rozwoju RP;
- ☞ prognozować sytuację środowiska strategicznego w świetle wniosków z identyfikowanych trendów oraz przewidywanych postaw graczy strategicznych;

CEL GŁÓWNY WARSZTATÓW I CELE SZKOLENIOWE [cd]:

- posługiwać się metodami, technikami i narzędziami analizy strategicznej oraz przyjmowanie konkretnych problemów-układów odniesienia;
- określać formy użycia instrumentów środowiska strategicznego, w tym odnoszących się do sfery kompetencji sił zbrojnych;
- racjonalnie organizować pracę w toku rozwiązywania złożonych problemów analizy strategicznej w warunkach prowadzenia gry strategicznej;
- weryfikować przyjęte rozwiązania organizacyjne w świetle możliwych potrzeb oraz przewidywanych warunków działania graczy strategicznych

UCZESTNICY WARSZTATÓW:

- ① **Studenci PSPO**
 - ② **Kadra dydaktyczno-naukowa
Katedry Strategii**
 - ③ **Konsultanci - wyznaczeni
pracownicy naukowo-dydaktyczni
Wydziału Strategiczno-Obronno**
-

W warsztatach uczestniczą ponadto goście - eksperci reprezentujący następujące kraje:

- ⇒ Stany Zjednoczone – specjalista z WSI;
- ⇒ Chińska Republika Ludowa – specjalista z WSI;
- ⇒ Federacja Rosyjska – specjalista z WSI;
- ⇒ Niemcy – specjalista z WSI;

Główny wykład ekspercki:

zaproszony gość (europarlamentarzysta Marek SIWIEC lub przedstawiciel Biura Bezpieczeństwa Narodowego).

Rola gości w warsztatach problemowych:

występowanie w roli ekspertów i doradców GRACZY, udzielających konsultacji, według potrzeb wynikających z wypracowywania stanowisk w odniesieniu do problemów.

PROBLEMY TEMATYCZNE WARSZTATÓW:

P r o b l e m n r 1:

Rywalizacja supermocarstw w średniej i dalszej perspektywie strategicznej - groźba globalnego konfliktu jądrowego (na przykładzie narastającego konfliktu USA-Chiny).

P r o b l e m n r 2:

Europejska Polityka Bezpieczeństwa i Obrony (*European Security and Defence Policy*) w warunkach eskalacji zagrożenia terrorystycznego (bliższa perspektywa strategiczna).

P r o b l e m n r 3:

„Problem niemiecki” w przyszłej Europie.

ZAGADNIENIA I ZADANIA SZKOLENIOWE:

- ➔ **Dokonanie analizy i diagnozy środowiska strategicznego w XXI wieku, na podstawie przyjętych problemów do rozwiązania. Sformułowanie głównych założeń linii politycznej reprezentowanego państwa w kontekście ogólnym i poszczególnych sytuacji problemowych oraz opracowanie ogólnej metody rozwiązywania problemów wiążących się przyjętymi w ramach warsztatów układami odniesienia.**
- ➔ **Zasadniczym zadaniem zespołów studyjnych, odgrywających rolę GRACZA jest opracowanie stanowiska końcowego w odniesieniu do trzech problemów tematycznych. Założenia nieprzewidywalności otoczenia, dynamicznej turbulencyjności oraz występowania zagrożeń asymetrycznych powinny być wyznacznikami konstruowanych wyników. Zadaniem GRACZY, w odniesieniu do każdego problemu, jest wypracowanie i zaproponowanie linii politycznej swojego państwa i doradztwo kierownictwu państwa na temat: jakie podjąć działania w odniesieniu do przedmiotowych problemów (własne cele, interesy, strategie oraz ich ewolucja w perspektywie czasowej).**
- ➔ **Punkt końcowy rozważań warsztatów mają stanowić wnioski dla RP. Inne elementy opracowywania stanowiska to scharakteryzowanie własnej pozycji**

ZAŁOŻENIA I USTALENIA METODYCZNO-ORGANIZACYJNE

1

- Ład polityczny, ekonomiczny i militarny w świecie XXI wieku ciągle ewoluują, a środowisko strategiczne należy rozumieć w sposób kompleksowy, uwzględniający znaczenie i wpływ różnorodnych czynników politycznych, militarnych, ekonomicznych, społecznych, środowiskowych, energetycznych i innych.
- Z powyższego założenia wynika konieczność prowadzenia odpowiednio dobranych i ukierunkowanych wykładów (z różnych przedmiotów), wprowadzających w problemy dotyczące zarówno nowych wyzwań, jak i zagrożeń dla pokoju i stabilności międzynarodowej.

2

• Środowisko strategiczne ulega często trudnym do przewidzenia zmianom. Z tego powodu należy podczas opracowywania wszelkich prognoz i scenariuszy w zakresie odgrywania ról przez jego graczy zakładać konieczność prowadzenia działań w ramach organizacji międzynarodowych i w wymiarze narodowym. W szczególności należy zwrócić uwagę na możliwe kombinacje procesów i zdarzeń, których współwystępowanie jest rzeczywistym generatorem ewolucji ładu międzynarodowego. Powyższe problemy przedstawiono szerzej w toku zajęć wprowadzających, poprzedzające konwersatoria tematyczne.

3

• W toku warsztatów studenci PSPO występują w roli członków zespołów eksperckich, uczestniczących w wypracowaniu ramowej koncepcji analizy postaw i zachowań graczy strategicznych w XXI wieku. Za cezurę czasową prowadzonych analiz powinny zostać przyjęte lata 2010-2020. Studenci PSPO są podzieleni na cztery grupy, których zadaniem będzie podjęcie roli następujących graczy:

- ➔ Stany Zjednoczone (**GRACZ NR 1**);
- ➔ Chińska Republika Ludowa (**GRACZ NR 2**);
- ➔ Federacja Rosyjska (**GRACZ NR 3**);
- ➔ Niemcy (**GRACZ NR 4**).

4

- Prezentacja wyników na poszczególnych etapach powinna się odbywać według układu:

- OTRZYMANE ZADANIE I CZAS JEGO REALIZACJI
- ZASADNICZY PROBLEM - PRZYJĘTE ZAŁOŻENIA I OGRANICZENIA
- MATERIAŁ WYKORZYSTANY W TOKU PRZYGOTOWANIA ROZWIĄZANIA PROBLEMU I OCENA JEGO PRZYDATNOŚCI
- OGÓLNY SPOSÓB (METODA) ROZWIĄZYWANIA PROBLEMU
- ORGANIZACJA PRACY W ZESPOLE
- WYNIKI PRACY (METODYCZNE I MERYTORYCZNE ROZWIĄZANIA PROBLEMU, WEDŁUG PYTAŃ ZAMIESZCZONYCH W ZASADNICZEJ CZĘŚCI PLANU RAMOWEGO)
- NIEJASNOŚCI, LUKI, POTRZEBY ITP. DOSTRZEŻONE W OBSZARZE TEORII I PRAKTYKI WYKONYWANYCH ZADAŃ

5

- Wyniki pracy zespołów należy przedstawić w postaci dokumentów określonych przez kierownika warsztatów problemowych. Całość dokumentów i materiałów poglądowych wykonanych przez zespoły powinna być zebrana jako oddzielne wydawnictwo i przekazane na potrzeby dydaktyczno-naukowe WS-O.

6

- Konsultacje w ramach zakładów, katedr i wydziałów AON dokonywane są według potrzeb. Za zgodą kierownika warsztatów problemowych studenci PSPO mogą dokonywać konsultacji ze specjalistami spoza AON. Generalnie przyjmuje się jednak, iż rolę instytucji nadrzędnych odgrywają osoby funkcyjne prowadzące warsztaty. W trakcie trwania warsztatów studenci powinni korzystać z zasobów biblioteki i Internetu, każdorazowo zgłaszając kierownikowi zamiar opuszczenia miejsca pracy. W toku instruktażu określone zostaną szczegółowe zakresy i formy uczestnictwa osób funkcyjnych i konsultantów.

6

DZIEDZINA/ PROBLEMATYKA	STOPIEŃ, IMIĘ I NAZWISKO	MIEJSCE PRACY, NR POKOJU	TELEFON
WYMIAR GLOBALIZACJI	PROF. TADEUSZ JEMIOŁO	p. 214	813 468
ODOWISKO GEOGRAFICZNO- DEMOGRAFICZNE	PŁK DR ZBIGNIEW LACH	P. 210	813 161
TERRORYZM I SIŁY SPECJALNE	PŁK DR ROMAN KWEĆKA	P.201	814 657
TECHNIKA I TECHNOLOGIA	KMDR POR. DR HAB. KRZYSZTOF KUBIAK	P. 215	813 157
PROBLEMATYKA PRAWNA	DR HAB. ANDRZEJ CIUPIŃSKI	P. 156	813 729
BEZPIECZEŃSTWO MIĘDZYKRAJOWE	PŁK DR HENRYK BINKOWSKI	P. 63	813 150
EKONOMIKA I LOGISTYKA	PŁK DR HAB. ZENON STACHOWIAK	p. 7A	813 441

7.....

- Nadzór organizacyjno-metodyczny nad przebiegiem warsztatów problemowych sprawuje moderator –
-kmdr dr Piotr GAWLICZEK

Funkcje dydaktyczne w poszczególnych zespołach GRACZY wypełniają :

GRACZ nr 1 – dr Jarosław GRYZ

GRACZ nr 2 – prof. Stanisław KOZIEJ

GRACZ nr 3 – dr hab. Józef MARCZAK

GRACZ nr 4 – dr Marian KOZUB

W skład grupy asystentów wchodzi:

- mjr Mariusz FRYC;
- mjr Adam BRZOZOWSKI

8.....

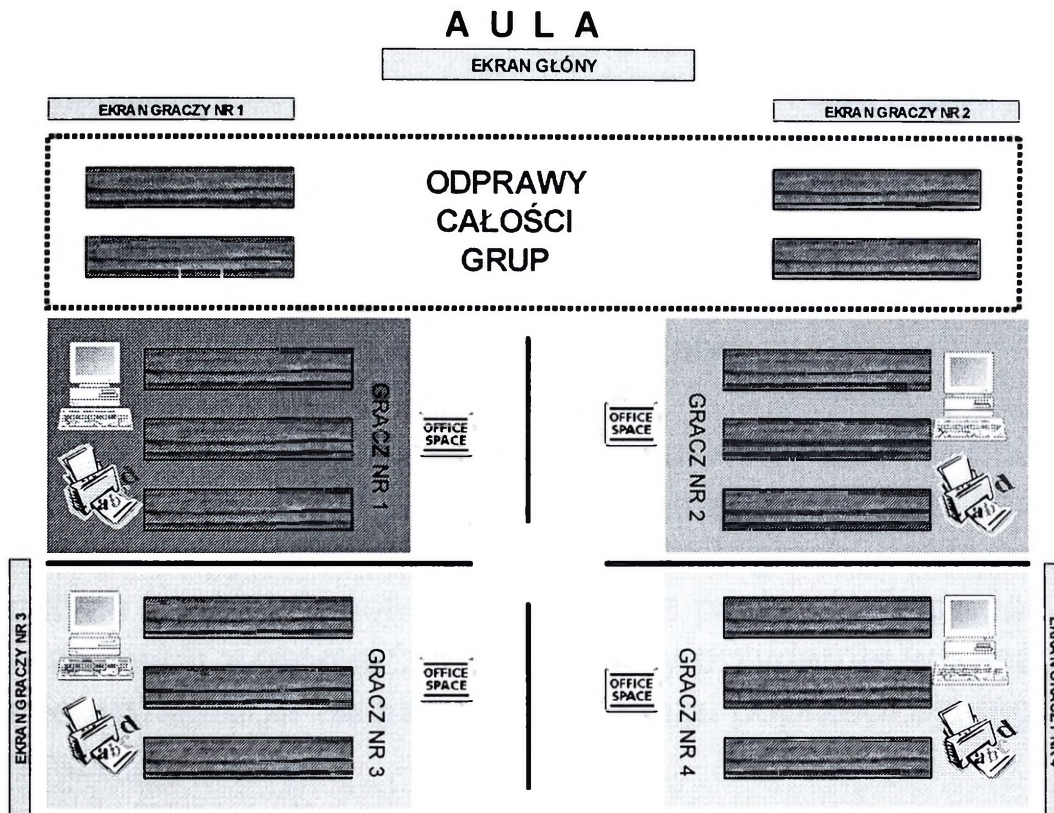
- Bibliografia i zestawy materiałów tematycznych:

- Zestaw literatury obowiązkowej
- Zestaw literatury zalecanej
- Zasoby „podręcznego banku informacji”
- Zestaw profilowanych materiałów dotyczących graczy (materiały zwarte oraz zasoby na płycie CD)
- Dedykowane strony internetowe.

ZAŁOŻENIA I USTALENIA METODYCZNO-ORGANIZACYJNE

9

- Plan rozmieszczenia i wyposażenia stanowisk:

MODELOWY TOK WARSZTATÓW – ZASADNICZE ETAPY I ICH PROBLEMATYKA

	24 STYCZNIA	25 STYCZNIA	26 STYCZNIA	27 STYCZNIA	28 STYCZNIA
1	OTWARCIE	Wypracowanie stanowiska w kwestii problemu nr 1	Wypracowanie stanowiska w kwestii problemu nr 2	Wypracowanie stanowiska w kwestii problemu nr 3	Wypracowanie stanowiska w kwestii wniosków dla RP
2		PRACA W GRUPACH	PRACA W GRUPACH	PRACA W GRUPACH	PRACA W GRUPACH
3	POSTAWIENIE ZADANIA	1			
4	PRZERWA PRACA W GRUPACH G1 G2 G3 G4 PROBLEMY Nr 1 Nr 2 Nr 3 Pytania & Odpowiedzi	PRZEDSTAWIENIE STANOWISK	PRZEDSTAWIENIE STANOWISK	PRZEDSTAWIENIE STANOWISK	PRZEDSTAWIENIE STANOWISK
5		KONFRONTACJA STANOWISK	KONFRONTACJA STANOWISK	KONFRONTACJA STANOWISK	FORMUŁOWANIE WSPÓLNEGO STANOWISKA
6	POSTAWIENIE ZADANIA	POSTAWIENIE ZADANIA	POSTAWIENIE ZADANIA Nr 3	POSTAWIENIE ZADANIA	PODSUMOWANIE WARSZTATÓW
	PRZERWA NA OBIAD				
	PRACA W GRUPACH	PRACA W GRUPACH	PRACA W GRUPACH	PRACA W GRUPACH	

1

Faza wstępna

- Dokonanie podziału studentów PSPO na cztery grupy, wg układu: USA, ChRL, Federacja Rosyjska i Niemcy po 3 studentów, nazywane odpowiednio GRACZAMI 1-4. Ponadto 2 studenci PSPO jako GRACZE DODATKOWI – RP. Zapoznanie z ogólnymi celami warsztatów (w trakcie instruktażu poprzedzającego warsztaty)
- Przekazanie GRACZOM dossier z materiałami informacyjnymi o reprezentowanych państwach: charakterystyka polityczna, w tym informacje o siłach zbrojnych, strategiach, doktrynach, polityce bezpieczeństwa itp., a także postawienie zadań związanych z gromadzeniem wiedzy przydatnej w zasadniczej fazie warsztatów (w trakcie instruktażu poprzedzającego warsztaty)

2

Faza I

- Wprowadzenie i organizacja fazy I warsztatów.
- Seria wykładów na temat „**Długofalowa linia polityki bezpieczeństwa państwa**” w odniesieniu do każdego z GRACZY, wygłoszonych przez ekspertów z WSI. Wykłady obejmują również ogólne odniesienie się do problemów merytorycznych warsztatów. Następnie debaty w podgrupach GRACZY, a potem wspólna sesja pytań i odpowiedzi oraz dyskusja.
- Wypracowywanie przez GRACZY wstępnego stanowiska w kwestii problemów 1-3.
- Prezentacja przez GRACZY wstępnych rozwiązań problemów)

3

Faza II

- Wprowadzenie i organizacja fazy II warsztatów
- Wykład wiodący na temat: „**Szanse i sposoby realizacji interesów narodowych w warunkach postępującej integracji i hierarchizacji świata oraz dysproporcji potęgi i władzy. Casus Polski**”
- Dokonanie podziału studentów na 3 grupy oraz postawienie zadań do realizacji - wypracowywania, na podstawie fazy I, stanowiska poszczególnych grup w kwestii wniosków dla bezpieczeństwa i rozwoju RP.
- Prezentacja wyników pracy oraz dyskusowanie rozwiązań.
- Opracowanie stanowiska końcowego.

4

Zakończenie

Podsumowanie warsztatów

W ostatniej części warsztatów studenci powinni przedstawić w przyjętej wcześniej formie wyniki gier, opracowane w poszczególnych grupach problemowych.

Charakter rozwiązań, ich zakres merytoryczny, powinny być odzwierciedleniem swobodnego myślenia, otwartości, niezależności poglądów.

Nie należy przedstawiać tez znanych autorów opracowań jako swoich, ani też kompilować rozwiązań już istniejących w dorobku światowym. Idzie raczej o kreatywne podejście do rozwiązywanych problemów i swoiste nowatorstwo prezentowanych treści.

.....

Dziękuję za uwagę!

.....

3. WYKŁADY

**3.1 Gen. bryg. Marek DUKACZEWSKI – WYZWANIA DLA BEZPIECZEŃSTWA RP
W XXI WIEKU (perspektywa do 2025 r.)**

WYZWANIA DLA BEZPIECZEŃSTWA RP W XXI WIEKU perspektywa do 2025 r.

Podmioty i zjawiska zagrażające bezpieczeństwu Polski:

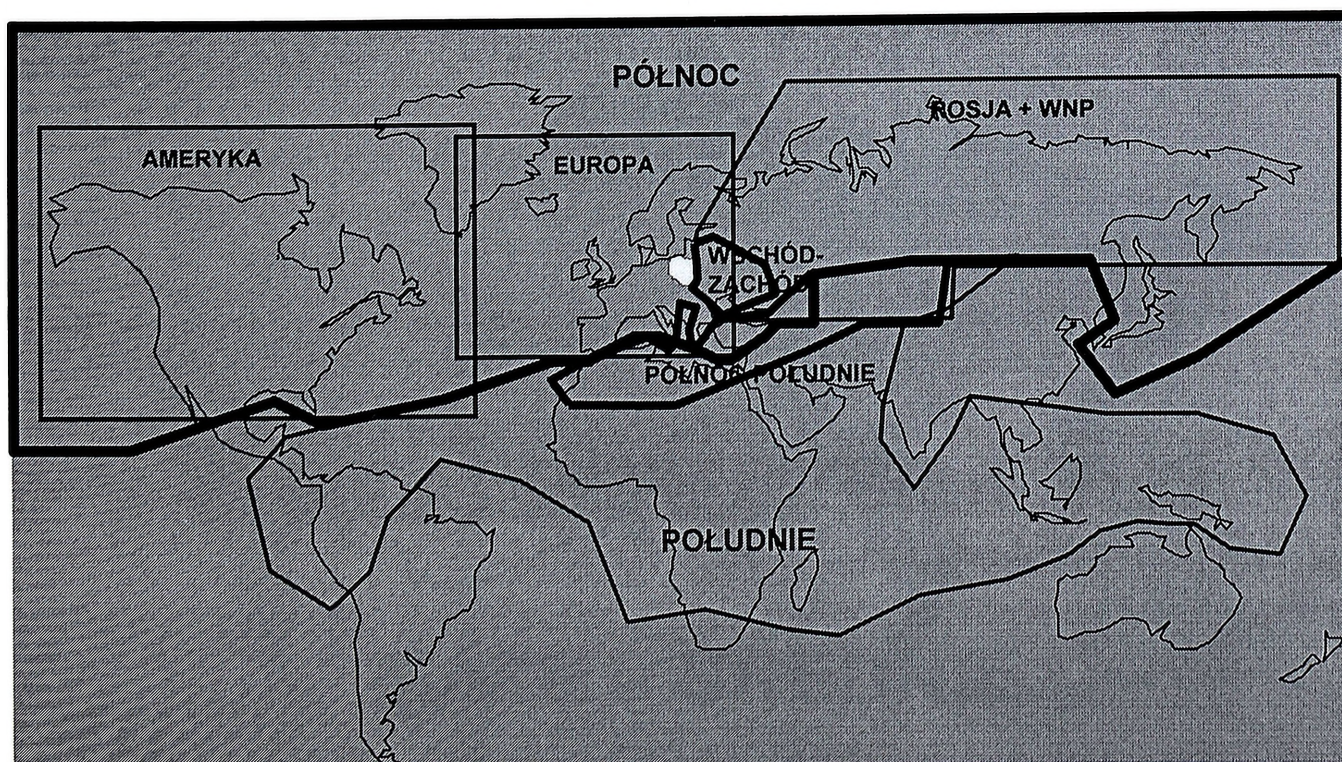
Gen. bryg. Marek DUKACZEWSKI

Akademia Obrony Narodowej
Warszawa – Styczeń 2005

J A W N E

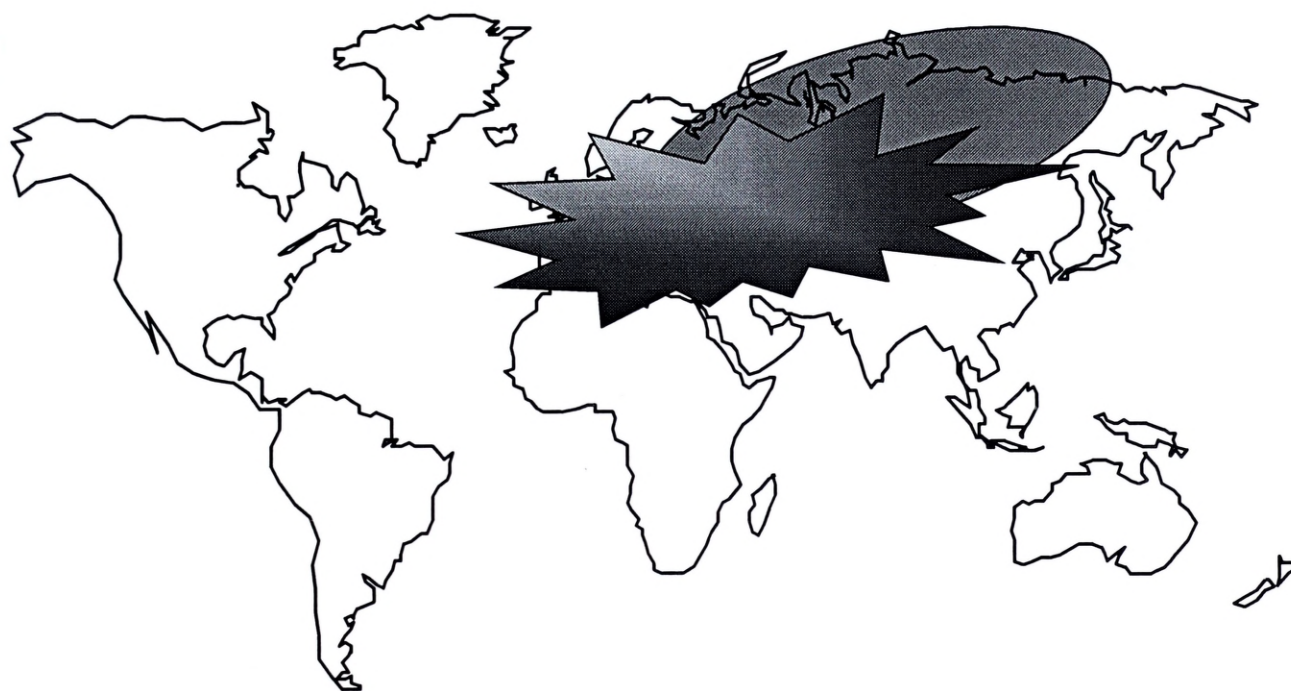
POLSKA W SYSTEMIE BEZPIECZEŃSTWA ŚWIATOWEGO

J A W N E

BEZPIECZEŃSTWO POLSKI I EUROPY DO 2025 r.

JAWNE

FEDERACJA ROSYJSKA

Do 2015 r.

Potencjał wojenny – **CONSTANS**

Prawdopodobieństwo agresji na RP / NATO

Zagrożenie żywotnych interesów FR:

Zagrożenie

MAŁE – ŚREDNIE

JAWNE

FEDERACJA ROSYJSKA

Do 2025 r.

ODBUDOWA SYSTEMU OBRONNEGO PAŃSTWA

- odbudowa potencjału sił konwencjonalnych
- odtworzenie możliwości prowadzenia operacji w rejonach odległych przez komponenty SM i WPD
- przygotowanie jednostek StGB do jednoczesnej realizacji zadań w dwóch konfliktach regionalnych

Potencjał wojenny – ADEKWATNY DO DZIEDZICTWA b. ZSSR

J A W N E

FEDERACJA ROSYJSKA

- OGRANICZONA ZDOLNOŚĆ SZ FR DO PROWADZENIA OPERACJI POZA GRANICAMI PAŃSTWA
- DŁUGI OKRES PRZYGOTOWANIA, WYKLUCZA MOŻLIWOŚĆ UZYSKANIA EFEKTU ZASKOCZENIA W SKALI STRATEGICZNEJ

J A W N E

BIAŁORUŚ

ZAGROŻENIE

=

ROSJA

JAWNE

UKRAINA

ZAGROŻENIE

Zagrozenie

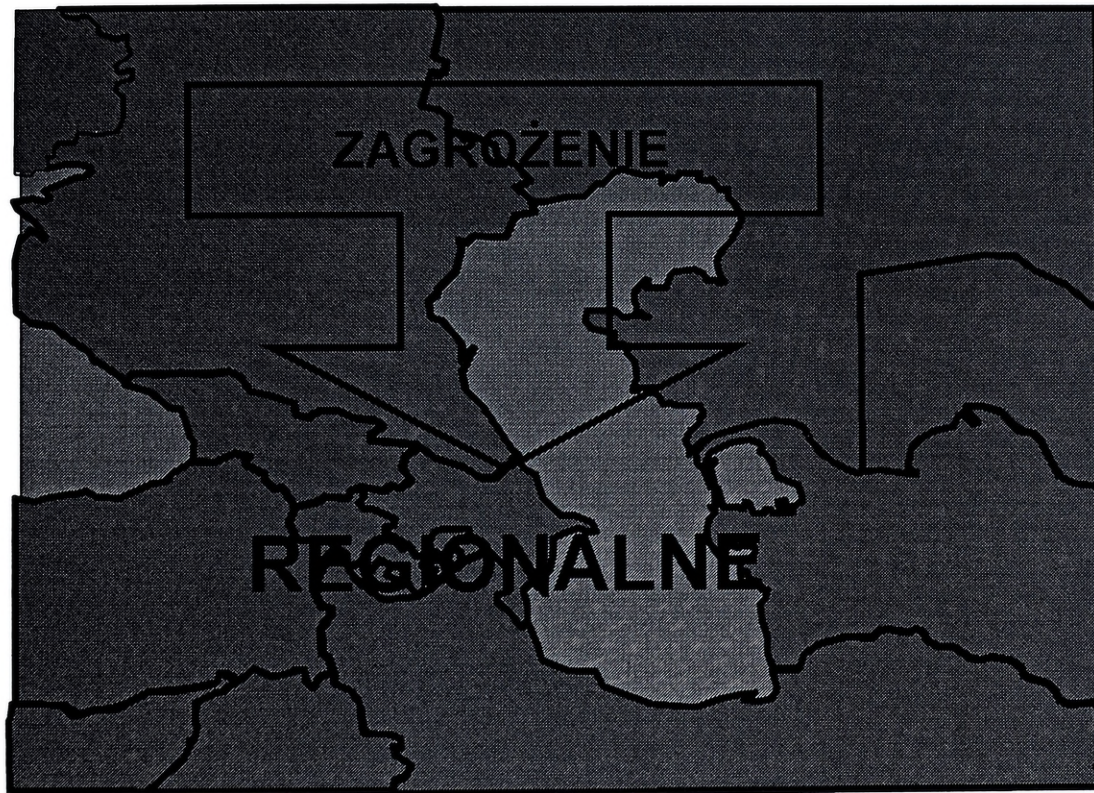
Ula RP

MINIMALNE

JAWNE

ZAKAUKAZIE

JAWNE

BLISKI WSCHÓD

JAWNE

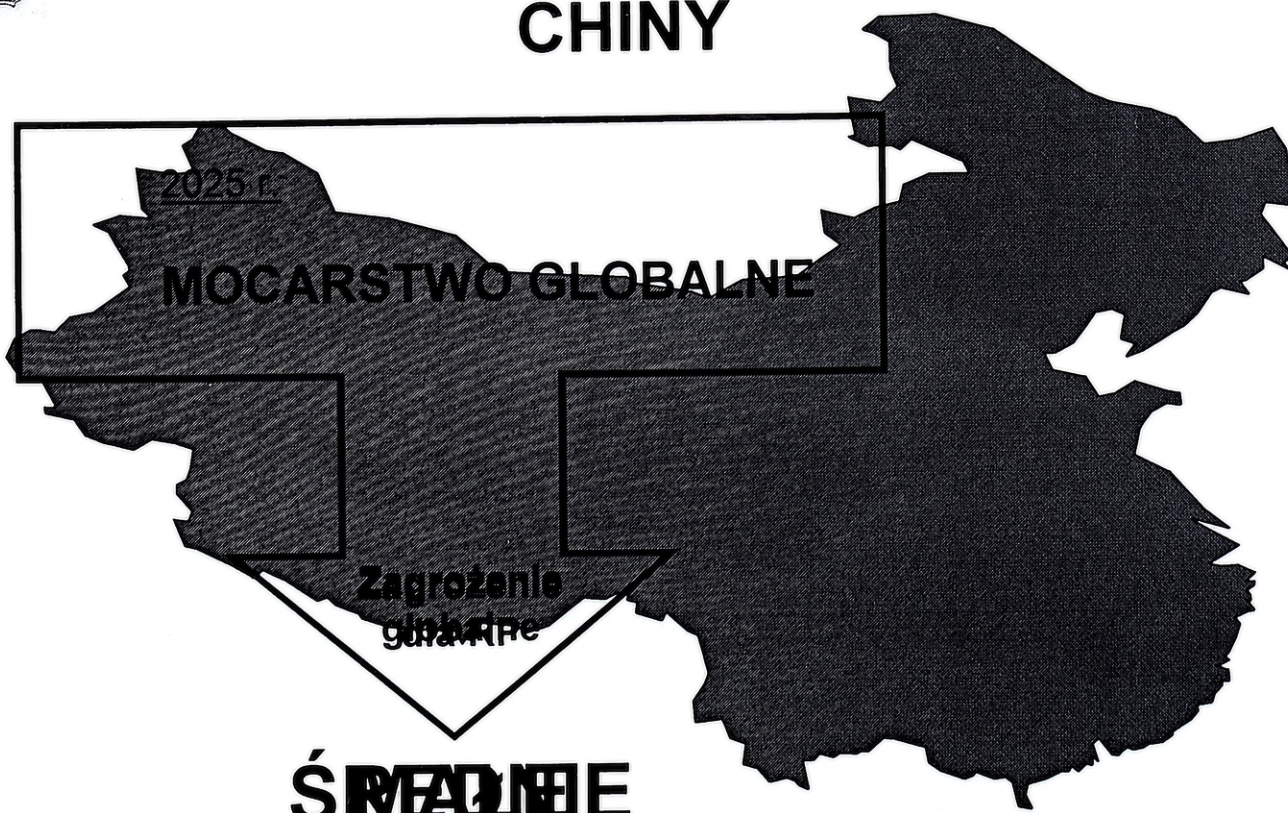
**AFGANISTAN
IRAK**

?

JAWNE

CHINY

ŚREDNIE

JAWNE

PROLIFERACJA BMR

- ROSJA, BIAŁORUŚ
- UKRAINA
- CHINY, IZRAEL
- KRLD, EGIPCI, INDIE, PAKISTAN

J A W N E

TERRORYZM

EKSTREMIZM ISLAMSKI

czynniki krytyczne:

- ❖ Obecność RP w rejonie konfliktów
- ❖ Emigracja
 - wzrost populacji muzułmańskiej
- ❖ Finanse
 - fundusze celowe, organizacje
 - pozarządowe, działalność kryminalna

J A W N E

WYZWANIA TECHNOLOGICZNE

- podatność na atak elektroniczny
- uzależnienie od producentów
- marginalizacja producentów narodowych
- zanegowanie narodowego potencjału zbrojnego

J A W N E

WYZWANIA EKONOMICZNE, SPOŁECZNE, EKOLOGICZNE

- lobbng, korupcja
- kryzysy gospodarcze
- bezrobocie
- brak kontroli kapitałów spekulacyjnych
- wyczerpanie zasobów surowcowych
- starzenie społeczeństw
- ruchy migracyjne
- dewastacja środowiska naturalnego
- ?

J A W N E

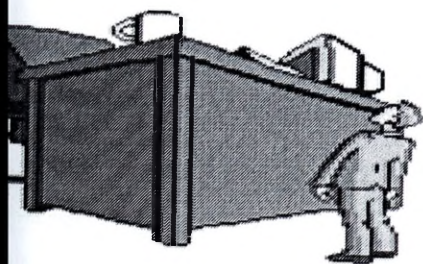
3.2 Plk dr hab. Cezary RUTKOWSKI - ANALIZA STRATEGICZNO - POLITYCZNA

POLITYKA – jest **WALKĄ**, w której podmioty (gracze) dążą do promowania swych sprzecznych i zmiennych **INTERESÓW**

któ *rz*ądzi (gra)?

- *wszyscy ci, którzy w pożą*ądany *da siebie sposób* potrafią *zmodyfikować treść procesu decyzyjnego,* bez *względu na siłę ich wpływu.*

R.Dahl

WŁADZA

jest potencjalnym wpływem

POLITYKA

*umożliwia przekształcenie
władzy w realny wpływ*

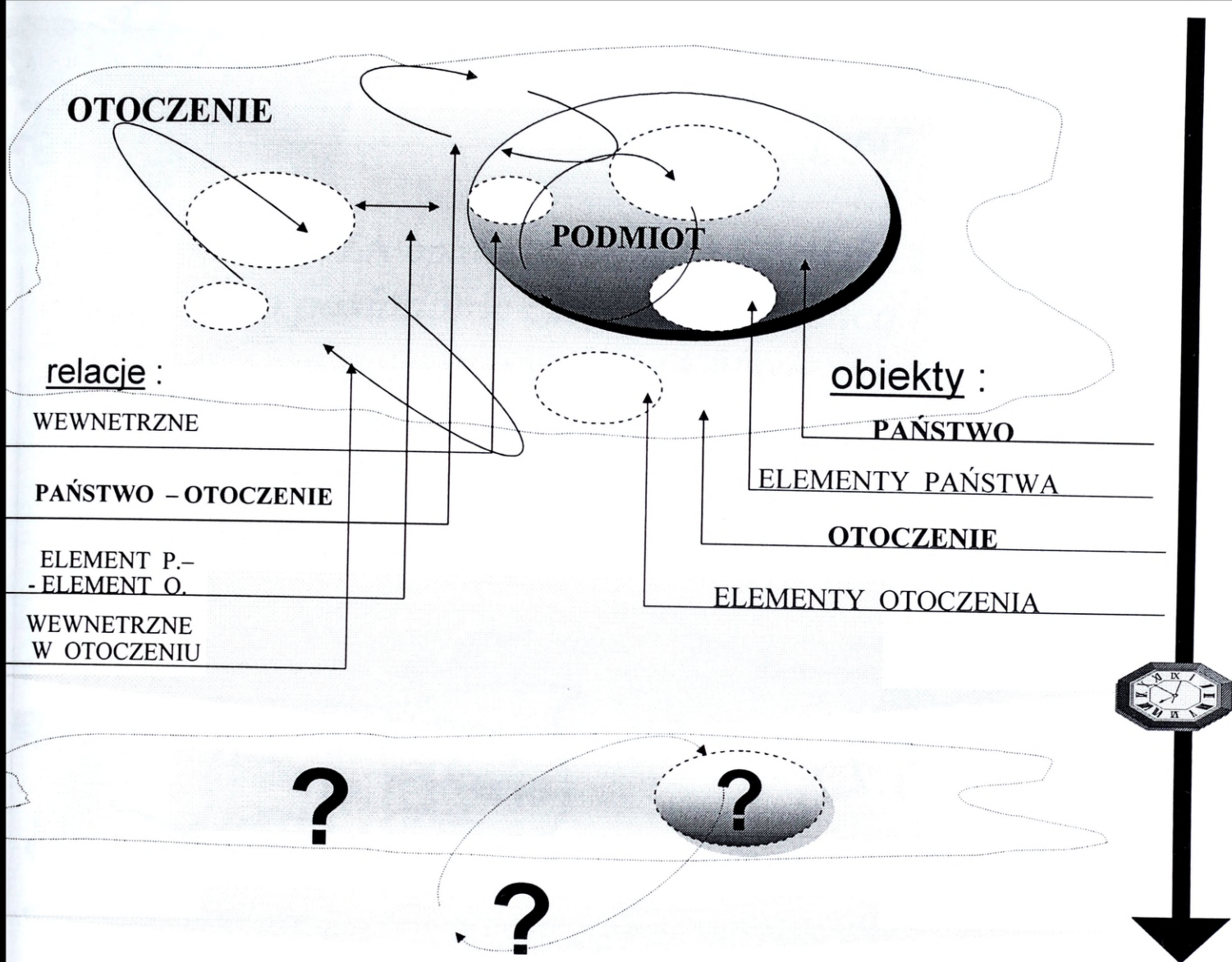
WŁADZA i POLITYKA

nie są z gruntu ani dobre ani złe,
one mogą służyć złym lub dobrym **celom**
złych lub dobrych **ludzi**

władza i polityka

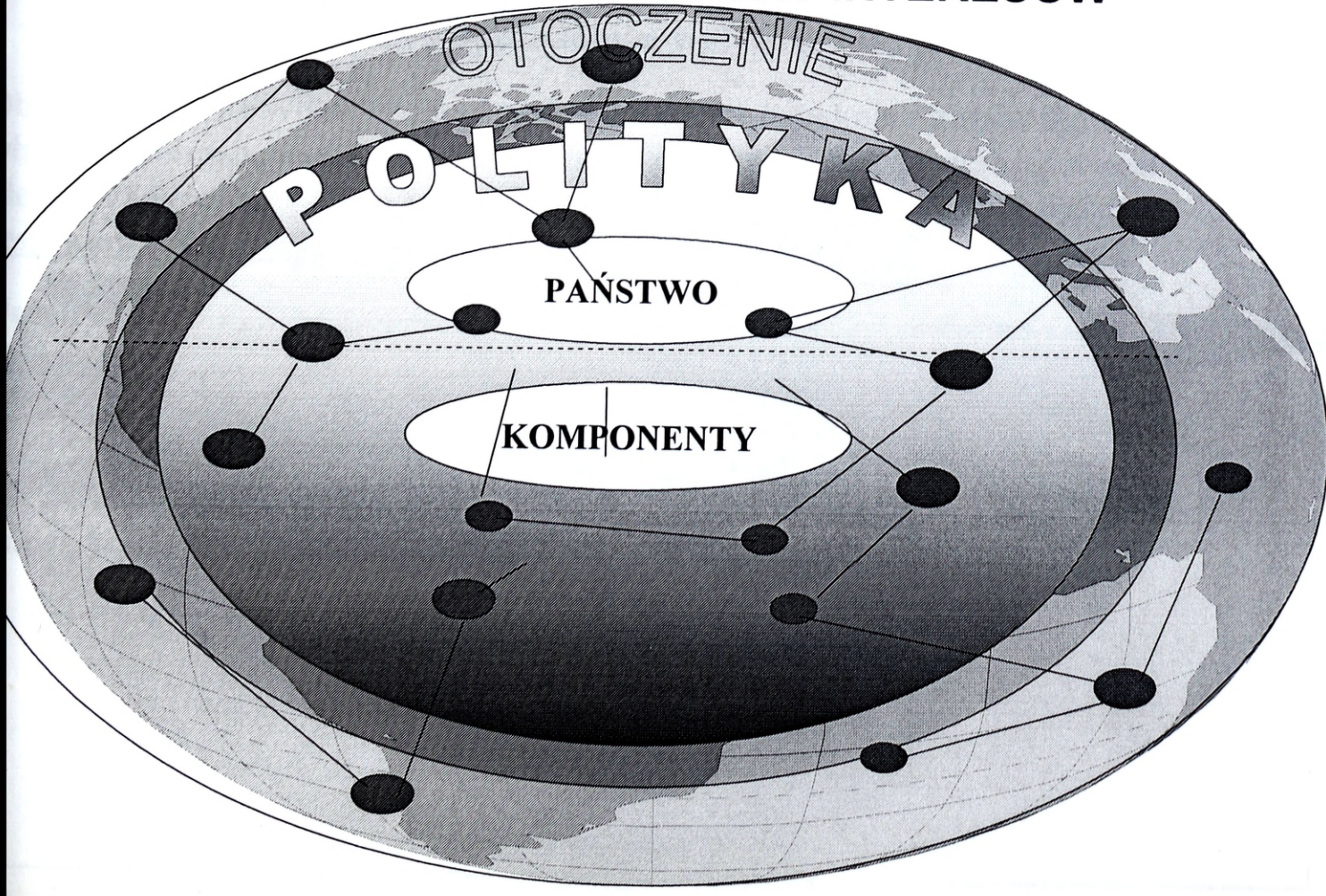
są **NARZĘDZIAMI PRACY**
człowieka – **menadżera polityki**

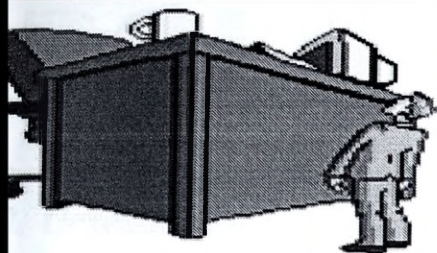
DOBRY MENADŻER - to menadżer potrafiący
dzięki **sprawnej polityce** uzyskać i utrzymywać (zwiększać)
REALNY WPŁYW

POLITYKA

OBSZARY I PODMIOTY GRY INTERESÓW

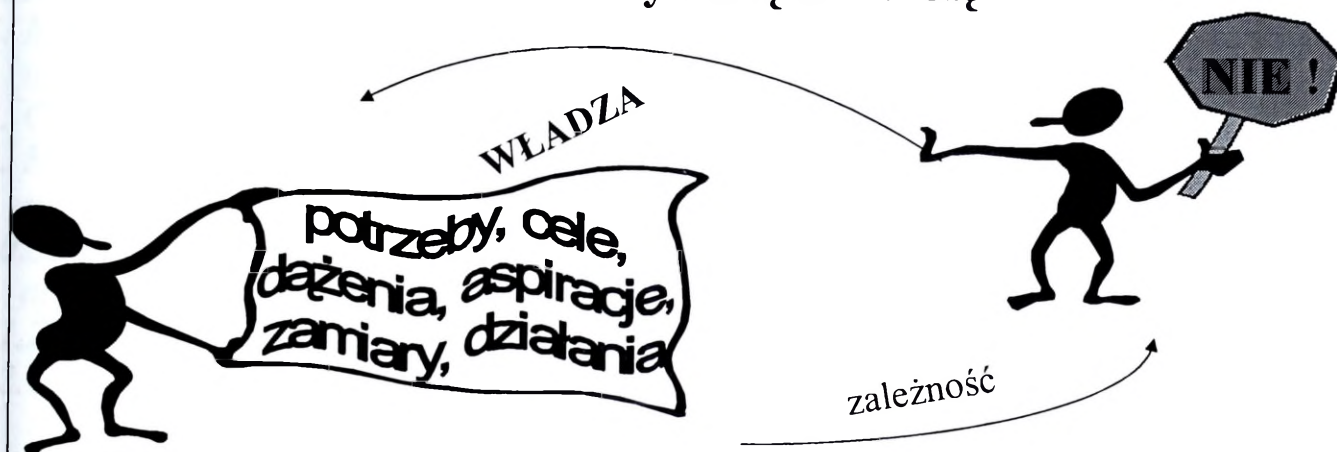

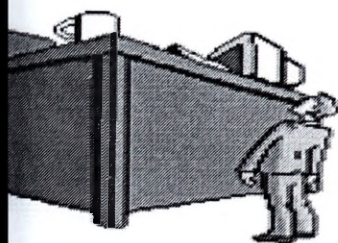
„divide et impera”

WŁADZA opiera się na **ZALEŻNOŚCIACH**,
to posiadanie czegoś, czego chcą inni

Posiadane **ZASOBY** dają **WŁADZĘ**,
jedynie wówczas, gdy posiada się
swobodę ich użycia i sprawuje się nad nimi
rzeczywistą kontrolę

Na podstawie: J.Miroński

POLITYKA jest GRĄ !

Uprawianie jej wymaga w równym stopniu
wywierania **WPLYWU**, jak i **ASERTYWNEJ OBRONY**
przed niepożądanym wpływem innych

Obrona **ASERTYWNA** – bezpośrednio, rzeczowe i spokojne komunikowanie
własnych potrzeb, opinii, emocji innym uczestnikom - jest przeciwieństwem
uległości i agresji, pozwala realizować własne cele i dążeń równoczesnym
respektowaniem potrzeb i dążeń innych ludzi

Jeżeli

dotyczy

isze

Gry o

mogą występować

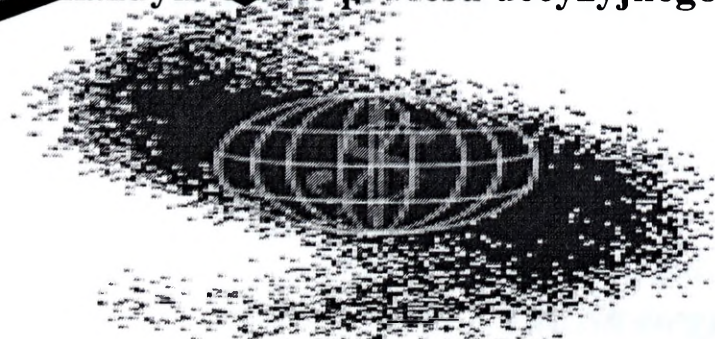
POLITYKA jest GRĄ

Przyśc,

y

każdym i nie procesu decyzyjnego

!

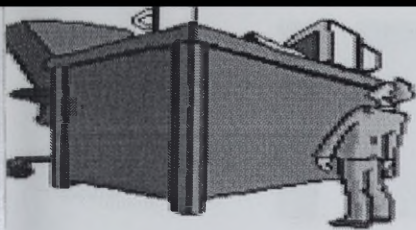
POLITYKA jako GRA

1. *Jest grą o sumie niezerowej.* Wygrana jednego nie musi oznaczać przegranej innego
2. *Uczestnictwo jest w zasadzie przymusowe.* Trzeba grać, by utrzymać się w dowolnym układzie społecznym.
3. *Warunkiem rozpoczęcia gry jest dostrzeżenie możliwości nadzwyczajnych korzyści przez zaangażowanie dodatkowych zasobów, oraz motywacja podjęcia rozgrywki.* Przedmiotem gry może być samo uczestnictwo.
4. *Polityka jest grą sterowaną* przez: ustalanie i zmianę reguł, arbitraż sporów, podział zasobów między graczy.
5. *Polityka jest grą hierarchiczną. Toczy się na wszystkich szczeblach* Na wszystkich poziomach pośrednich sterujący grą na poziomie niższym jest jednocześnie jej uczestnikiem na poziomie równym sobie.
6. *Najczęściej jest „społeczną grą o zasoby”*
7. *Może być produktywna lub pasożytnicza* – zasoby używane są w celu wymiany usług w sposób określony jedynie przez interesy osobiste i partykularne grupowe
8. *Gracze nieudolni i „nie-gracze” mogą stać się przedmiotami gry*
9. *Każdy może wybrać „swoją” układ gry, przejść z jednego układu do innych, uczestniczyć w wielu grach.*
10. *Struktura formalna różnicuje pozycje graczy, uprawnienia, dostęp do informacji, organizacyjną władzę.* Jedni tylko uczestniczą w grze, inni ją kształtują.
 1. *Żaden gracz nie jest pewny przebiegu ani wyniku gry*
 2. *Gracze posługują się wzajemnie zrozumiałym językiem*

Na podstawie : A.K.Koźmiński, A.M.Zawiślak

- **Zawsze jest *margines wspólnego zainteresowania*** niezależnie od sytuacji konfliktowej, *„nawet jeśli ta współpraca ogranicza się ostatecznie do wyeliminowania ryzyka wzajemnej destrukcji”*;
- W większości sytuacji konfliktowych występuje *„fundamentalna potrzeba poznania zamiarów przeciwnika”*. Zagrożenie, przymus są ostatecznie rodzajem komunikacji.

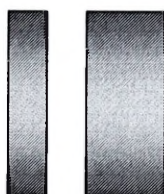
Thomas Schelling (ekonomista),
The Strategy of Conflict, 1960

- które z przedsięwzięć mają szansę powodzenia ?
- jakie wsparcie można uzyskać ?
- jak wprowadzać w życie ważne decyzje ?
- jakie konflikty interesów mogą zaistnieć ?

MACIERZ SCENY POLITYCZNEJ

		PODMIOTY WŁADZY			
		A	B	C	n
ISTOTNE SPRAWY, DECYZJE WYRAŻONE W POSTACI DZIAŁAŃ, STRATEGII	1	+	-	0	?
	2				
	3				
	n				

K. W. Simonow

ANALIZA POLITYCZNA

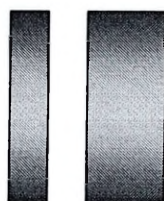
Русский Гуманитарный Интернет Университет

komponenty :

ANALIZA SYTUACJI POLITYCZNEJ

PROGNOZA ROZWOJU SYTUACJI

PRZYJĘCIE DECYZJI POLITYCZNYCH

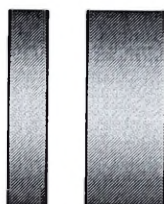
K.W.Simonow
ANALIZA POLITYCZNA

Русский Гуманитарный Интернет Университет

Analiza polityczna

to

-całokształt różnorodnych metodyk, umożliwiających
- badania konkretnych politycznych zdarzeń i sytuacji,
 - wypracowanie sądów co do ich możliwego rozwoju
 - oraz podjęcie kompetentnych decyzji politycznych”

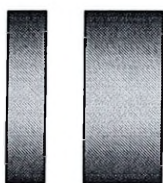

K.W.Simonow
ANALIZA POLITYCZNA

Русский Гуманитарный Интернет Университет

ANALIZA SYTUACJI POLITYCZNEJ

- wzajemne oddziaływania wszystkich aktorów politycznych i ich elementów tworzących aktualny system polityczny
- ogólna analiza sytuacji politycznej = dopełniające się :
 1. analiza pionowa (analiza instytucjonalna formalnych, widocznych elementów)
 2. analiza pozioma (analiza grup wpływu, sił, ugrupowań często ukrytych)
- pełnozakresowa analiza sytuacji jest rzadkością (czas)
- fragmentaryczna, sytuacyjna, wycinkowa; diagnostyczna (orientacyjna) lub problemowa (decyzyjna) analiza sytuacji politycznej
- ujęcie diagnostyczne i problemowe mogą łączyć się

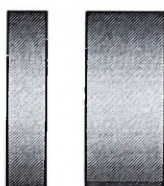

K. W. Simonow ANALIZA POLITYCZNA

Русский Гуманитарный Интернет Университет

PROGNOZA ROZWOJU SYTUACJI

- w a. *teoretycznej* - obiekt główny: system polityczny i proces polityczny – przyczyny, drogi, następstwa transformacji = makroprognozy, ogólne „polityczne projekty przyszłości”
- w a. *stosowanej* – „*naukowo uzasadnione sądy o możliwych, przyszłych stanach systemów politycznych lub ich elementów, o prawdopodobnych drogach i terminach ich zaistnienia, dotyczące ściśle określonej cezury czasowej, ściśle powiązane z możliwościami operacyjnego reagowanie na nie poprzez decyzje polityczne*”
- wg kryterium celu prognozy polityczne:
 - **poszukujące** (identyfikujące) – określenie możliwych przyszłych stanów obiektu, utrzymania aktualnych tendencji → problemów
 - **normatywne** – określenie dróg i terminów osiągnięcia pożądanego stanu obiektu → opcji decyzji, działania
- podstawa prognozowania – rezultaty analizy sytuacji
- prognozy **pasywne** oraz **aktywne**: „*samosprawdzające się*” i „*samorealizujące się*”
- **horyzonty czasowe prognoz** : do 1 roku; do pięciu lat; więcej niż 5 lat (!?)

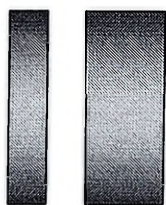
K. W. Simonow ANALIZA POLITYCZNA

Русский Гуманитарный Интернет Университет

PRZYJĘCIE DECYZJI POLITYCZNYCH

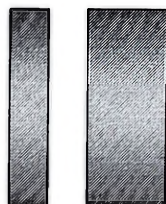
11 KROKÓW SCHEMATU METODY DECYDOWANIA POLITYCZNEGO:

1. WYKRYCIE I OKESLENIE PROBLEMU
2. ZBIERANIE INFORMACJI
3. BUDOWA PLANU DZIAŁANIA obejmującego wybór metody analizy sytuacji oraz prognozy politycznej, określenie wykonawców oraz ograniczeń informacyjnych, czasowych, finansowych i organizacyjnych
4. ANALIZA SYTAUCJI POLITYCZNEJ dot. PROBLEMU
5. OKREŚLENIE ROZWOJU SYTUACJI PRZY KONTYNUACJI TENDENCJI ORAZ NIEINGENERENCJI
6. FORMUŁOWANIE ALTRERNATYWNYCH WARIANTÓW ROZWIAZANIA PROBLEMU
7. IDENTYFIKACJA NASTĘPSTW WYBORU ALTERNATYW
8. WYBÓR NAJLEPSZEGO WARIANTU
9. REALIZACJA DECYZJI
10. ANALIZA REAKCJI
11. KOREKTA DECYZJI

DECYZJE POLITYCZNE w warunkach OGRANICZONYCH ZASOBÓW (INFORMACJI, CZASU,)

- UPRASZCZANIE
- SKRACANIE
- OGRANICZANIE
- INTUICYJNOŚĆ

DECYZJE POLITYCZNE *wg kryteriów :*

I. OGÓLNYCH :

informacji

- dostatek, niedostatek, nadmiar?
- wiarygodność ?
-

czasu

swobody finansowej

bazy organizacyjnej

.....

A. SPECYFICZNYCH :

wg. Simonowa:

- podmiotu
- funkcji

wg. Makridisa :

- rangi (znaczenia)
 - fundamentalne
 -
- charakteru
 - prawodawcze
 -

K. W. Simonow
ANALIZA POLITYCZNA

Русский Гуманитарный Интернет Университет

„... ważne nie jest to, że analityk posiada określoną wiedzę, przekonania czy światopogląd - to w każdej chwili ma każdy człowiek.

Ważne, że analityk dysponuje metodą !”

„... metodyki analizy politycznej pozwalają przekształcić wiedzę ekspertów politycznych w optymalne sposoby rozwiązania przekazanych im zadań.”

K. W. Simonow

ANALIZA POLITYCZNA

Русский Гуманитарный Интернет Университет

1. Pochodne metod formalnych , matematycznych ?
2. Komputerowe systemy eksperckie ?
3. Specyficzne, własne metody :
 - modelowanie polityczne
 - analiza macierzowa i teoria gier
 - ocen eksperckich
 - zespołowych, werbalnych (spotkania, burza mózgów)
 - zaocznych, pozawerbalnych (m.delficka, m.PATTERN)

A. Beaufre

STRATEGIA DZIAŁANIA

„Stosunki międzypaństwowe znajdują swój wyraz w specyficznych sposobach postępowania pewnych postaci -

DYPLMATY I ŻOŁNIERZA

Oni obaj - i tylko oni dwaj - są w swoich działaniach nie jakimiś dowolnymi uczestnikami, lecz **reprezentantami** wspólnot do których należą

Ambasador w czasie wykonywania swojej służby jest tą jednostką polityczną, w imieniu której przemawia;

Żołnierz na polu bitwy jest tą jednostką polityczną, w imieniu której zadaje śmierć bliźniemu.

/.../ Ambasador i żołnierz nadają życie stosunkom międzynarodowym i symbolizują je /.../ jako że sprowadzają się one do

DYPLMACJI I WOJNY.

Stosunki między państwami są czymś stałym,

DYPLMACJA zaś i WOJNA

to tylko dwie, wzajem się uzupełniające

ich odmiany - z których raz jedna, raz druga przeważa, lecz nigdy żadna z nich nie ustępuje całkowicie na korzyść drugiej, poza skrajnymi przypadkami absolutnej wrogości, całkowitej przyjaźni lub zawiązania konfederacji”

Raymond ARON

Pokój i wojna między narodami

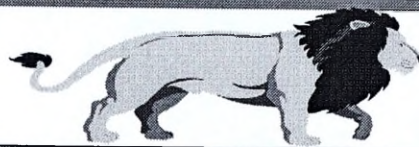
Centrum im. Adama SMITHA, WARSZAWA 1995

POLITYKA

DYPLOMACJA

nie - SIŁA,

STRATEGIA

SIŁA

EKONOMICZNA

MILITARNA

.....

operacje / działania

operacje / działania

DYPLOMACJA

SZARA
STREFA

STRATEGIA

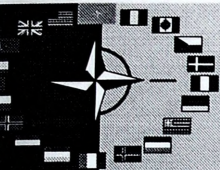
?

STRATEGIA DZIAŁANIA

A. Beaufre

**STRATEGIA
JEST SZTUKĄ
WYKORZYSTANIA
SIŁY**

**DLA OSIĄGNIĘCIA CELÓW
POLITYKI**

STRATEGIA DZIAŁANIA

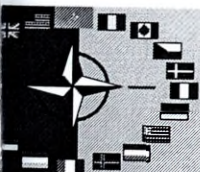
A. Beaufre

POLITYKA

OKREŚLA CELE I RAMY DZIAŁANIA

STRATEGIA

OKREŚLA SPOSOBY REALIZACJI
JEST SZTUKĄ REALIZACJI POLITYKI

STRATEGIA DZIAŁANIA

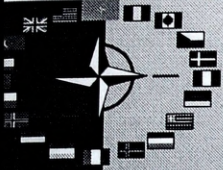
A. Beaufre

ODSTRASZANIE

*„ jeśli chcemy komuś w czymś przeszkodzić,
wystarczy **ODSTRASZANIE** ...*

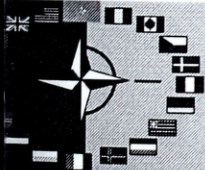
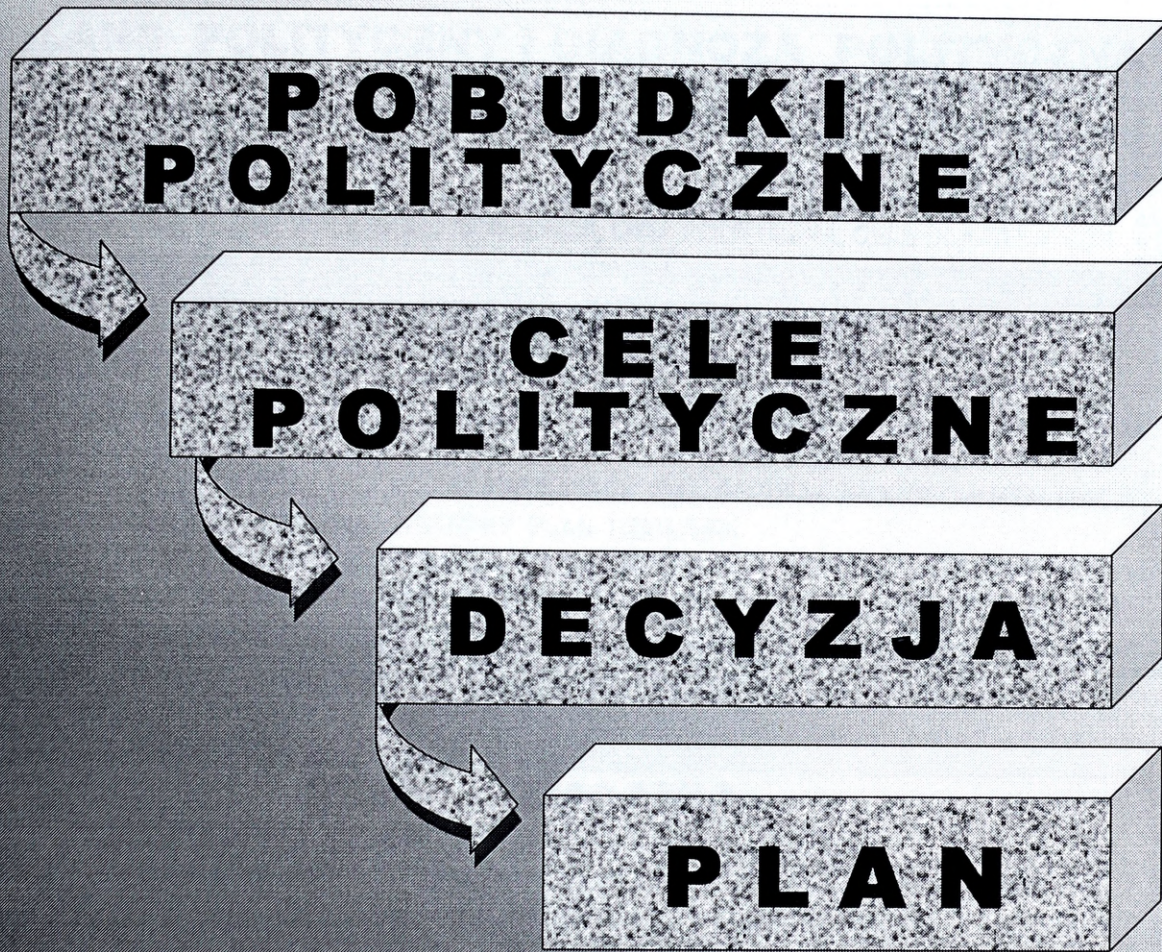
DZIAŁANIE

*... jeśli chcemy coś zrobić wbrew innym,
potrzebne jest **DZIAŁANIE** „*

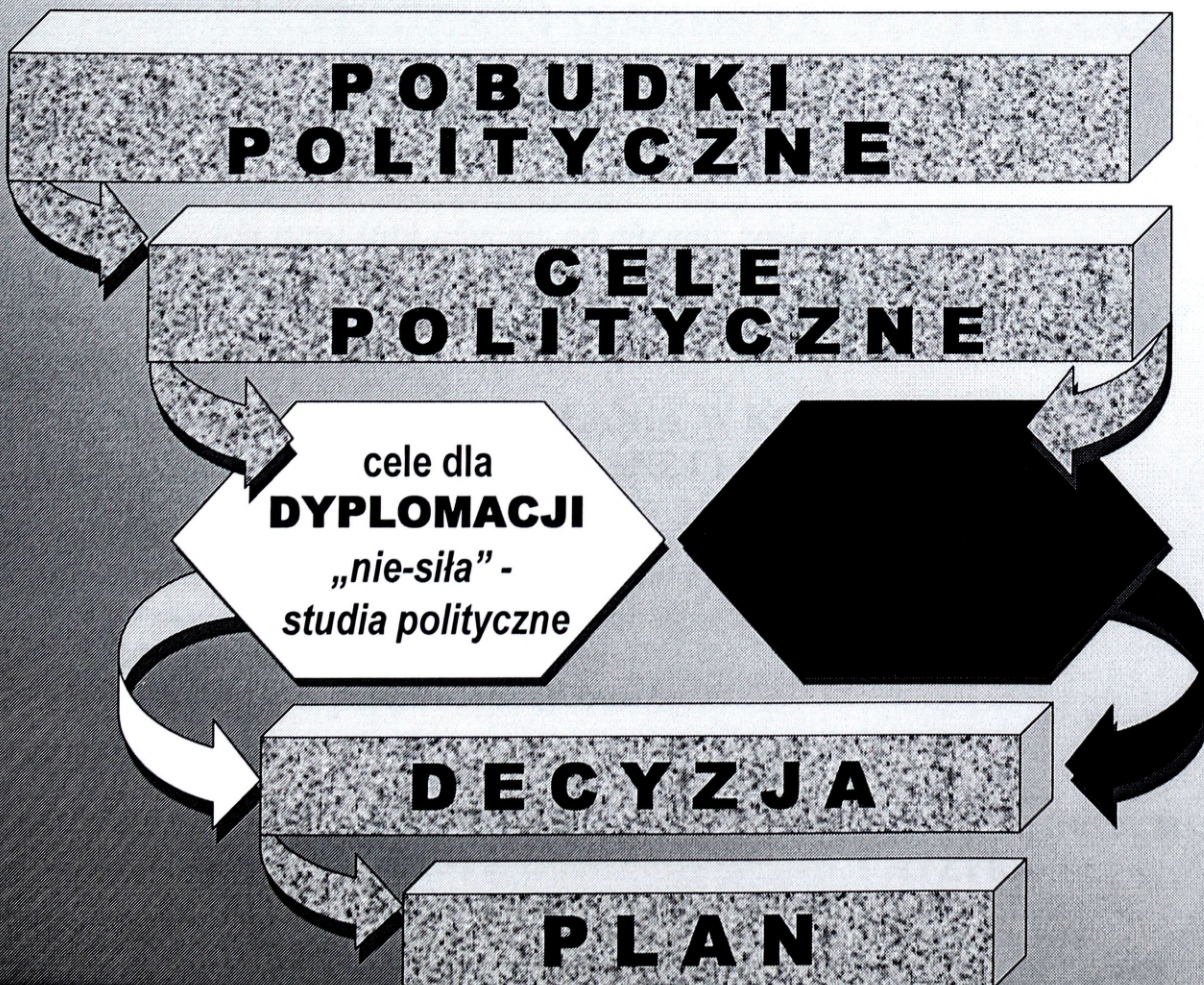
STRATEGIA DZIAŁANIA

A. Beaufre

STRATEGIA DZIAŁANIA

A. Beaufre

STRATEGIA DZIAŁANIA

A. Beaufre

BILANS POLITYCZNY I DIAGNOZA POLITYCZNA

1. STUDIUM CELU DZIAŁANIA W KONTEKŚCIE CELÓW POLITYCZNYCH WŁASNYCH I INNYCH
→ SWOBODA DECYZJI I SWOBODA DZIAŁANIA
2. WYJAŚNIENIE AKTUALNEJ SYTUACJI I UZASADNIENIE WYBRANYCH CELÓW
→ CELE POLITYCZNE, KOLEJNOŚĆ REALIZACJI, LINIA POLITYCZNA, CELE DLA STRATEGII

BILANS STRATEGICZNY I DIAGNOZA STRATEGICZNA

1. DEKOMPOZYCJA DZIAŁANIA NA CELE STRATEGICZNE - STUDIUM SPOSOBÓW REALIZACJI
→ KLAWIATURA DZIAŁANIA, WSTEPNY PLAN DZIAŁANIA
2. ROZPOZNANIE RÓŻNYCH POZIOMÓW I FORM DZIAŁANIA, ICH WSPÓLZALEŻNOŚCI
→ LINIA STRATEGICZNA - POZIOMY SIŁY, WYBÓR I UKIERUNKOWANIE ŚRODKÓW NA CELE

PLAN DZIAŁANIA

- POŁĄCZENIE STUDIÓW POLITYCZNYCH I STRATEGICZNYCH
- SFORMUŁOWANIE POSZCZEGÓLNYCH AKCJI W RÓŻNYCH SFERACH DZIAŁANIA
- USTALENIE KOLEJNOŚCI AKCJI I PODZIAŁU WYSIŁKÓW NA NIE
- RYZYKO NIEPOWODZENIA - PRZECIWDZIAŁANIE

DZIAŁANIE PROSTE

STRATEGIA DZIAŁANIA

A. Beaufre

BILANS POLITYCZNY I DIAGNOZA POLITYCZNA

A. BILANS POLITYCZNY

pytania:

- jak jest i dlaczego?
- czy odpowiada nam stan obecny, co chcemy zmienić?
- co może spowodować nasze działanie?
- jaką swobodę działania daje sytuacja wewnętrzna (nam, p-kowi, innym)?

istota:

STUDIUM CELU DZIAŁANIA W KONTEKŚCIE
CELOW POLITYKI WŁASNEJ I INNYCH

przebieg:

- ocena aktualnej sytuacji politycznej i jej rozwoju
- co może zmienić się pod wpływem działania?
- lista możliwych trudności szans
- ocena ryzyka, porównanie ze stawką

rezultaty:

- SWOBODA DECYZJI I DZIAŁANIA: WŁASNA, PRZECIWNIA, INNYCH
- ŚWIADOMOŚĆ MOŻLIWEGO ROZWOJU SYTUACJI I RYZYKA

DZIAŁANIE PROSTE

STRATEGIA DZIAŁANIA

A. Beaufre

BILANS POLITYCZNY I DIAGNOZA POLITYCZNA

pytania:

B. DIAGNOZA POLITYCZNA

1. DLACZEGO I JAK DOSZŁO DO OBECNEJ SYTUACJI ?
2. JAKA JEST OBECNA SYTUACJA ?
3. CZEGO MOŻNA OCZEKIWAĆ W PRZYSZŁOŚCI ?
4. DO JAKIEJ PRZYSZŁOŚCI NALEŻY DĄŻYĆ ?

istota:

OKREŚLANIE DYNAMICZNEJ KOMBINACJI CELÓW
NA KTÓRE UKIERUNKOWANE BĘDZIE DZIAŁANIE

przebieg:

- wybór ostatecznego celu politycznego wynikającego z podstawy filozoficznej
- dekompozycja – wybór celów politycznych
- określenie priorytetów, możliwości ich zmiany – konieczności działania
- kolejność realizacji celów politycznych w działaniu – linia polityki
- wykonawcy – dyplomacja czy strategia ?

rezultaty:

- WYBÓR CELÓW
- LINIA POLITYCZNA
- KOLEJNOŚĆ REALIZACJI
- CELE DLA STRATEGII

DZIAŁANIE PROSTE

STRATEGIA DZIAŁANIA

A. Beaufre

BILANS STRATEGICZNY I DIAGNOZA STRATEGICZNA

1. PODZIAŁ PRZEWIDYWANEGO DZIAŁANIA NA POJEDYŃCZE CELE STRATEGICZNE
2. STUDIUM KAŻDEGO CELU POD KĄTEM SPOSOBU REALIZACJI

ETAP I
BILANS

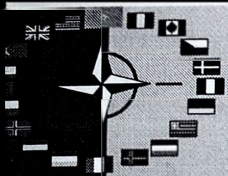
1. LISTA WRAŻLIWYCH PUNKTÓW PRZECIWNIA, PARTNERÓW, WŁASNYCH, INNYCH (wewnętrzne słabości i sprzeczności, cele polityczne umożliwiające organizację opozycji)
2. ZESTAWIENIE CZUŁYCH PUNKTÓW Z DYSPONOWANYMI ŚRODKAMI – OKREŚLENIE „KLAWIATURY DZIAŁANIA” – WŁASNEJ, PRZECIWNIA, INNYCH
3. DEDUKCJA „WSTĘPNEGO PLANU DZIAŁANIA” OKREŚLAJĄCEGO :
 - część działania rozgrywaną drogą konfrontacji **bezpośredniej** (atak – obrona)
 - część działania rozgrywaną drogą konfrontacji **pośredniej** (oddziaływanie na państwa trzecie)

ETAP II
DIAGNOZA

- ocena skuteczności różnych form działania
- rozeznanie wewnętrznych możliwości oferowanych przez różne poziomy działania:
 - pokój, zimna wojna, skryta interwencja, jawna interwencja, wojna klasyczna – jądrowa
- identyfikacja poziomów niestabilnych – możliwości szybkich działań rozstrzygających
- identyfikacja poziomów stabilnych – obszarów działań uciążliwych
- ocena wzajemnego oddziaływania poziomów

3. DOBÓR ŚRODKÓW DO CELÓW – podstawa formułowania LINII STRATEGICZNEJ

DZIAŁANIE PROSTE

STRATEGIA DZIAŁANIA

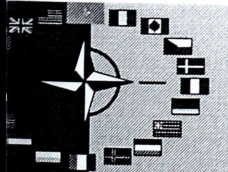
A. Beaufre

USTALENIE OSTATECZNEGO PLANU DZIAŁANIA

- **PLAN DZIAŁANIA** powstaje w rezultacie połączenia rezultatów studiów politycznych i strategicznych
- **PLAN DZIAŁANIA** obejmuje :
 - sformułowanie poszczególnych akcji w różnych wybranych sferach działania
 - ustalenie kolejności akcji
 - podział wysiłku na poszczególne akcje

„AKCJA WOJSKOWA jest tylko częścią złożonej całości, wykorzystującej różne akcje polityczne, psychologiczne i dyplomatyczne”

DZIAŁANIE PROSTE

STRATEGIA DZIAŁANIA

A. Beaufre

- nawet w przypadku stosunkowo prostego i ograniczonego działania, planowane działanie rozkłada się na kolejne fazy i oddzielne akcje w różnych sferach. W istocie chodzi więc o **SZEREG AKCJI**, uwzględniających możliwe reakcje i skutki
- szereg akcji musi być organizowany w oparciu o **PRZEWIDYWANIA**

1. przewidywanie **pełnej kolejności wydarzeń**, od pierwszej akcji do rozstrzygnięcia

*„bez przewidywań uwzględniających zarówno **NIEPOWODZENIE** jak i powodzenie, nie może być strategii godnej swego imienia”*

„Kierownictwo powinno składać się z ludzi na tyle wielkich, żeby stać ich było na spojrzenie w twarz wszystkim nieprzyjemnym alternatywom”

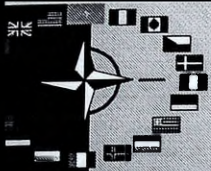
2.. przewidywanie **przeciwdziałania** możliwym reakcjom, utrzymującego działanie na właściwej drodze

*„w praktyce bardzo trudne jest formułowanie przewidywań z większym wyprzedzeniem niż dwie czy trzy kolejne akcje, dlatego też **plan działania powinien być tak prosty, jak to tylko jest możliwe**”*

„działanie można zacząć dopiero wtedy, kiedy zostały możliwie wszechstronnie zbadane wszystkie hipotezy wynikające z przewidywanego działania.

Fakt, że jest to trudne, nie usprawiedliwia beztroski, z jaką w przeszłości podejmowano najpoważniejsze decyzje”

DZIAŁANIE - SZEREG AKCJI

STRATEGIA DZIAŁANIA

A. Beaufre

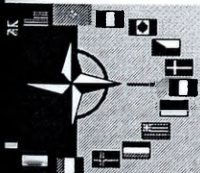
DZIAŁANIE - ZMIENNE CELE

- motywy polityczne leżące u podstaw działania mogą podlegać zmianom
- działanie zaplanowane początkowo w pewnym kierunku, powinno być stale dopasowywane do zmian pobudek politycznych
- nie chodzi o drobne korekty planu, a o istotne zmiany – działanie może rozwijać się w warunkach zupełnie odmiennych od tych, jakie towarzyszyły powstaniu jego koncepcji

Zmiana pobudek politycznych implikuje konieczność :

- pełnej i głębokiej, **DYNAMICZNEJ** analizy celów politycznych – hipotezy zmian w sferze polityki
- ustalenie dla każdej hipotezy możliwych zmian **CELÓW POLITYCZNYCH**
- określenie wariantów zmiany **PLANÓW DZIAŁANIA**

*„każdy z tych wariantów jest faktycznie **nowym planem działania**, odpowiadającym **nowym założeniom**”*

STRATEGIA DZIAŁANIA

A. Beaufre

WNIOSKI

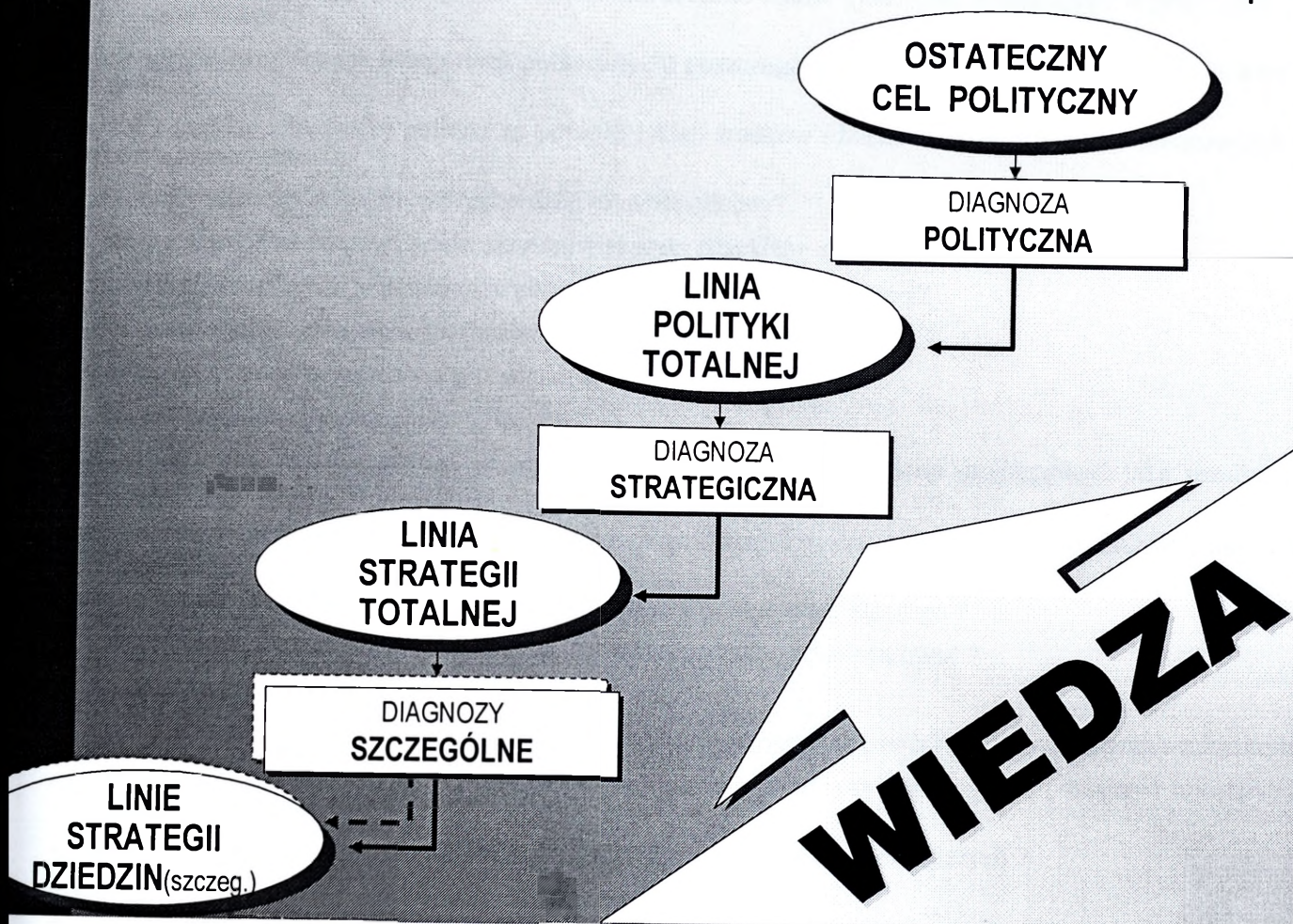
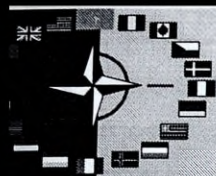
- TRZEBA DYSPONOWAĆ DOBRZE USTALONYMI RAMAMI POLITYCZNYMI
- METODYCZNIE USTALIĆ CELE STRATEGICZNE I NAKREŚLIĆ PLAN DZIAŁANIA
- ISTNIEJE ŚCIŚLE OKREŚLONA TECHNIKA PLANOWANIA STRATEGICZNEGO, w której nie można ani improwizować, ani oceniać „na oko”
- KAPITALNE ZNACZENIE ANALIZY CELÓW POLITYCZNYCH
- **KONIECZNOŚĆ PRZEWIDYWANIA**
„cały świat wie, że należy przewidywać, ale niewielu robi to dobrze”
- PRZEWIDYWANIE POWINNO ZAJMOWAĆ SIĘ **HIPOTEZAMI** CO DO ROZWOJU WYDARZEŃ oraz **DZIAŁANAMI** JAKIE NALEŻY PODJĄĆ TERAZ I PÓŹNIEJ, ŻEBY KIEROWAĆ TYM ROZWOJEM

*„Jeżeli nie chcemy, aby przyszłość kształtowana była przez przypadki, musimy żyć nią dzisiaj. Wymaga to przejścia na zupełnie **nowy system myślenia**, wymaga **wiedzy i mądrości**, do których nam jeszcze daleko”*

STRATEGIA DZIAŁANIA

A. Beaufre

DZIAŁANIE PROSTE

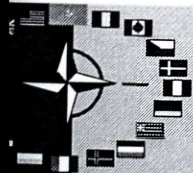

STRATEGIA DZIAŁANIA

A. Beaufre

OPIS METOD DZIAŁANIA:

- DZIAŁANIE STRATEGII TOTALNEJ METODĄ BEZPOŚREDNIĄ
- DZIAŁANIE STRATEGII TOTALNEJ METODĄ BEZPOŚREDNIĄ

DIAGNOZA I PROGNOZA SYTUACJI POLITYCZNO-WOJSKOWEJ. WNIOSKI :

Jakie aspekty polityczne, ekonomiczne, społeczne lub inne (jaka kombinacja) stanowi podłoże wystąpienia problemu?

Kto, jakie zamiary chce realizować inicjując grę (inicjator i przedmiot gry) ?

Czyje i jakie interesy są (mogą być) zagrożone, kto może dostrzec szansę (kto może uczestniczyć w grze i jakie znaczenie nadaje stawce) ?

Jakie cele polityczne (opisane w kategoriach politycznych) poszczególnych aktorów (graczy, sworzni i pionków) można zidentyfikować?

Jakie strategie (ogólne koncepcje) polityki za pomocą jakich środków (działań) mogą realizować poszczególni aktorzy dla osiągnięcia swoich celów?

- który z wariantów strategii jest najbardziej prawdopodobny?
- który z wariantów strategii wiąże się z największym ryzykiem dla ogółu / dla nas ?

Czy, w jakiej skali oraz formie poszczególne podmioty mogą użyć siły militarnej?

- jeżeli tak – jakie cele i strategie działań militarnych można prognozować?

Czy, czyje i w jakim stopniu zagrożone jest aktualnie bezpieczeństwo:

- nasze ? któregoś z sojuszników ? innych ?

Czy i jakie zagrożenia bezpieczeństwa państwa lub uczestnika Sojuszu można prognozować jako rezultat rozwoju sytuacji?

Jakie podstawowe wnioski pod kątem formułowania linii politycznej można przedstawić na podstawie studiów sytuacji bieżącej i prognozowanego jej rozwoju?

- jakie zamiary i cele polityczne oraz zasady działania postulować, dlaczego ?
- jakie alternatywy polityczne i następstwa ich wyboru można zidentyfikować ?
- jakie kryteria decydowania (wyboru) przyjąć ?
- czy i jakie przedsięwzięcia polityczne, wojskowe lub inne powinna (może) realizować państwo natychmiast ?
- jakie misje i główne zadania SZ (cele militarne) przewidywać? czy jakie (ogólnie) działania sojusznicze (inne) należy inspirować?
- jaki powinien / może być udział i rola państwa (SZ) w działaniach sojuszniczych ?

Jakie ryzyka mogą wystąpić ? Jakie warunki są niezbędne ?

1. Dahl R., *Modern Political Analysis*, NY 1973
2. Dunn W., *Public Policy Analysis*, NY 1981
3. Lindblom Ch., *The policy-Making Process*, NY 1968
4. Manheim J, Rich R., *Empirical Political Analysis*, NY 1991
5. **Pal L., *Public Policy Analysis. An Introduction*, NY 1992**
6. Patton C., Sawicki D., *Basic Methods of Policy Analysis and Planning*, NY 1986
7. Wildavsky A., *Speaking Truth to Power. The Art and Craft of Policy Analysis*, NY 1987
8. Williams W., *Social Policy Research and Analysis*, NY 1971
9. **Opalek K.(red.), *Elementy teorii polityki*, Wa-wa 1991**
10. Aron R., *Pokój i wojna między narodami*, Wa-wa 1995
11. Kuźniar R., *Miedzy polityka a strategią*, Wa-wa 1994
12. **Pietraś Z.J., *Decydowanie polityczne*, Wa-wa, Kraków 1998**
13. Ryszka F. (red.), *Decyzje polityczne w systemach społecznych*, Wa-wa 1987
14. *Konfliktologia*, RGIU, www.i.u.ru
15. **Beaufre A., *Strategia działania*, Wa-wa 1995**
16. **Toffler A., *Zmiana władzy*, Poznań 2003**
17. **Kagan R., *Potęga i raj***
18. Heisbourg F., *Wojny*
19. **Gearty C., *Terroryzm***
20. **Joffe J., *Wielkie mocarstwa***

3.3 POLITYKA BEZPIECZEŃSTWA STANÓW ZJEDNOCZONYCH

Kwestie bezpieczeństwa, a tym samym interesy strategiczne Stanów Zjednoczonych są określone w „Strategii Bezpieczeństwa Narodowego USA” z 2002 r. będącej w istocie strategią bezpieczeństwa zewnętrznego. Jest ona syntezą myśli oraz zadań w sferze bezpieczeństwa sformułowanych przez prezydenta G. Busha. Poprzedni dokument dotyczący kwestii bezpieczeństwa państwa został wydany w 1999 r. pt.: *Strategia Bezpieczeństwa Narodowego w Nowym Wieku - The National Strategy for a New Century*”

Wydarzenia z 11 września 2001 r. stały się istotnym impulsem do wzmocnienia bezpieczeństwa Stanów Zjednoczonych. W najnowszej strategii bezpieczeństwa (2002 r.) **podkreśla się, że Stany Zjednoczone dysponują bezprecedensową i niedoścignioną siłą oraz nieporównywalnymi wpływami na procesy zachodzące we współczesnym świecie.**

W nowym środowisku bezpieczeństwa zagrożeniem są nie tyle państwa silne, co raczej niestabilne (upadające) oraz niebezpieczne technologie znajdujące się w rękach członków radykalnych ugrupowań.

Głównym celem polityki bezpieczeństwa państwa jest ochrona obywateli, sojuszników i przyjaciół przed tymi zagrożeniami. Według zapisów strategii, najwyższym celem jest zapewnienie wolności politycznej i ekonomicznej oraz pokojowych relacji z innymi państwami, a także poszanowanie i obrona godności ludzkiej.

Aby zrealizować te zamierzenia administracja amerykańska stawia przed sobą następujące długofalowe zadania w dziedzinie bezpieczeństwa:

- ✓ wspieranie dążeń do zapewnienia godności ludzkiej;
- ✓ umacnianie sojuszy w celu pokonania globalnego terroryzmu i zapobiegania atakom na USA oraz ich sprzymierzeńców;

- ✓ współpraca z innymi państwami na rzecz wygaszania konfliktów regionalnych;
- ✓ zapobieganie zagrożeniom bronią masowego rażenia skierowanym przeciwko Stanom Zjednoczonym, ich sojusznikom i państwom zaprzyjaźnionym;
- ✓ stymulowanie globalnego wzrostu ekonomicznego przy pomocy gospodarki wolnorynkowej i wolnego handlu;
- ✓ rozszerzanie kręgu świata wysokorozwiniętego poprzez propagowanie społeczeństwa otwartego oraz budowanie demokracji;
- ✓ rozwijanie współpracy z innymi głównymi aktorami światowej sceny politycznej;
- ✓ transformacja amerykańskich instytucji bezpieczeństwa narodowego dla zapewnienia jeszcze lepszej realizacji przyszłych celów.

Na podstawie analizy przedstawionych powyżej założeń strategii bezpieczeństwa USA należy wskazać na następujące kwestie:

Strategia Bezpieczeństwa Narodowego USA jest dokumentem zawierającym **gloryfikację siły militarnej, której z kolei nadaje się wyjątkową rolę w amerykańskiej polityce bezpieczeństwa.**

Strategia zakłada **prymat rozwiązań siłowych**, najważniejszą rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa USA powierzono SZ, które mają być wspierane przez służby wywiadowcze. Działania podejmowane na płaszczyźnie dyplomatycznej spełniają zaś jedynie funkcje pomocnicze. Siła militarna jest głównym elementem realizacji interesów strategicznych.

Potwierdzeniem tezy o roli przypisywanej sile militarnej, są wnioski płynące z działań polityczno-militarnych podejmowanych po 11 września 2001 r. Ponadto nie bez znaczenia jest hierarchia instrumentów służących zapewnieniu bezpieczeństwa, strategia **na pierwszym miejscu stawia siły zbrojne,**

na drugim wywiad, a dopiero na trzecim dyplomację. Dokumenty tego rodzaju zwykle wymieniają dyplomację na pierwszym miejscu.

W amerykańskiej strategii podkreśla się, że Stany Zjednoczone są zdecydowane nie dopuścić do tego, by ktokolwiek, mógł stworzyć potencjał militarny równy lub przewyższający potencjałowi USA. Zastrzega się prawo użycia siły militarnej nie tylko do obrony terytorium kraju, ale również w obronie jego globalnych interesów, sojuszników i przyjaciół. USA zakładają możliwość jednostronnego użycia siły także bez uzyskania uprzedniej akceptacji organizacji międzynarodowych (RB ONZ). W celu zapewnienia sobie swobody globalnego stosowania siły odrzucają ewentualne ograniczenia, wynikające z traktatu ustanawiającego Międzynarodowy Trybunał Karny, którego kompetencja rozciąga się na zbrodnie wojenne. Waszyngton nie akceptuje orzecznictwa trybunału.

Taki sposób postępowania stanowi rzadki przypadek **doktrynalnego odrzucenia prawno-międzynarodowych ograniczeń w posługiwaniu się siłą militarną w polityce zagranicznej**. Stany Zjednoczone prowadzą własną, niezależną i **nonkonformistyczną politykę relacji z organizacjami bezpieczeństwa międzynarodowego**.

Najistotniejszym elementem przedstawionym w strategii a odnoszącym się do sposobu realizacji interesów strategicznych jest **rezygnacja z koncepcji odstraszania na korzyść UDERZEŃ WYPRZEDZAJĄCYCH**, skierowanych przeciwko państwom wrogim i ugrupowaniom terrorystycznym, które zagrażają lub mogą zagrażać bezpieczeństwu Stanów Zjednoczonych i interesom amerykańskim poza granicami państwa.

W Narodowej Strategii Bezpieczeństwa stwierdzono, że **tradycyjne koncepcje odstraszania nie sprawdziły się** w sensie skuteczności w stosunku do wroga terrorysty, który w otwarty sposób dąży do powodowania zniszczeń

i obiera sobie za cel niewinnych ludzi. Odstraszenie jest nieefektywne w stosunku do ludzi którzy marzą o męczeńskiej śmierci, i których najlepszą ochroną jest bezpaństwowość. Bardzo często występująca zbieżność między państwami sponsorującymi terroryzm a tymi, które dążą do realizacji programów BMR, zobowiązuje do działania – brzmią słowa strategii.

Koncepcja uderzeń wyprzedzających jest kontrowersyjna po części dlatego, że administracja amerykańska podniosła je do rangi doktryny. Co więcej, wątpliwości potęguje kwestia definiowania uderzeń. Rząd USA zdecydował się stosować określenie atak wyprzedzający w odniesieniu do tego samego typu działań, który Europejczycy określiliby **wojną prewencyjną**.

Wielu obserwatorów skłonnych byłoby stosować następujące rozróżnienie: *atak wyprzedzający*, który określa szybkie podjęcie działań, podjęte na podstawie dowodów, że wróg uderzy w najbliższym czasie. W odróżnieniu od terminu *wojna prewencyjna*, który opisuje operacje wojskowe podejmowane w celu uniknięcia prawdopodobnych, możliwych w przyszłości zagrożeń w tym zwłaszcza o charakterze terrorystycznym. W przypadku definiowania tak pojętych działań prewencyjnych chodziłoby o przeciwdziałanie skutkom możliwego, niebezpiecznego zachwiania równowagi sił, zwiększonej podatności na potencjalne wpływy, destabilizację, podporządkowanie się bądź też przejęcie lub transfer BMR w ręce ugrupowań terrorystycznych.

To ostatnie zagrożenie było jednym z najważniejszych argumentów przywołanych przez rząd Stanów Zjednoczonych do uzasadnienia kampanii wojskowej z marca i kwietnia 2003 roku przeciwko reżimowi Husajna w Iraku.

Ogólnie mówiąc, nawet rządy europejskie, które były przeciwne działaniom prowadzonym przez USA w celu obalenia rządów Husajna w Iraku,

nie zgłaszają zastrzeżeń co do idei działań wyprzedzających podejmowanych na podstawie dowodów na to, że wróg szykuje się do bliskiego ataku.

Narodowa Strategia Bezpieczeństwa sugeruje trzy cele pośrednie mające wspierać opcje działań wyprzedzających:

- ✓ integracja zdolności wywiadowczych, w celu zapewnienia precyzyjnej informacji o zagrożeniach;
- ✓ ścisła koordynacja działań z sojusznikami w celu formułowania wspólnych ocen najbardziej niebezpiecznych zagrożeń;
- ✓ transformacja sił zbrojnych w takim kierunku, aby zapewnić zdolność do przeprowadzania szybkich i precyzyjnych uderzeń oraz osiągania zdecydowanych rezultatów.

Przyszłość polityki bezpieczeństwa Stanów Zjednoczonych

Trudno się spodziewać, aby w najbliższej przyszłości dokonał się zwrot w amerykańskiej polityce, chociażby dlatego iż mało prawdopodobnym jest aby republikanie stracili władzę, którą sprawują prawie nieprzerwanie od ćwierćwiecza. W tym czasie tylko Clintonowi udało się wprowadzić do Białego Domu na dwie kadencje, i to też tylko dlatego, iż zaczął on naśladować ideologię neoliberalną wprowadzając tym samym w błąd amerykańskiego wyborcę.

Stawiane cele polityczne i aktualnie prowadzone działania w tej sferze oraz skuteczność realizowania strategicznych interesów przez Stany Zjednoczone wymaga utrzymania przywództwa na świecie. Czy są one zdolne do tego by je utrzymać w najbliższym czasie? Wszystko wskazuje na to, że tak. Bez względu na to, czy komuś się to podoba czy nie, USA prawdopodobnie pozostaną przez wiele lat najpotężniejszym i najbardziej wpływowym państwem.

Jeżeli zadajemy pytanie o to czy Stany Zjednoczone są w stanie utrzymać przywództwo przez najbliższe lata to znaczy że być może istnieją podstawy

do tego aby wątpić w niezachwianą pozycję USA na arenie międzynarodowej. Istnieją aktorzy tacy jak Chiny czy Unia Europejska, którzy mogą wyrosnąć na konkurencję USA w sferze polityki globalnej. Poza tym dynamika stosunków międzynarodowych może wiązać się z powstaniem nowych, nieprzewidywalnych konfiguracji politycznych.

Tymczasem administracja waszyngtońska za główne obszary strategiczne uważa, oprócz ponadnarodowych kwestii związanych z terroryzmem, BMR czy kontrolą nad surowcami strategicznymi również rejony takie jak Bliski i Daleki Wschód oraz w znacznie mniejszym stopniu Afrykę.

Powodem dla którego wprowadza się rozróżnienie na bardziej i mniej znaczące obszary zainteresowania amerykańskiej polityki jest upodobanie USA do łatwych zwycięstw i słabych przeciwników. W przypadku takich adwersarzy Stany Zjednoczone podejmują zdecydowane działania i skłonne są do szybkich decyzji. Przykłady takich operacji jak prowadzone w Haiti czy Panamie potwierdzają dobrą samoocenę rządu w Waszyngtonie jako sprawnego policjanta światowego. Jednak negatywne przykłady z Wietnamu, Libanu, Somalii czy Iraku wskazują na to że USA nie mają pomysłu i dobrego sposobu na prowadzenie spójnych działań polityczno militarnych. Ale to nie przeszkadza im tych działań podejmować.

Jednym z głównych zadań USA jest obecnie uniemożliwienie **KRLD, uznanej przez prezydenta Busha za jedno z państw osi zła, realizacji programu nuklearnego**. KRLD prowadzi prace badawczo-rozwojowe mające na celu opracowanie rakiety balistycznej nowego typu. Jednocześnie USA oskarża Rosję o udzielanie KRLD pomocy poprzez ścisłą współpracę rosyjskich ekspertów z północnokoreańskimi naukowcami oraz udostępnianie im rosyjskich technologii. KRLD współpracuje w tej dziedzinie z Iranem, gdzie prowadzone są próby północnokoreańskich rakiet.

USA zaniepokojone są także możliwością **rozbudowy potencjału nuklearnego Iranu**. Niezależni eksperci uważają, że dysponujący bronią jądrową Iran mógłby zagrozić egzystencji Izraela oraz rozpocząć kolejny wyścig zbrojeń w niestabilnym regionie Bliskiego Wschodu. Ponadto, zbudowane przy pomocy Korei Północnej, irańskie rakiety balistyczne średniego i dalekiego zasięgu, już wkrótce mogą stać się bezpośrednim zagrożeniem dla Europy i USA. Konieczność wypracowania oficjalnej linii polityki wobec irańskiego programu atomowego wywołała spory wewnątrz amerykańskiej administracji. Jak do tej pory nie powstał dokument precyzujący założenia polityki USA wobec Iranu, a poszczególne departamenty forsują swoje własne rozwiązania. Wśród skrajnych opcji rozważana jest również preferowana przez Pentagon i podsekretarza w Departamencie Stanu Johna R. Boltona interwencja siłowa. Oficjalnym stanowiskiem Białego Domu pozostaje chęć dyplomatycznego rozwiązania problemu wraz z europejskimi sojusznikami. Stany Zjednoczone oczekują ze strony Iranu zaprzestania dalszych prac nad programem jądrowym i podpisania z Francją, Niemcami i Wielką Brytanią umowy o zaprzestaniu badań nad wzbogacaniem uranu.

Uznany za organizatora zamachu na World Trade Center Osama Bin Laden i kierownictwo organizacji Al-Qaida znaleźli schronienie w **Afganistanie**. Głównym celem USA w rozpoczętej w 2002 r. operacji w tym kraju było zniszczenie reżimu Talibów udzielającego schronienia terrorystom. Pomimo niedawnego wyboru demokratycznego prezydenta w tym państwie, USA zamierzają nadal utrzymywać obecność wojskową w Afganistanie oraz w państwach sąsiednich, w tym w zagrożonych fundamentalizmem islamskim **Uzbekistanie i Kirgizji**.

Doświadczenia z operacji antyterrorystycznych w Afganistanie i Iraku wpłynęły także na zmianę podejścia amerykańskiej administracji do walki z terroryzmem. USA będą wspierać władze **Filipin** w walce z terrorystyczną

organizacją Abu Sayyaf działającą w południowej części kraju zamieszkałą przez mniejszość muzułmańską.

Nie chcąc dopuścić do konieczności interwencji zbrojnej na skalę podobną do operacji w Afganistanie lub utrzymywaniu dużego kontyngentu sił zbrojnych w Afryce, Stany Zjednoczone zamierzają również udzielać pomocy państwom tego regionu w zwalczaniu ugrupowań terrorystycznych. Według ocen Departamentu Obrony USA, **państwa Afryki Północnej staną się w najbliższym czasie głównymi miejscami schronienia dla ugrupowań terrorystycznych**, szczególnie dla działających dotychczas w Afganistanie. Niestabilność polityczna tych państw oraz źle wyposażone i wyszkolone siły bezpieczeństwa stwarzają dogodne warunki do organizowania nowych baz i ośrodków szkoleniowych przez radykalne ugrupowania terrorystyczne. Uwzględniając błędy popełnione w Afganistanie i Iraku, USA zamierza zintensyfikować działania w ramach „inicjatywy pansahelskiej” obejmującej rejon Sahelu (Sahara Zachodnia, Mauretania, Mali, Niger oraz południowa Libia).

W założeniach nowej strategii bezpieczeństwa kluczową rolę odgrywa **kontrola nad światowymi zasobami surowców energetycznych**. Wobec wrogiej postawy władz w Teheranie, osłabieniu poparcia i braku reform politycznych w Arabii Saudyjskiej szczególnego znaczenia nabiera Irak. Transformacja Iraku w demokratyczne państwo może stanowić dobry przykład dla innych państw Bliskiego Wschodu, w tym amerykańskich sojuszników – Arabii Saudyjskiej, Egiptu i Jordanii, wobec których USA podjęły politykę transformacji ustrojowej oraz przejęcia kontroli nad kształtowaniem rynku ropy naftowej.

Na pewno długo jeszcze nie będzie potęgi zdolnej konkurować z USA w trzech najważniejszych obszarach władzy, a mianowicie militarnej, ekonomicznej i kulturowej. Można się nawet pokusić o stwierdzenie, że nikt nie bę-

dzie w stanie nawet zbliżyć się do potęgi amerykańskiej. Może kiedyś Chiny będą mogły konkurować z USA na polu gospodarki, ale nie siły militarnej.

Ponowny wybór G. Busha oraz silna pozycja tego obozu politycznego wskazują na kontynuację obecnej polityki zapoczątkowanej po wydarzeniach z 11 września 2001 r. Stany Zjednoczone i ich sojusznicy będą na pewno kontynuować wojnę z terroryzmem głównie za pomocą siły. Jeśli bezdyskusyjnym pozostaje fakt walki z terroryzmem, to już jej rezultaty są trudne do określenia.

Mało realnym scenariuszem jest zmiana kursu politycznego, czyli np. przejście na pozycję biernego uczestnika wydarzeń na światowej scenie politycznej. Potocznie mówiąc schowanie się za trzema oceanami, tym trzecim byłaby tarcza antyrakietowa. Do takiego scenariusza mogłoby dojść jedynie w przypadku doznania przez Stany Zjednoczone klęski nie tylko w wymiarze militarnym, ale również ekonomiczno-finansowym oraz w sferze moralnej i psychologicznej.

3.4 PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA CHIŃSKIEJ POLITYKI OBRONNEJ

Zgodnie z konstytucją ChRL głównymi celami chińskiej polityki obronnej są: osiągnięcie konsolidacji polityki obronnej, odparcie zewnętrznego ataku, obrona suwerenności państwa na lądzie, w powietrzu i morzu, obrona praw i interesów narodowych oraz osiągnięcie jedności terytorialnej i bezpieczeństwa narodowego.

Kluczową zmienną w chińskiej polityce obronnej jest Tajwan, a jednym z priorytetowych interesów bezpieczeństwa narodowego jest niedopuszczenie do formalnej niepodległości wyspy.

Natomiast główne zagrożenia dla bezpieczeństwa narodowego, poza tymi związanymi z Tajwanem, wynikają z niestabilnej sytuacji energetycznej wywołanej konfliktem na Bliskim Wschodzie. Dlatego, w obliczu gdy Chiny importu-

ją 40% zużywanej ropy naftowej, z czego większość z regionu Bliskiego Wschodu, Afryki i Azji Południowo-Wschodniej, największe wyzwania wiążą się z utrzymaniem dróg transportowych tego surowca.

Kolejnymi zagrożeniami są terroryzm, proliferacja broni masowego rażenia, przestępczość i handel narkotykami. Wraz z wejściem do Światowej Organizacji Handlu i otwarciem Chin na świat pojawiły się także zagrożenia dla bezpieczeństwa ekonomicznego i systemu politycznego.

Jednym z istotniejszych wyzwań dla bezpieczeństwa Chin w dłuższej perspektywie czasowej jest dążenie Stanów Zjednoczonych do utrzymania dominującej pozycji geostrategicznej. Przywódcy chińscy postrzegają Stany Zjednoczone jako głównego rywala o wpływy gospodarcze, polityczne i wojskowe zarówno w skali regionalnej jak i globalnej.

Wobec tak zdefiniowanych zagrożeń władze Chin określiły szereg zadań realizowanych dla zapewnienia bezpieczeństwa narodowego.

Do najistotniejszych z nich można zaliczyć:

- *powstrzymanie separatyzmu i działanie na rzecz ponownej unifikacji terytorium chińskiego, stanie na straży i odpieranie agresji, obrona suwerenności narodowej, integralności terytorialnej oraz praw i interesów na morzu.*
- *Modernizacja narodowego systemu obronnego zgodnie z wewnętrznymi warunkami i światowymi trendami w dziedzinie wojskowości poprzez prowadzenie polityki zbalansowanego rozwoju militarno-ekonomicznego oraz zwiększania zdolności obronnych na drodze informatyzacji sił zbrojnych.*
- *Modernizacja Chińskiej Armii Ludowo-Wyzwoleńczej poprzez przyspieszenie badań naukowych w dziedzinie wojskowości, zintensyfikowanie szkolenia w zakresie nowych rodzajów uzbrojenia, doskonalenie współczesnej taktyki i strategii pola walki.*

Pomimo, iż w połowie lat osiemdziesiątych kierownictwo państwa oficjalnie przeciwstawiło się maoistowskiej doktrynie o nieuchronności światowego konfliktu nuklearnego, władze Chin uważają, że siła militarna jest konieczna do zapewnienia rozwoju i ochrony żywotnych interesów narodowych, a postęp w technologiach wojskowych zapewni możliwość wyboru jednego z szeregu możliwych rozwiązań sytuacji konfliktowych.

Nowa doktryna, odchodząca od teorii o szerokim zastosowaniu sił jądrowych, odrzuca maoistowską wojnę na wyczerpanie przeciwnika i przewiduje odparcie wroga w granicach państwa, przy czym uznając pierwszą fazę konfliktu za najistotniejszą dla dalszego przebiegu działań, stawia na wzmocnienie sił obronnych głównych ośrodków życia polityczno-gospodarczego. Tym samym, rozwinięto obronny charakter strategii wojskowej oficjalnie określonej mianem obrony aktywnej¹. Pomimo przyjęcia takiej strategii władze ChRL uznały także potrzebę nadania siłom zbrojnym zdolności prowadzenia działań ofensywnych na przyszłym polu walki również poza granicami kraju, a Chińskim strategicznym siłom jądrowym oficjalnie nadały status sił odstraszania.

Inspiracją zmian chińskiej doktryny wojennej w latach 90-tych, a w efekcie zapoczątkowanego procesu zmian w siłach zbrojnych, stała się wojna w Zatoce Perskiej. Centralna Komisja Wojskowa uznała potrzebę osiągnięcia większej mobilności i wyspecjalizowania SZ, co zaowocowało rozpoczęciem intensywnej modernizacji i restrukturyzacji armii oraz tworzenia nowej polityki obronnej. Celem stało się rozwijanie zdolności do skutecznego prowadzenia krótkotrwałych, charakteryzujących się dużą intensywnością konfliktów zbrojnych, toczących się na peryferiach ChRL. Przyszłe konflikty określono mianem „ograniczonej wojny z użyciem sprzętu wojskowego wysokiej technologii”. Równocześnie na potrzeby określenia długoterminowych priorytetów i celów programu

modernizacji wszystkich rodzajów sił zbrojnych dokonano ocen wewnętrznych i zewnętrznych zagrożeń dla bezpieczeństwa państwa. Siłą napędową procesów modernizacyjnych teorii wojennej oraz samych sił zbrojnych jest przygotowanie do potencjalnego konfliktu zbrojnego z Tajwanem oraz uzyskanie skutecznego potencjału odstraszającego wobec państw, które chciałyby udzielić Tajwanowi pomocy wojskowej.

Pozycja Chin na arenie międzynarodowej:

Z lektury opracowań chińskich ośrodków naukowych, zajmujących się polityką międzynarodową, wyłania się pięciobiegunowy obraz świata, na który składają się USA, Rosja, Chiny, Japonia oraz jedyna spośród nich struktura ponadnarodowa – Unia Europejska.

W stosunkach Chin z Rosją i USA można zaobserwować swoiste balansowanie pomiędzy tymi krajami, przy czym w ostatnim roku miało miejsce wyraźne zbliżenie z Rosją: planowane są wspólne ćwiczenia wojskowe, a Chiny są głównym odbiorcą rosyjskiego uzbrojenia².

Ocieplenie kontaktów widać również na linii Pekin-Bruksela. Rozmowy prowadzące do zniesienia embarga są coraz bardziej zaawansowane, przede wszystkim dzięki mediacji Niemiec i Francji.

13 października 2003 r. chiński MSZ przyjął dokument – pierwszy tego rodzaju - określający priorytety w stosunkach z Unią Europejską. Ostatnie rozszerzenie tej organizacji na wschód, mimo iż wywołało pewien niepokój, zostało ocenione jako zjawisko pozytywne z punktu widzenia interesu strategicznego Pekinu, gdyż wzrost siły tej organizacji może osłabić dominującą pozycję USA.

¹ Strategia zakłada, że Chiny zaangażują się w konflikt zbrojny jedynie, aby bronić swojej suwerenności i integralności terytorialnej. Opisano ją w dokumencie ChAL-W pt. „Studia na działania bojowe”, opublikowanym w 2000 roku.

² W 2004 roku handel bronią między tymi dwoma krajami osiągnął wartość 2 miliardów USD.

W opublikowanej w ostatnich dniach „białej księdze” zawarta została wyrażna krytyka wspierania władz Tajwanu przez Stany Zjednoczone. Dowodem na chłód w kontaktach pomiędzy tymi dwoma mocarstwami jest również stanowczy sprzeciw USA wobec zniesienia embarga UE na dostawy broni do Chin.

Tradycyjnie chłodne są również kontakty na linii Pekin–Tokio. Japonia opracowała plan obrony południowej części swojego terytorium, zakładający przerzucenie tam ok. 55 tys. żołnierzy oraz prowadzenie intensywnych działań rozpoznawczych. Według Agencji Obrony Japonii (AOJ), plan został opracowany w związku z rosnącą aktywnością chińskich sił morskich na Morzu Południowochińskim, mogącej świadczyć o przygotowaniach ChRL do inwazji nie tylko na Tajwan, ale również na część terytorium japońskiego.

Długofalowa polityka bezpieczeństwa:

Priorytetem dla Pekinu pozostaje program militarnej modernizacji i transformacji, którego czas realizowania jest przewidziany na najbliższe 10 do 15 lat. Jak wspomniano, wielki wpływ na chińskie myślenie o obronności miała operacja w Iraku, z której Chińczycy wyciągnęli wniosek, iż jednym z decydujących czynników zapewniających zwycięstwo jest efektywny system C4ISR i operacje psychologiczne. Kolejnym celem Pekinu jest dalsza eksploracja przestrzeni kosmicznej – trwają prace nad przygotowaniem drugiego lotu chińskiego statku kosmicznego, ma on się odbyć już we wrześniu lub październiku br. Jednocześnie Chiny wzmacniają swój stosunkowo słaby kompleks militarno-przemysłowy, co ma na celu zmniejszenie zależności od zagranicznych technologii obronnych³. Niezależnie jednak od dążenia do samowystarczalności, planowane są kolejne zakupy nowoczesnego uzbrojenia w Rosji, dla której Chiny są bardzo istotnym rynkiem zbytu uzbrojenia i

sprzętu wojskowego. Oprócz tego, wdrażana jest modernizacja sił morskich, mająca na celu stworzenie sił zdolnych do prowadzenia operacji na pełnym morzu, z dala od macierzystych baz. Potencjał obrony powietrznej modernizowany jest w oparciu o tzw. koncepcję „trzech ataków, trzech obron”. W jej myśl rozwija się zdolności użycia samolotów o małej wykrywalności, pocisków manewrujących i śmigłowców szturmowych oraz zdolności obrony przed środkami WRE, działaniami wywiadowczymi i obserwacyjno-rozpoznawczymi.

Aspirując do stania się głównym mocarstwem azjatyckim Pekinowi zależy aby w najbliższych latach wytworzył się wielobiegunowy, globalny system bezpieczeństwa, w którym Chiny mogłyby zająć miejsce odpowiadające ich potencjałowi i aspiracjom, a w przymierzu z Rosją, Japonią czy Unią Europejską, zrównoważyć lub stawić wyzwanie potędze Stanów Zjednoczonych. Dlatego inicjatywy prowadzące do multilateralizacji światowej sceny politycznej a tym samym zmniejszenia dominującej pozycji USA, takie jak Europejska Polityka Bezpieczeństwa i Obrony, spotykają się z akceptacją Chińczyków.

Zatrzymując się na kwestii stosunków Chin z USA, to Pekin opowiada się za utrzymaniem ich jako co najmniej dobrych, z uwagi na amerykański rynek zbytu dla chińskich towarów oraz źródeł pozyskiwania najnowszych technologii, kapitałów i bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Równocześnie chińscy strategowie są przekonani, że Stany Zjednoczone, choć posiadają technologiczną przewagę, są militarnie stosunkowo słabe i mogą zostać pokonane poprzez prowadzenie działań asymetrycznych i stosowanie uderzeń wyprzedzających. Dlatego założenia modernizacji sił zbrojnych uwzględniają możliwość konfliktu ze Stanami Zjednoczonymi. Chiny zakładają, że wraz z upadkiem potęgi USA będą odgrywały kluczową rolę w wielobiegunowym świecie. Dlatego, aby osiągnąć ten cel, będą unikać na razie konfrontacji z Ameryką. Władze ChRL uważają, że

³ Obecnie Chiny polegają przede wszystkim na dostawach z Rosji, jak również z Białorusi i Ukrainy. Mimo zaawansowanych rozmów dot. zniesienia embarga na dostawy broni z UE, obowiązuje ono w

za 20-25 lat Chiny dorównają pod względem rozwoju Stanom Zjednoczonym lub będą w stanie stawić im wyzwanie w sojuszu z innymi państwami.

Mało prawdopodobne wydaje się zakończenie w perspektywie najbliższych 20 lat konfliktu chińsko-tajwańskiego. Podstawą takiego stwierdzenia jest chińska strategia i przedstawione na wstępie zadania na drodze zapewnienia bezpieczeństwa narodowego, z których jasno wynika, iż jednym z zasadniczych priorytetów polityki wojskowej jest niedopuszczenie do formalnej niepodległości Tajwanu i dążenie do rozwiązania tej kwestii na warunkach chińskich wg formuły “jedne Chiny, dwa systemy”. W ocenie władz w Pekinie niepodległy Tajwan mógłby stanowić strategiczny przyczółek dla USA, natomiast Chiny dążą, poprzez przejęcie kontroli nad wyspą, do przesunięcia linii obronnych dalej w kierunku Pacyfiku.

Szybki postęp ekonomiczny i cywilizacyjny zachodzące w Chinach zaowocowały coraz większym włączaniem się tego kraju do światowego systemu stosunków międzynarodowych. Retoryka sinocentrycznej tradycji Państwa Środka wciąż jednak jest obecna w oficjalnych wypowiedziach, przede wszystkim tych dotyczących Tajwanu. Należy jednak pamiętać, że zaczynając poważny konflikt z Tajwanem, a w konsekwencji – być może również z USA, UE, czy też azjatyckimi sojusznikami Waszyngtonu, Pekin mógłby wiele stracić. Bilansem takiego starcia byłyby różnego typu blokady czy embarga, a to dla chińskiej gospodarki – włączonej w krwioobieg globalnej ekonomii – mogłoby być katastrofą.

Pojawiają się liczne obawy związane z faktem modernizowania chińskich SZ i związanych z tym zakupów broni. Należy jednak pamiętać, że modernizację sił zbrojnych przeprowadza wiele państw, niekoniecznie nastawionych ofensywnie.

Prognozy dotyczące przyszłości Chin na arenie międzynarodowej powinny uwzględniać pewien margines ryzyka – jest to region specyficzny i wszelkie przewidywania mogą zawieść, tak jak zawiodły ekonomistów, przewidujących już od wielu lat rychły kryzys spowodowany przegrzaniem chińskiej gospodarki z powodu nadmiaru inwestycji – co dotychczas nie nastąpiło. Także oceny polityki obronnej Chin wciąż niosą w sobie duże ryzyko. Co prawda ustawy oraz uregulowania dotyczące spraw związanych z obroną narodową są formułowane przez Centralną Komisję Wojskową z przestrzeganiem konstytucji i obowiązującego prawa. Jednakże z powodu niechęci władz ChRL do ujawniania informacji dotyczących obronności i bezpieczeństwa wiele aspektów dotyczących systemu obronnego państwa nie może podlegać obiektywnej ocenie i analizie. Pomimo publikowania regularnie oficjalnych „białych ksiąg”, władze pilnie strzegą i odmawiają podawania do publicznej wiadomości choćby takich danych, jak np. pełna wysokość i dystrybucja środków budżetowych przeznaczonych na obronę narodową - ocenia się przykładowo, że oficjalny budżet obronny ChRL jest zaniżany nawet o 80%.

3.5 DŁUGOFALOWA LINIA POLITYKI BEZPIECZEŃSTWA FEDERACJI ROSYJSKIEJ – PODEJŚCIE STRATEGICZNE W POLITYCE ZAGRANICZNEJ

Jak wskazuje zarówno doświadczenie historyczne jak i analiza współczesnych stosunków międzynarodowych, niewiele było i jest państw zdolnych implementować całościową wielką strategię. Nie oznacza to, iż poszczególne elementy podejścia strategicznego nie są obecne w politykach zagranicznych większości państw – w tym także w polityce rosyjskiej. Należy podkreślić, iż należa-

łoby tu mówić właśnie o pewnych elementach (przejawach) podejścia strategicznego, a nie całościowej strategii.

I/ Uwarunkowania strategii FR

Na uwagę zasługują trzy elementy

- 1. Brak przewartościowania (zmiany) w systemie wartości po zakończeniu „zimnej wojny”, co bezpośrednio wpływa na sposób definiowania interesów narodowych.** Pomimo werbalnych deklaracji, władze FR nie przejawiają woli internalizowania tzw. zachodnich standardów i wartości, zarówno w dziedzinie systemu społecznego i państwowego, jak i realizowanych linii politycznych. Myślenie strategiczne w FR oparte jest nadal na starych, w dużej mierze już zdewaluowanych kategoriach (zwłaszcza geopolitycznych strefach wpływu) i kładzie nacisk na tradycyjne, wojskowe czynniki przewagi.
- 2. Scentralizowany proces decyzyjny w FR** – oparty na jednym ośrodku władzy (urzędzie prezydenta FR). Stan taki rzeczywiście upraszcza i przyspiesza sposób podejmowania decyzji, ponieważ redukuje liczbę i znaczenie ośrodków w nim uczestniczących. Stan taki należy również zaliczyć do czynników ułatwiających implementowanie strategii (która, jak uczy doświadczenie historyczne, najlepiej realizowana była w systemach autokratycznych). Jednak jest także negatywny aspekt takiego stanu rzeczy, a mianowicie...
- 3. Niepełne, a często błędne rozpoznanie środowiska międzynarodowego,** właśnie z powodu wyeliminowania w procesie decyzyjnym niezależnych ośrodków analitycznych.

II/ Strategiczne cele główne i pośrednie FR; główne kierunki strategiczne FR

Główny cel strategiczny FR można stosunkowo precyzyjnie zdefiniować jako **odzyskanie pozycji światowego mocarstwa, aktywnie uczestniczącego w polityce międzynarodowej**. Chodzi o pełną zdolność (wynikającą z rzeczywistego potencjału, a nie np. dobrej woli reszty społeczności międzynarodowej) współkształtowania ładu międzynarodowego na równi z innymi ośrodkami i – co za tym idzie – konieczność uwzględniania stanowiska Rosji przez te ośrodki w ich polityce. Tylko taki status, z punktu widzenia Kremla, zapewnia realizację interesów bezpieczeństwa FR.

Tak ambitnie sformułowany cel główny, wynika z tradycyjnych, wielkomocarstwowych aspiracji Rosji. Rodzi on konieczność wyznaczenia określonych celów pośrednich – krótko- i średnioterminowych, których realizacja ma przybliżyć do celu głównego:

- ◆ **zachowania w krótkim okresie czasu pozycji hegemonia na obszarze WNP** (chodzi o hegemonię polityczną, gospodarczą a także kulturową) – warto zwrócić uwagę na kluczową z geopolitycznego punktu widzenia rolę Ukrainy.
- ◆ **przywrócenia w średnim okresie czasu na tym obszarze stosunków imperialnych**
- ◆ **zachowania w pozostałych regionach (pomijając czynnik amerykański) równowagi sił – zwłaszcza w Azji** (problem Chin oraz Indii)
- ◆ **zapewnienia przez jak najdłuższy okres czasu przynajmniej formalnie partnerskich stosunków z państwami i strukturami zachodnimi** (wykorzystując zwłaszcza okresową zbieżność interesów, np. w postaci zagrożenia terrorystycznego czy współzależności w zakresie dostaw i odbioru energii). Stan braku konfrontacji i współpracy ma również ułatwiać...

- ◆ **umocnienie wewnętrzne**, zmierzające do nadania posiadanym częściom składowym potencjału państwa (zwłaszcza gospodarce, dyplomacji, siłom zbrojnym itp.) charakteru realnych instrumentów strategii.

Sformułowane w ten sposób główne i pośrednie cele strategiczne konstytuują w naturalny sposób także **główne kierunki strategiczne FR, tzn. geopolityczne obszary strategicznego zainteresowania FR** przede wszystkim (zwłaszcza w krótkim i średnim okresie czasu) – priorytetowy kierunek WNP i kierunek zachodni. Interesy bezpieczeństwa FR obejmują zasadniczo (może za wyjątkiem Ameryki Łacińskiej i Afryki) cały glob i stan ten będzie wzmocniany w miarę zbliżania się do osiągnięcia głównego, globalnie zdefiniowanego celu strategicznego.

III/ Podstawowe instrumenty strategii FR

Należy podkreślić, iż rzeczywiście szereg elementów potencjału państwowego FR wykorzystywanych jest w działaniach politycznych w sposób przemyślany i świadomy, co nakazuje postrzegać je jako instrumenty strategii. Warto zwrócić uwagę na trzy takie instrumenty (aczkolwiek nie jedyne):

- ◆ **instrument ekonomiczny** (zgodnie z zapisami w *Koncepcji polityki zagranicznej FR* z lipca 2000 roku miała nastąpić tzw. ekonomizacja polityki zagranicznej FR, m.in. w postaci przeniesienia środka ciężkości z instrumentów polityczno-dyplomatycznych na gospodarcze). Warto podkreślić jeden aspekt specyfiki tego instrumentu – uzależnianie rynków zwłaszcza zachodnioeuropejskich od dostaw rosyjskich nośników energii ma w zamyśle przyczyniać się do zbliżania politycznego (innymi słowy wraz ze zbieżnością interesów ekonomicznych ma następować zbieżność interesów politycznych i uwzględnianie stanowiska władz rosyjskich, postrzeganego

już wówczas poniekąd jako stanowisko państwa uzależnionego od rosyjskich dostaw).

- ◆ **instrument wojskowy** – wspomniany na wstępie brak aksjologicznego przewartościowania powoduje postrzeganie właśnie tego instrumentu jako priorytetowego. To siła wojskowa ma decydować o pozycji państwa i przyczyniać się do efektywności polityki zagranicznej. Ten zbyt uproszczony pogląd znalazł odzwierciedlenie wprost zarówno w *Koncepcji bezpieczeństwa narodowego* z 2000 roku, jak i tzw. doktrynie Iwanowa (nieoficjalny dokument MO FR z października 2003). Wskazuje na to także konsekwentne przeznaczanie nadwyżek budżetowych nie na poprawianie jakości życia obywateli, a właśnie rozwój i modernizację SZ.
- ◆ **instrument kulturowy** – to specyficzny instrument stosowany wobec tzw. „bliskiej zagranicy” w postaci podkreślania wspólnoty języka, alfabetu, religii czy historii. Rosja często wykorzystuje m.in. Cerkiew Prawosławną Patriarchatu Moskiewskiego w tzw. „bliskiej zagranicy” dla realizacji swoich interesów.

IV/ Sytuacja geostrategiczna FR (poziom swobody działania)

Należy zwrócić uwagę na charakterystyczne problemy Rosji w percepcji i właściwym kształtowaniu środowiska międzynarodowego (tzw. pola strategii), wyznaczającego zakres niezbędnej swobody działania. Wynika to nie tyle z niedostrzegania wagi tego aspektu (Kreml oficjalnie przyznaje, że zwiększanie aktywności Zachodu zmniejsza możliwości działania Rosji – przede wszystkim na obszarze WNP), a raczej negatywnych skutków zbyt uproszczonego procesu decyzyjnego i wyeliminowaniu niezależnego strumienia informacji i analiz. Ambitne i precyzyjnie wyznaczone cele realizowane przy użyciu konkretnych instrumentów, implementowane są w warunkach skrajnie zawężonej swobody działania – ostatni przykład to kryzys wyborczy na Ukrainie i fiasko rosyjskiego

zaangażowania – okazało się że margines swobody działania państw zachodnich (operujących na terenie wpływów rosyjskich) był szerszy niż samej Rosji.

W skrajnie uproszczony i skrócony sposób obecną sytuację geostrategiczną FR (wyznaczającą margines swobody działania) można opisać w 5 punktach:

1. **Fundamentalna asymetria w stosunkach z USA**, brak możliwości uzyskania konkurencyjnej pozycji wobec Waszyngtonu w krótkim i średnim okresie czasu.
2. **Stosunkowo duże możliwości oddziaływania na UE** co najmniej w krótkim okresie czasu z powodu współzależności gospodarczych i braku jednolitej polityki wschodniej UE.
3. **Postępująca utrata wpływów na obszarze WNP**, przejmowanie inicjatywy strategicznej na tym obszarze przez państwa zachodnie.
4. **Praktyczne wyeliminowanie wpływów i znaczenia FR** w tradycyjnie żywotnych dla FR regionach (Bliski Wschód, Bałkany, Afganistan).
5. **Potencjalna asymetria w Azji** w stosunkach z Chinami (coraz większe geopolityczne aspiracje i znaczenie Chin).

3.6 POLITYKA BEZPIECZEŃSTWA NIEMIEC

W tym gronie zainteresowanie zagadnieniami obronności RFN wynika z uwarunkowań historyczno geograficznych. Nie ma natomiast związku, przeciwnie niż w przypadku trzech pierwszych graczy – z aspiracjami czy tym bardziej faktycznym stanem imperialnym.

W naszej świadomości Niemcy są nieobliczalnym sąsiadem żądającym rewizji granic, roszcującym pretensje do polskiego terytorium, a mniejszość niemiecka tylko czeka na to aby nie opuszczając swych domów znaleźć się w RFN. Myśląc o przyszłości trudno będzie pozbyć się analogii do zagrożeń

historycznych. W obiegowej świadomości polskiej na trwałe zadomowiły się stereotypy wojujących, podstępnych i gotowych na wszystko, byleby tylko osiągnąć swój cel, Niemców. Z drugiej strony nie można na dobre zrezygnować z myślenia kategoriami stereotypów i uprzedzeń bo polityka też wymaga pewnych uproszczeń i rządzi się swoimi, czasem brutalnymi, prawami.

Niemieckie ustawodawstwo, w dziedzinie obronnej przewiduje **wykorzystanie SZ do przeciwdziałania zagrożeniom zewnętrznym czyli do odparcia ewentualnego ataku. Poza realizacją zadań obronnych, zgodnie z konstytucyjnym art. 87a, ustęp 2, przewiduje się użycie wojska tylko wówczas gdy Ustawa Zasadnicza wyraźnie dopuszcza taką możliwość.** Kwestie związane z obroną przed zagrożeniami wewnętrznymi powierzono policji. Jednak chęć poprawy skuteczności walki z terroryzmem i uwzględnienie specyfiki współczesnych zagrożeń asymetrycznych powoduje konieczność wprowadzenia zmian w takiej strukturze zadań obronnych. Główny obszar zmian podejmowanych w tej sferze to rozszerzanie uprawnień i zakresu działania Bundeswehry. Wprowadzono nowe uregulowania prawne dotyczące użycia sił powietrznych (Ustawa o bezpieczeństwie przestrzeni powietrznej). Ponadto, z uwagi na wzrastający stopień zaangażowania niemieckich SZ, (nie tylko Luftwaffe) w operacjach międzynarodowych, oraz skuteczne zwalczanie terroryzmu konieczne będzie rozszerzenie konstytucyjnego zapisu dotyczącego możliwości stosowania Bundeswehry o punkt określający warunki wsparcia jednostek policyjnych przez siły zbrojne w walce z zagrożeniami ze strony terrorystów.

„Ochrona bezpieczeństwa”

Niemcy to nasz sojusznik i główny orędownik idei przyjęcia Polski w poczet krajów dawnej piętnastki. Obecną politykę Niemiec można określić jako zainteresowanie pokojem i stabilnością bezpieczeństwa międzynarodowego co w sferze militarnej przekłada się bezpośrednio na otwieranie się na użycie SZ poza granicami.

Choć przywykliśmy już traktować tzw. stare państwa europejskie a w tym Niemcy, jako swego rodzaju programową przeciwwagę dla Stanów Zjednoczonych nadających ton sprawom międzynarodowym to jednak analiza niemieckiej polityki zagranicznej prowadzonej w ciągu ostatnich kilku lat prowadzi do konkluzji, iż Niemcy wykorzystaly – w pozytywnym znaczeniu tego słowa – ataki na USA 11 września 2001 r. do tego aby rozpocząć w swojej polityce obronnej nowy rozdział, który możnaby określić mianem „odważenia się na zaznaczenie swej obecności wojskowej na świecie”. Bezpośrednio po zamachach kanclerz Schroeder zapewnił Stany Zjednoczone o nieograniczonej solidarności. Deklaracja gotowości do uczestniczenia w operacji wojskowej przeciwko sprawcom zamachów została potwierdzona przez Bundestag (uchwała z 19.09.01 r.), a następnie podczas wizyty Schroedera w Waszyngtonie (9.10.01r.). Kolejne deklaracje padły w oświadczeniu rządowym, wygłoszonym przez kanclerza miesiąc po zamachach na USA. W wystąpieniu tym pojawiły się bardzo śmiałe koncepcje ożywienia niemieckiej polityki zagranicznej w zapewnianiu bezpieczeństwa międzynarodowego tzn. deklaracje zaangażowania militarnego.

Chociaż późniejsze wydarzenia, a mianowicie kampania wyborcza do Bundestagu, w trakcie której zmienione zostało stanowisko w sprawie interwencji w Iraku w celu zapewnienia zwycięstwa SPD, ostatecznie przesądziły o sprzeczności wobec amerykańskich planów, to data 11 września 2001 r. pozostanie cezurą w niemieckiej polityce bezpieczeństwa. Zamyka okres powojennego wstydu i unikania tematów wojskowych na arenie międzynarodowej. Niemieckie siły zbrojne coraz śmieiej angażowane są w operacje pokojowe.

Większe otwarcie zaowocowało również zmianami w ogólnych założeniach polityki bezpieczeństwa RFN. Zgodnie z zatwierdzonymi 21 maja 2003 r. „Kierunkami polityki obronnej” (Verteidigungspolitischen Richtlinien) za-

kres aktualnych wyzwań dla bezpieczeństwa Niemiec obejmuje więcej niż tylko tradycyjną obronę granic państwa przed atakiem konwencjonalnym (punkt 5). Do strategicznych interesów wlicza się również zapobieganie konfliktom i kryzysom, **wspólne przeciwdziałanie i stabilizowanie sytuacji kryzysowych.** Z tego wynika jasny zapis, iż polityka obronna nie może być dalej ograniczana geograficznie a musi być pomocna w zapewnianiu bezpieczeństwa wszędzie tam gdzie jest ono zagrożone. Zgodność międzynarodowych misji prowadzonych przez Bundeswehrę potwierdzona jest przez Federalny Trybunał Konstytucyjny oraz Bundestag. Niemiecka polityka obronna jest teraz narzędziem władz RFN służącym do zapewnienia bezpieczeństwa. Siły zbrojne pozostają istotnym elementem zarówno polityki zagranicznej jak i bezpieczeństwa, koncentrującej się na powstrzymywaniu kryzysów i konfliktów.

Zasadniczym celem niemieckiej polityki zagranicznej jest dążenie do dobrych stosunków ze Stanami Zjednoczonymi. Nie ma jasno określonego stanowiska w kwestii Chin choć wysiłki UE na rzecz zniesienia embarga na dostawy uzbrojenia do ChRL mogą wskazywać na chęć nawiązania strategicznego partnerstwa między Unią a ChRL. Podobnie, w odniesieniu do neoimperialnej polityki Federacji Rosyjskiej, nie istnieją jakieś znaczące deklaracje o charakterze strategicznym choć w sferze politycznej Berlin przychylny jest Moskwie. Kwestia uzyskania przez Niemcy statusu stałego członka Rady Bezpieczeństwa ONZ jest raczej sprawą o drugorzędnym znaczeniu strategicznym.

Podstawowym elementem definiującym niemiecką politykę obronną **jest zapewnienie bezpieczeństwa poprzez współpracę wielostronną.** Udział Bundeswehry w operacjach zbrojnych może mieć tylko miejsce (poza operacjami ewakuacyjnymi i ratowniczymi) **wspólnie z sojusznikami i partnerami z NATO, ONZ i UE.**

Gotowość do realizacji wyłącznie obrony terytorium RFN nie jest już dłużej konieczna. Jednak musi pozostać utrzymana możliwość odtworzenia zdolności do obrony przed ewentualnym atakiem konwencjonalnym.

Według dokumentów strategicznych Niemcy identyfikują zagrożenia o charakterze militarnym i pozamilitarnym. W „Kierunkach...” uwzględniono możliwość nasilenia się zagrożeń asymetrycznych, związanych z działalnością ugrupowań terrorystycznych, których obiektem mogą stać się zarówno Niemcy jak i dowolne państwo na świecie. Poza tym, konieczne jest przygotowanie się do skutków czy ewentualnego przeciwdziałania kryzysom regionalnym. Nierozwiązane konflikty na tle politycznym, etnicznym, religijnym czy ekonomicznym w połączeniu ze wzrostem znaczenia międzynarodowych ugrupowań terrorystycznych, zorganizowanej przestępczości czy fali migracyjnych zasadniczo wpływają na stan bezpieczeństwa RFN oraz kontynentu europejskiego.

Zgodnie z zapisem dokumentu poważne zagrożenie wiąże się z możliwością wystąpienia konfliktów na tle narodowym i etnicznym w Europie (a jak wiadomo obszar zainteresowania Niemiec to zwłaszcza rejon Bałkanów) oraz fanatyzm religijny i ekstremizmy stanowiące ideologiczną podstawę działania radykalnych ugrupowań terrorystycznych zagrażających takim wartościom jak pokój, praworządność, prawa człowieka, rozwój, otwartość i tolerancja.

Niemcy obawiają się proliferacji BMR oraz środków przenoszenia, zwłaszcza jeśli uwzględni się możliwość dostępu do broni organizacji terrorystycznych. Ponadto w dobie globalizacji, współczesne społeczeństwo cechuje duża podatność na zagrożenia spowodowane łatwym dostępem do systemów informacyjnych i komunikacyjnych a przede wszystkim możliwość ich uszkodzenia i zniszczenia.

W wyniku określenia nowego środowiska strategicznego oraz zgodnie z założeniami „Kierunków...” podjęto proces transformacji niemieckich SZ. Konieczność dostosowania Bundeswehry do nowych uwarunkowań oraz optymalnego przeciwdziałania zagrożeniom bezpieczeństwa poprzez właśnie wykorzystywanie SZ była powodem do przekształcenia niemieckiej armii w siły zdolne do reagowania kryzysowego, charakteryzujące się wysoką elastycznością i mobilnością.

Większość zagrożeń jakie rozpoznają Niemcy oraz definiowanych sposobów im przeciwdziałania ma charakter ponadnarodowy. Takie aspekty polityki bezpieczeństwa RFN jak walka z terroryzmem, tożsame są z założeniami strategicznymi innych krajów europejskich.

Polityka bezpieczeństwa Niemiec jest dzisiaj w znacznym stopniu determinowana przez strategię bezpieczeństwa i obronności Unii Europejskiej. W sensie wpływania na politykę bezpieczeństwa światowego, Niemcy nie są niezależnym graczem na skalę międzynarodową. Można natomiast mówić o obecności tego kraju na światowym forum polityki bezpieczeństwa przez pryzmat obecności w strukturze Unii Europejskiej. W jej ramach RFN zaliczane jest do tej części państw, które zachowują znaczne wpływy na decyzje podejmowane w ramach struktur unijnych oraz silną pozycję, nieporównywalnie lepszą od posiadanej przez nowe państwa członkowskie. RFN jest „starym” państwem Unii, członkiem UZE oraz europejską potęgą gospodarczą.

Polityka bezpieczeństwa Niemiec, jak i pozostałych państw Unii w mniejszym stopniu odzwierciedla interesy pojedynczego państwa a w większym stopniu skoncentrowana jest na wspólnych strategicznych celach i obiektach. Realizację tych celów wszystkie państwa UE zamierzają osiągnąć poprzez prowadzenie szeroko rozumianych działań stabilizacyjnych, interwencji

w rejonach kryzysowych, akcji ratowniczych i humanitarnych – zadania petersberskie.

O ile przewidywanie sytuacji w gospodarce, rozwoju technologii, przemyśle czy w zakresie wykorzystania zasobów surowców naturalnych może nieść ze sobą znaczne prawdopodobieństwo zaistnienia oczekiwanych trendów, to prognozowanie uwzględniające wystąpienie czynników społecznych i politycznych jest raczej sztuką dla sztuki. Wydarzenia polityczne są często następstwem spontanicznych, impulsywnych, nieprzewidywalnych działań. Nikomu nie udało się przewidzieć upadku muru berlińskiego w listopadzie 1989 r, zakończenia mocarstwowej gry USA i ZSRR, rozpadu dwubiegunowego świata, tego, że możliwa będzie na przestrzeni 10 lat zamiana członkostwa w Układzie Warszawskim na członkostwo w Sojuszu Północnoatlantyckim czy wreszcie, że taki przebieg będą miały ubiegłoroczne wybory na Ukrainie.

4. PLAN KONSULTACJI

„ŚRODOWISKO STRATEGICZNE. GRA STRATEGICZNA. ANALIZA POSTAW I ZACHOWAŃ GRACZY STRATEGICZNYCH W XXI WIEKU”

PROBLEMY TEMATYCZNE WARSZTATÓW

1. Rywalizacja supermocarstw w średniej i dalszej perspektywie strategicznej - groźba globalnego konfliktu jądrowego (na przykładzie narastającego konfliktu USA-Chiny).
2. Europejska Polityka Bezpieczeństwa i Obrony (*European Security and Defence Policy*) w warunkach eskalacji zagrożenia terrorystycznego (bliższa perspektywa strategiczna).
3. „Problem niemiecki” w przyszłej Europie.

DZIEDZINA/ PROBLEMATYKA	KONSULTANT	GODZINY KONSULTACJI			
		WT	ŚR	CZW	PT
WYMIAR GLOBALIZACJI	PROF. TADEUSZ JEMIOŁO p. 214 tel. 813 468	do 13.00	do 13.00	do 13.00	do 13.00
ŚRODOWISKO GEOGRAFICZNO- DEMOGRAFICZNE	PŁK DR ZBIGNIEW LACH P. 210 tel. 813 161	-----	11.00-13.00	8.00-11.00	-----
TERRORYZM I SIŁY SPECJALNE	PŁK DR ROMAN KWEĆKA P.201 tel. 814 657	14.00-15.00	8.00-11.00	14.00-15.30	8.00-13.30
TECHNIKA I TECHNOLOGIA	KMDR POR. DR HAB. KRZYSZTOF KUBIAK P. 215 tel. 813 157	14.00-15.00	10.00-11.00	9.00-10.00	10.00-11.00
PROBLEMATYKA PRAWNA	DR HAB. ANDRZEJ CIUPIŃSKI P. 156 tel. 813 729	8.00-9.00	8.00-9.00	8.00-9.00	-----
BEZPIECZEŃSTWO MIĘDZYNARODOWE	PŁK DR HENRYK BINKOWSKI P. 63 tel. 813 150	13.00-14.00	12.00-15.00	8.00-9.00	12.00-14.00

5. WYNIKI WARSZTATÓW

5.1 Rozwiązanie problemu pierwszego - Rywalizacja supermocarstw w średniej i dalszej perspektywie strategicznej - groźba globalnego konfliktu jądrowego (na przykładzie narastającego konfliktu USA-Chiny).

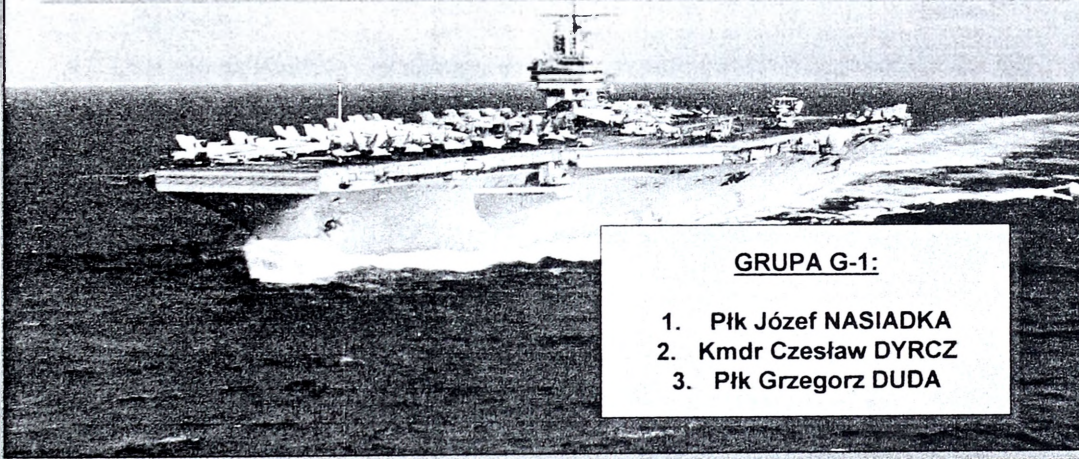
5.1.1 STANOWISKO „GRACZA” 1 – USA

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

**WARSZTATY PROBLEMOWE.
GRA STRATEGICZNA. ANALIZA POSTAW I ZACHOWAŃ
GRACZY STRATEGICZNYCH W XXI WIEKU**

GRUPA G-1:

1. Płk Józef NASIADKA
2. Kmdr Czesław DYRCZ
3. Płk Grzegorz DUDA

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

OTRZYMANE ZADANIE I CZAS JEGO REALIZACJI (1)

W dniu 24. 01.2005 r. zespół studyjny („Gracz – USA”) otrzymał jako zasadnicze zadanie - opracowanie stanowiska końcowego w odniesieniu do poniższego problemu tematycznego:

„Rywalizacja supermocarstw w średniej i dalszej perspektywie strategicznej – groźba globalnego konfliktu jądrowego (na przykładzie narastającego konfliktu USA – Chiny).”

Termin realizacji zadania 24 – 25.01.2005 r. godz. 1130.

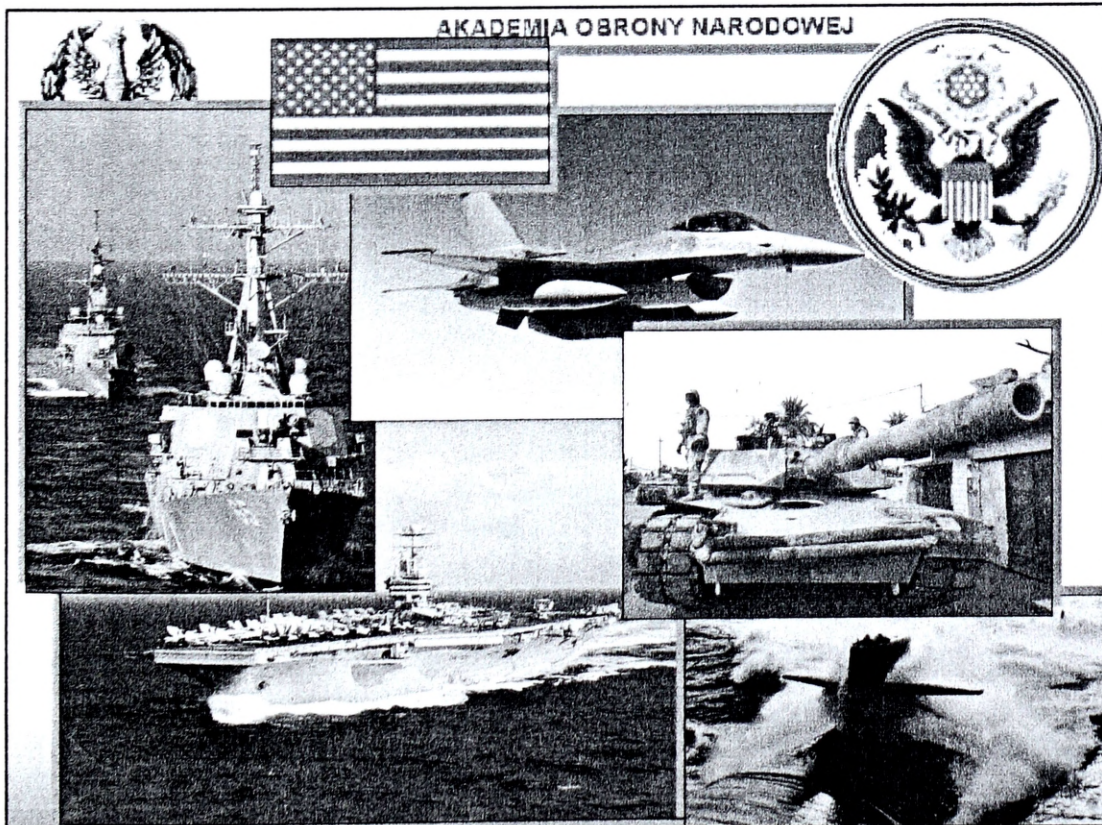

OTRZYMANE ZADANIE I CZAS JEGO REALIZACJI (2)

W trakcie realizacji zadania zasadniczego wykonano następujące zadania częściowe:

1. Dokonano analizy i diagnozy środowiska strategicznego początku XXI wieku w aspekcie przedmiotowego problemu;
2. Sformułowano główne założenia linii politycznej USA w kontekście ogólnym oraz rozważanej sytuacji problemowej;
3. Opracowano ogólną metodę rozwiązywania postawionego problemu.

ZASADNICZY PROBLEM - PRZYJĘTE ZAŁOŻENIA I OGRANICZENIA (1)

Zasadniczy problem:

„Rywalizacja supermocarstw w średniej i dalszej perspektywie strategicznej – groźba globalnego konfliktu jądrowego (na przykładzie narastającego konfliktu USA – Chiny).”

Przyjęte założenia:

1. Środowisko strategiczne w rozpatrywanej perspektywie czasowej 2010 – 2020 charakteryzuje się dużym poziomem nieokreśloności ze względu na swoją niestabilność i turbulencyjny charakter zmian;
2. Na podstawie wniosków, wynikających z identyfikacji aktualnych trendów, zakłada się, że Stany Zjednoczone Ameryki pełnić będą rolę dominującego mocarstwa świata.
3. W trakcie rozwiązywania problemu nie uwzględniono udziału innych graczy w przedmiotowej sytuacji.

ZASADNICZY PROBLEM - PRZYJĘTE ZAŁOŻENIA I OGRANICZENIA (2)

Przyjęte ograniczenia:

1. Brak wystarczającej wiedzy merytorycznej dotyczącej postawionego problemu;
2. Brak wiedzy i doświadczenia w zakresie rozwiązywania złożonych problemów analizy strategicznej;
3. Wypracowanie wariantowych rozwiązań, dokonywanie redukcji rozpatrywanych problemów, stałość przyjętych kryteriów;
4. Duży stopień ogólności proponowanych rozwiązań spowodowany ograniczonym czasem pracy i wielkością zespołu.

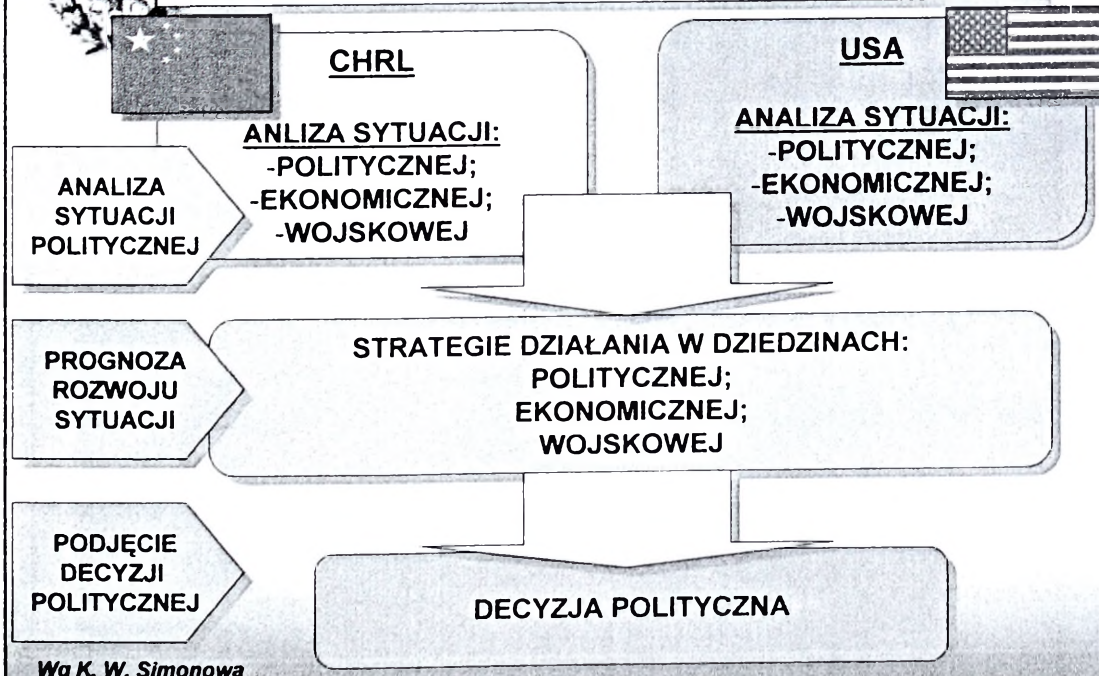
**MATERIAŁ WYKORZYSTANY W TOKU PRZYGOTOWANIA
ROZWIĄZANIA PROBLEMU I OCENA JEGO
PRZYDATNOŚCI**

1. Brzeziński Z., *Wybór. Dominacja czy przywództwo*, Wyd. Znak, Kraków 2004;
2. Brzeziński Z., *Wielka szachownica*, Bartelsman Media, Warszawa 1998;
3. Huntington S., *Zderzenie cywilizacji*, Wyd. MUZA, Poznań 1998;
4. US National Security Strategy;
5. US National Defence Strategy;
6. US National Military Strategy;

**OGÓLNY SPOSÓB (METODA) ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMU**

ORGANIZACJA PRACY W ZESPOLE

GRUPA G-1:

Płk Józef NASIADKA
Kmdr Czesław DYRCZ
Płk Grzegorz DUDA

1.

Samodzielne studiowanie sytuacji politycznej, ekonomicznej i wojskowej „Graczy”

2.

Udział w warsztatach i konsultacjach z ekspertami

3.

Wspólne generowanie możliwych strategii i wybór najbardziej prawdopodobnych wariantów oraz zobrazowanie wyników prac

WYNIKI PRACY (METODYCZNE I MERYTORYCZNE ROZWIĄZANIA PROBLEMU, WEDŁUG PYTAŃ ZAMIESZCZONYCH W ZASADNICZEJ CZĘŚCI PLANU RAMOWEGO)

PYTANIE 1:

Jakie aspekty polityczne, ekonomiczne, społeczne lub inne (jaka ich kombinacja) mogą stanowić podłoże problemów?

- Dążenie do zapewnienia przez CHRL pozycji lidera regionalnego, a następnie mocarstwa światowego;
- Intensywny rozwój gospodarczy – utrzymanie i zdobywanie rynków zbytu;
- Pozyskiwanie amerykańskich technologii;
- Dążenie do zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego obu Graczy (ropa naftowa – Zatoka Perska), eksploracja kosmosu – wykorzystanie zasobów spoza planety Ziemia;
- Ograniczenie demokracji (Łamanie praw człowieka) w CHRL.

**WYNIKI PRACY (METODYCZNE I MERYTORYCZNE
ROZWIĄZANIA PROBLEMU, WEDŁUG PYTAŃ
ZAMIESZCZONYCH W ZASADNICZEJ CZĘŚCI PLANU
RAMOWEGO)**

PYTANIE 2:

Czyje i jakie interesy są (mogą być) zagrożone w odniesieniu do problemu (kto uczestniczy w grze i o co toczy się gra)?

- Interesy polityczne USA w rejonie Azji i Pacyfiku;
- Eksploracja zasobów surowcowych kosmosu;
- Ograniczanie rynków zbytu przez obydwóch graczy;
- Zerwanie morskich dróg transportu ropy naftowej – zagrożenie bezpieczeństwa energetycznego CHRL.

**WYNIKI PRACY (METODYCZNE I MERYTORYCZNE
ROZWIĄZANIA PROBLEMU, WEDŁUG PYTAŃ
ZAMIESZCZONYCH W ZASADNICZEJ CZĘŚCI PLANU
RAMOWEGO)**

PYTANIE 3:

Jakie cele polityczne (opisane w kategoriach politycznych) poszczególnych podmiotów można zidentyfikować w odniesieniu do analizowanych problemów?

- Utrzymanie obecnego status quo przez USA;
- Rozwiązanie problemu koreańskiego;
- Dążenie CHRL do marginalizacji USA w regionie Azji i Pacyfiku;
- Rozwiązanie problemu Tajwanu.

**WYNIKI PRACY (METODYCZNE I MERYTORYCZNE
ROZWIĄZANIA PROBLEMU, WEDŁUG PYTAŃ
ZAMIESZCZONYCH W ZASADNICZEJ CZĘŚCI PLANU
RAMOWEGO)**

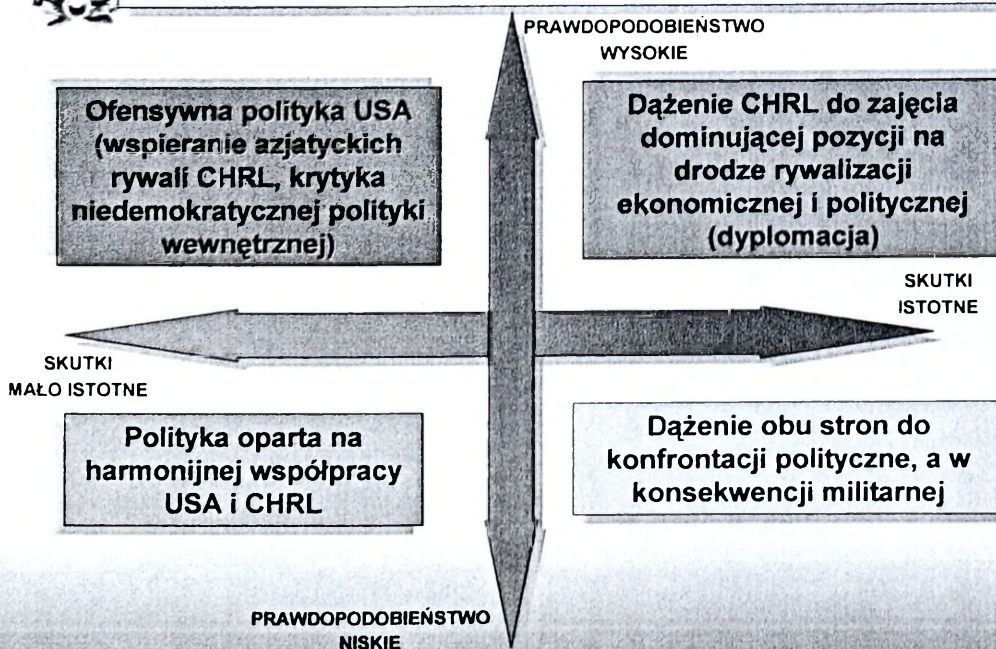
PYTANIE 4:

Jakie strategie (ogólne koncepcje) polityki oraz za pomocą jakich środków (działań) GRACZE mogą osiągnąć swoje cele? Który z wariantów strategii jest najbardziej prawdopodobny? Który z wariantów strategii wiąże się z największym ryzykiem ?

- Polityka oparta na harmonijnej współpracy USA i CHRL;
- Dążenie CHRL do zajęcia dominującej pozycji na drodze rywalizacji ekonomicznej i politycznej (dyplomacja);
- Ofensywna polityka USA (wspieranie azjatyckich rywali CHRL, krytyka niedemokratycznej polityki wewnętrznej);
- Dążenie obu stron do konfrontacji politycznej, a w konsekwencji militarnej.

**WYNIKI PRACY (METODYCZNE I MERYTORYCZNE
ROZWIĄZANIA PROBLEMU, WEDŁUG PYTAŃ
ZAMIESZCZONYCH W ZASADNICZEJ CZĘŚCI PLANU
RAMOWEGO)**

**WYNIKI PRACY (METODYCZNE I MERYTORYCZNE
ROZWIĄZANIA PROBLEMU, WEDŁUG PYTAŃ
ZAMIESZCZONYCH W ZASADNICZEJ CZĘŚCI PLANU
RAMOWEGO)**

PYTANIE 4 (cd.):

Jakie strategie (ogólne koncepcje) polityki oraz za pomocą jakich środków (działań) GRACZE mogą osiągnąć swoje cele? Który z wariantów strategii jest najbardziej prawdopodobny? Który z wariantów strategii wiąże się z największym ryzykiem?

Najbardziej prawdopodobnym wariantem rozwoju sytuacji jest przyjęcie przez obu „Graczy” strategii polegającej na rywalizacji w dziedzinie ekonomicznej i politycznej przy równoczesnym unikaniu konfrontacji militarnej.

Największe ryzyko niesie za sobą przyjęcie wariantu konfliktu militarne, który może doprowadzić do użycia broni jądrowej.

**WYNIKI PRACY (METODYCZNE I MERYTORYCZNE
ROZWIĄZANIA PROBLEMU, WEDŁUG PYTAŃ
ZAMIESZCZONYCH W ZASADNICZEJ CZĘŚCI PLANU
RAMOWEGO)**

PYTANIE 5:

Czy i w jakiej skali oraz formie poszczególni GRACZE mogą użyć siły militarnej? Jeżeli tak – jakie cele działań militarnych można prognozować?

Zgodnie z amerykańską strategią obrony Stany Zjednoczone Ameryki prowadzą wydzielonymi komponentami SZ operacje odstraszania militarne.

CHRL utrzymuje swoje SZ w gotowości do podjęcia działań militarnych.

Możliwe jest użycie siły zbrojnej w przypadku eskalacji konfliktu o Tajwan.

Prognozuje się, iż konflikt może mieć charakter wojny konwencjonalnej. Jednakże nie wyklucza się ograniczonego zaangażowania sił jądrowych w wypadku dalszej eskalacji konfliktu.

**WYNIKI PRACY (METODYCZNE I MERYTORYCZNE
ROZWIĄZANIA PROBLEMU, WEDŁUG PYTAŃ
ZAMIESZCZONYCH W ZASADNICZEJ CZĘŚCI PLANU
RAMOWEGO)**

PYTANIE 6:

Czy i w jakim stopniu zagrożone jest bezpieczeństwo GRACZY, któregoś z ich sojuszników?

W przypadku wystąpienia konfliktu zbrojnego w dużym stopniu zagrożone jest bezpieczeństwo CHRL oraz sojuszników USA w rejonie konfliktu (Japonia, Korea Południowa).

W przypadku eskalacji konfliktu możliwe jest wystąpienie światowego kryzysu finansowego, a w jego efekcie destabilizacja regionów: Ameryki Północnej, Środkowej i Południowej, Australii i Oceanii oraz Europy.

**WYNIKI PRACY (METODYCZNE I MERYTORYCZNE
ROZWIĄZANIA PROBLEMU, WEDŁUG PYTAŃ
ZAMIESZCZONYCH W ZASADNICZEJ CZĘŚCI PLANU
RAMOWEGO)**

PYTANIE 7:

Czy i jakie zagrożenia bezpieczeństwa GRACZA można prognozować jako rezultat rozwoju sytuacji?

W rezultacie postępującego rozwoju Chin - utrata prymatu w regionie Azji Północno-Wschodniej oraz Południowo-Wschodniej przez Stany Zjednoczone Ameryki, na tym tle nasilanie chińskich dążeń do przyłączenia Tajwanu.

**WYNIKI PRACY (METODYCZNE I MERYTORYCZNE
ROZWIĄZANIA PROBLEMU, WEDŁUG PYTAŃ
ZAMIESZCZONYCH W ZASADNICZEJ CZĘŚCI PLANU
RAMOWEGO) (1)**

PYTANIE 8:

Jakie podstawowe wnioski pod kątem formułowania linii politycznej GRACZY można przedstawić na podstawie prognozowanego rozwoju sytuacji? Czy i jakie przedsięwzięcia polityczne, wojskowe lub inne GRACZ powinien realizować natychmiast? Jakie misje i główne zadania SZ można przewidywać? Czy jakie (ogólnie) działania sojusznicze należy inspirować?

Chiny nie są dla Stanów Zjednoczonych Ameryki partnerem strategicznym, lecz strategicznym konkurentem.

Przewaga militarna Stanów Zjednoczonych Ameryki – środkiem do utrzymania prymatu politycznego.

**WYNIKI PRACY (METODYCZNE I MERYTORYCZNE
ROZWIĄZANIA PROBLEMU, WEDŁUG PYTAŃ
ZAMIESZCZONYCH W ZASADNICZEJ CZĘŚCI PLANU
RAMOWEGO) (2)**

PYTANIE 8:

Jakie podstawowe wnioski pod kątem formułowania linii politycznej GRACZY można przedstawić na podstawie prognozowanego rozwoju sytuacji? Czy i jakie przedsięwzięcia polityczne, wojskowe lub inne GRACZ powinien realizować natychmiast? Jakie misje i główne zadania SZ można przewidywać? Czy jakie (ogólnie) działania sojusznicze należy inspirować?

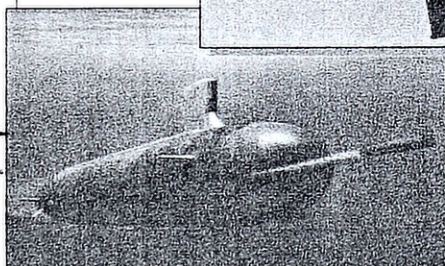
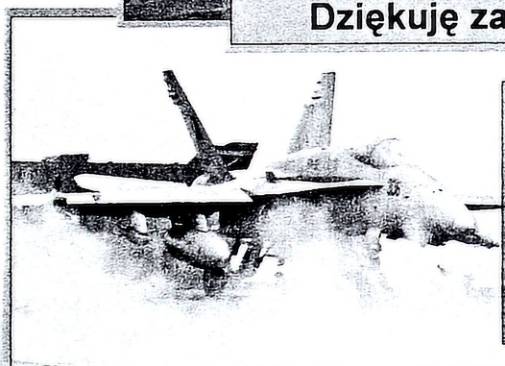

Konfrontacja ideologiczna - elementem walki politycznej USA - CHRL w regionie.

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

Dziękuję za uwagę

5.1.2 STANOWISKO „GRACZA” 2 – CHIN

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

PODYPLOMOWE STUDIA POLITYKI OBRONNEJ

Warsztaty problemowe

**„ ŚRODOWISKO STRATEGICZNE. GRA STRATEGICZNA.
ANALIZA POSTAW I ZACHOWAŃ GRACZY
STRATEGICZNYCH w XXI WIEKU”**

2005-02-01

WARSZAWA 2005

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

PODYPLOMOWE STUDIA POLITYKI OBRONNEJ

MELDUNEK NA ZAKOŃCZENIE I ETAPU WARSZTATÓW

SKŁAD ZESPOŁU:

1. płk Piotr PCIONEK
2. płk Michał SIKORA
3. płk Witold POLUCHOWICZ

2005-02-01

WARSZAWA 2005

OTRZYMANE ZADANIE I CZAS JEGO REALIZACJI

Do realizacji I etapu warsztatów zespół otrzymał zadanie:

1. W roli Chin dokonać oceny sytuacji stosunków amerykańsko – chińskich w perspektywie 10 –15 lat, ze szczególnym uwzględnieniem ewentualności konfliktu nuklearnego;

Realizacja zadania od godz. 13.30. 24.01.2005 r. do godz. 11.00 25.01.2005 r.

2005-02-01

ZASADNICZE PROBLEMY

1. Jakie aspekty polityczne, ekonomiczne, społeczne lub inne mogą stanowić podłoże ewentualnego konfliktu?
2. Czyje i jakie interesy mogą być zagrożone w odniesieniu do rywalizacji supermocarstw oraz groźby wybuchu globalnego konfliktu jądrowego ?
3. Jakie cele polityczne Chin można zidentyfikować w odniesieniu do rywalizacji z USA w obliczu groźby konfliktu jądrowego?
4. Jakie strategie (ogólne koncepcje polityki) oraz za pomocą jakich środków (działań) Chiny mogą osiągnąć swoje cele? Który z wariantów strategii jest najbardziej prawdopodobny a który wiąże się z największym ryzykiem?
5. Czy i w jakiej skali oraz formie Chiny mogą użyć siły militarnej? Jeżeli tak- jakie cele działań militarnych można prognozować?
6. Czy i w jakim stopniu zagrożone jest bezpieczeństwo Chin lub któregoś z ich sojuszników?
7. Czy i jakie zagrożenia bezpieczeństwa Chin można prognozować jako rezultat rozwoju sytuacji?
8. Jakie podstawowe wnioski pod kątem formułowania linii politycznej Chin można przedstawić na podstawie prognozowanego rozwoju?

2005-02-01

PRZYJĘTE ZAŁOŻENIA I OGRANICZENIA

1. Perspektywa rozpatrywanej sytuacji do roku 2020;
2. Zespół występuje w roli gracza „Chin”;
3. Ograniczenia czasowe oraz wielowątkowość problemu nie pozwoliła na dogłębne rozpatrzenia wszystkich kwestii;
4. Słuchacze posiadają ogólną wiedzę na temat aktualnych strategii państw – graczy.

2005-02-01

ORGANIZACJA PRACY W ZESPOLE

Zespół pracował całością nad rozwiązaniem
problemów

2005-02-01

ZASADNICZE PYTANIA

1. *Jakie aspekty polityczne, ekonomiczne, społeczne lub inne mogą stanowić podłoże ewentualnego konfliktu?*

1.1 ekonomiczne:

- recesja gospodarcza w USA;
- ujemny deficyt USA w handlu zagranicznym z Chinami;
- międzynarodowy kryzys surowcowy;
- blokada dróg dostępu surowców do Chin;
- aktywność gospodarcza Chin w obszarze państw Dalekiego Wschodu;

1.2 polityczne:

- ogłoszenie niepodległości przez Tajwan;
- konflikt zbrojny na półwyspie koreańskim;
- oskarżanie Chin o próbę zdominowania świata;

1.3 społeczne:

- niezadowolenie społeczne w USA wywołane niezadowalającą sytuacją gospodarczą kraju ;
- problemy ekologiczne;

2005-02-01

ZASADNICZE PYTANIA

2. *Czyje i jakie interesy mogą być zagrożone w odniesieniu do rywalizacji supermocarstw oraz groźby wybuchu globalnego konfliktu jądrowego ?*

Żadna ze stron nie jest zainteresowana całkowym i świadomym działaniem prowadzącym do globalnego konfliktu jądrowego.

W wypadku eskalacji konfliktu:

Zagrożone mogą być:

- interesy amerykańskie oraz ich sojuszników w Azji;
- chińskie interesy gospodarcze w amerykańskich strefach wpływów;

Zyskać mogą :

- Unia Europejska;
- kraje Bliskiego Wschodu;
- Rosja w stosunku do byłych azjatyckich republik radzieckich

2005-02-01

ZASADNICZE PYTANIA

3. *Jakie cele polityczne Chin można zidentyfikować w odniesieniu do rywalizacji z USA w obliczu groźby konfliktu jądrowego?*

- Obrona niepodległości, suwerenności i integralności terytorialnej kraju w tym niedopuszczenie do usamodzielnienia Tajwanu;
- Ograniczanie dominującej roli USA;
- Unikanie konfrontacji militarnej;
- Pokojowe umacnianie regionalnej pozycji Chin (utrzymywanie przyjacielskich stosunków z sąsiadami) i dążenie do osiągnięcia pozycji mocarstwa światowego ;
- Poszukiwanie sojuszników;
- Otwarcie Chin na świat;
- Równoprawne traktowanie podmiotów w handlu i światowym podziale surowców;

2005-02-01

ZASADNICZE PYTANIA

4. *Jakie strategie (ogólne koncepcje polityki) oraz za pomocą jakich środków działań Chiny mogą osiągnąć swoje cele? Który z wariantów strategii jest najbardziej prawdopodobny a który wiąże się z największym ryzykiem?*

Strategie:

- Wielobiegowego świata;
- Regionalnego przywództwa;
- Gospodarcza- nastawiona na rywalizację z USA;

Najbardziej prawdopodobne;

1. Regionalnego przywództwa;
2. Gospodarcza- nastawiona na rywalizację z USA- najbardziej ryzykowna;

Środki:

1. Rozwój super nowoczesnych technologii;
2. Stworzenie azjatyckiej strefy wolnego handlu;
3. Stworzenie organizacji państw azjatyckich pod przywództwem Chin;
4. Szukanie sojuszników poza obszarem azjatyckim;

2005-02-01

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

ZASADNICZE PYTANIA

*5. Czy i w jakiej skali oraz formie Chiny mogą użyć siły militarnej? Jeżeli tak-
jakie cele działań militarnych można prognozować?*

USA mogą rozpocząć konflikt zbrojny:

- w wypadku naruszenia żywotnych interesów narodu amerykańskiego.

Chiny mogą użyć siły militarnej:

- w celu odparcia agresji zbrojnej na Chiny lub ich sojuszników pozostając w gotowości do wykonania odwetowych uderzeń jądrowych.

2005-02-01

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

ZASADNICZE PYTANIA

*6. Czy i w jakim stopniu zagrożone jest bezpieczeństwo Chin lub któregoś z ich
sojuszników?*

- należy się liczyć z zagrożeniem Chin i ich sojuszników;

2005-02-01

ZASADNICZE PYTANIA

7. Czy i jakie zagrożenia bezpieczeństwa Chin można prognozować jako rezultat rozwoju sytuacji?

- spowolnienie rozwoju gospodarczego spowodowane uzależnieniem od dostaw surowców energetycznych z zewnątrz;
- niezadowolenie społeczne spowodowane nierównomiernym rozwojem gospodarczym kraju oraz narastającymi dysproporcjami pomiędzy biednymi i bogatymi warstwami społecznymi;
- uzależnienie się od importu żywności- problemy z wyżywieniem narodu;
- regionalny i w konsekwencji światowy kryzys gospodarczy;
- problem demograficzny- starzenie się społeczeństwa (jedno dziecko w rodzinie);
- wyzwanie- ułożenie korzystnej współpracy z Indiami;

2005-02-01

ZASADNICZE PYTANIA

8. Jakie podstawowe wnioski pod kątem formułowania linii politycznej Chin można przedstawić na podstawie prognozowanego rozwoju?

Polityczne :

- Ewolucyjne kontynuowanie polityki zjednoczeniowej Chin (jedno państwo- dwa systemy);
- Stworzenie regionalnej organizacji państw pod przewodnictwem Chin;
- Długofalowy proces budowania sojuszy;
- Stała analiza sytuacji w otoczeniu Chin;

Ekonomiczne:

- Dywersyfikacja dostaw surowców energetycznych;
- Poszukiwanie innych partnerów gospodarczych (rynków zbytu);
- Zapewnienie swobodnego dostępu surowców do Chin;

Militarne:

- Modernizacja technologiczna armii (przeskok technologiczny);
- Nawiązanie sojuszy militarnych z Federacją Rosyjską i Indiami;

2005-02-01

**PROBLEMY DOSTRZEŻONE W OBSZARZE TEORII I
PRAKTYKI WYKONANYCH ZADAŃ**

1. Brak jednoznacznej wiedzy i przyjętych wzorców analizy określonych zachowań graczy strategicznych;
2. Brak pełnej wiedzy o strategiach poszczególnych państw;
3. Trudności z umiejscowieniem sytuacji poszczególnych graczy w konstelacji międzynarodowej.

2005-02-01

**SZACUNKOWE WARTOŚCI UZYSKANYCH WYNIKÓW
(MOŻLIWOŚCI I WARUNKI WDROŻENIA
PRAKTYCZNYCH ROZWIĄZAŃ)**

1. Wypracowany materiał może posłużyć jako pomocniczy przy opracowaniu kolejnych ćwiczeń;
2. Materiał może być wykorzystany do dyskusji nad strategią dla POLSKI.

2005-02-01

Dziękuję za uwagę

2005-02-01

ZASADNICZE MATERIAŁY METODYCZNE

Brzeziński Z., *Wielka szachownica*, Bertelsman Media, Warszawa 1998.

Kagan R., *Potęga i raj. Ameryka i Europa w nowym porządku świata*, Wyd. Studio EMKA, Warszawa 2004;

Strategia ChRL- ocena eksperta WSI;

Doktryna operacyjna ChRL;

Podstawowe założenia chińskiej polityki obronnej- ocena WSI;

2005-02-01

5.1.3 STANOWISKO „GRACZA” 3 – ROSJI

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

PROFESYONALNE STUDIUM POLITYKI OBRONNEJ

WARSZTATY PANELOWE 2005

**RYWALIZACJA SUPERMOCARSTW W ŚREDNIEJ I
DALSZEJ PERSPEKTYWIE STRATEGICZNEJ -
GROŻBA GLOBALNEGO KONFLIKTU JĄDROWEGO
/NA PRZYKŁADZIE NARASTAJĄCEGO KONFLIKTU
USA - CHINY/**

25.01.2005 r.

WARSZAWA 2005

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

PROFESYONALNE STUDIUM POLITYKI OBRONNEJ

WARSZTATY PANELOWE 2005

1. OTRZYMANE ZADANIE:

- ZESPÓŁ GRACZA NR 3 ZADANIE OTRZYMAŁ 24.01.2005;
- CZAS NA ROZWIĄZANIE PROBLEMU: 24.01 - 25.01.05;

2. ZASADNICZY PROBLEM:

**STANOWISKO FR W KWESTII: RYWALIZACJA SUPERMOCARSTW W ŚREDNIEJ I
DALSZEJ PERSPEKTYWIE STRATEGICZNEJ - GROŻBA GLOBALNEGO KONFLIKTU
JĄDROWEGO /NA PRZYKŁADZIE NARASTAJĄCEGO KONFLIKTU USA - CHINY/;**

25.01.2005 r.

WARSZAWA 2005

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

WARSZTATY PANELOWE 2005

- GLOBALNA DOMINACJA USA;
- CHINY POSIADAJĄ ROZBUDOWANE SIŁY JĄDROWE I DAŻĄ DO UZYSKANIA SUPREMACJI W REGIONIE;
- EKSPANSJA CHIN NA NA RYNKI ŚWIATOWE;
- AKTYWNA DZIAŁALNOŚĆ UE NA RZECZ PRZECIWDZIAŁANIA NARASTAJĄCEJ GROŹBIE KONFLIKTU;
- POLITYCZNE I GOSPODARCZE WSPARCIE JAPONII NA RZECZ USA;
- ODBUDOWA MOCARSTWOWOŚCI PRZEZ FEDERACJĘ ROSYJSKĄ;
- POSTĘPUJĄCE ZBLIŻENIE MIĘDZY FR I JAPONIĄ;

- MOŻLIWOŚĆ ZABLOKOWANIA DECYZJI ONZ PRZEZ POTENCJALNE STRONY KONFLIKTU;
- BRAK WYMIANY INFORMACJI I ŚCISŁEGO WSPÓLDZIAŁANIA MIĘDZY:
 - FEDERACJĄ ROSYJSKĄ I USA;
 - FEDERACJĄ ROSYJSKĄ I CHINAMI

25.01.2005 r.

WARSZAWA 2005

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

WARSZTATY PANELOWE 2005

3. ZASADNICZE MATERIAŁY /LITERATURA/:

- T. GORDON „ZARZEWIE OGNIĄ - CHINY I KULISY ATAKU NA AMERYKĘ”;
- Z. BRZEZIŃSKI „WYBÓR”;
- Z. BRZEZIŃSKI „WIELKA SZACHOWNICA”
- Z. BRZEZIŃSKI „PLAN GRY”;
- I. TOPOLSKI „SŁA MILITARNA FR W POLITYCE ZAGRANICZNEJ”;
- K. DAREWICZ „PRZEBUDZONY SMOK”;
- IWANOW „NOWA DOKTRYNA OBRONNA ROSJI”.
- H. KISSINGER „ŚRODEK CIĘŻKOŚCI” RZ-PLITA, 2004.

25.01.2005 r.

WARSZAWA 2005

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

WARSZTATY PANELOWE 2005

4. OGÓLNY SPOSÓB/METODA/ ROZWIĄZYWANIA PROBLEMU:

- METODA DELFICKA Z SZEROKIM ZASTOSOWANIEM KRYTYCZNEJ ANALIZY MATERIAŁÓW ŹRÓDŁOWYCH;

5. ORGANIZACJA PRACY W ZESPOLE:

- PRACĘ ZESPOŁU ZORGANIZOWANO NA ZASADZIE KOLEJNEGO ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW CAŁOŚCIĄ ZESPOŁU Z WYKORZYSTANIEM EKSPERTÓW WYSPECJALIZOWANYCH ORGANIZACJI ORAZ AON.

25.01.2005 r.

WARSZAWA 2005

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

WARSZTATY PANELOWE 2005

6. WYNIKI PRACY - MERYTORYCZNE ROZWIĄZANIA PROBLEMU:

- WALKA O DOMINACJĘ W REGIONIE PRZEZ RODZĄCE SIĘ MOCARSTWO-CHINY;
- DĄŻENIE DO ODBUDOWY MOCARSTWOWOŚCI ROSJI;
- ZAGROŻENIE DLA USA I ICH SOJUSZNIKÓW MORSKICH LINII ŻYCIA /np. ZABLOKOWANIE CIEŚNINY MALAKKA/; BRZEZIŃSKI -PLAN GRY
- WYPIERANIE AMERYKAŃSKICH TOWARÓW ZE ŚWIATOWYCH RYNKÓW ZBYTU;
- ZAGROŻENIE ŻYWOTNYCH INTERESÓW ROSJI W REJONIE AZJI;
- ZAGROŻENIE INTEGRALNOŚCI TERYTORIALNEJ FR /1.4MLN KM2/;
- USA: UTRZYMANIE DOMINUJĄCEJ POZYCJI W ŚWIECIE;
- CHRL: ZMIANA UKŁADU SIŁ W REGIONIE;
- FR: UZYSKANIE POZYCJI LIDERA REGIONALNEGO;
- FR: NIEDOPUSZCZENIE DO WYBUCHU KONFLIKTU JĄDROWEGO W REGIONIE;

25.01.2005 r.

WARSZAWA 2005

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

WARSZTATY PANELOWE 2005

- STRATEGIE KONCEPCJE POLITYKI OBRONNAJ W KLLR**
- USA, FR: ODSTRASZANIE ZA POMOCĄ POSIADANEGO POTENCJAŁU NUKLEARNEGO;
 - FR: WZROST AKTYWNOŚCI DYPLOMATYCZNEJ NA ARENIE MIĘDZYNARODOWEJ;
 - FR: ODDZIAŁYWANIE EKONOMICZNE NA CHINY;
 - UDERZENIE USA NA CHINY - GROŹBA KONFLIKTU REGIONALNEGO;
 - UDERZENIE CHIN NA USA - GROŹBA KONFLIKTU GLOBALNEGO;
 - STANOWISKO FEDERACJI ROSYJSKIEJ:
 - NIEDOPUSZCZENIE DO KONFLIKTU;
 - W PRZYPADKU KONFLIKTU - WSPARCIE DLA USA W SKALI ZALEŻNEJ OD ROZWOJU SYTUACJI I SKALI ZAGROŻENIA DLA FR.

25.01.2005 r.

WARSZAWA 2005

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

WARSZTATY PANELOWE 2005

- W PRZYPADKU / GŁOBYNY**
- W PRZYPADKU GLOBALNEGO KONFLIKTU NUKLEARNEGO WSZYSCY BĘDĄ ZAGROŻENI W JEDNAKOWYM STOPNIU, JEŚLI NIE UDERZENIAMI BEZPOŚREDNIMI TO SKUTKAMI UBOCZNYMI ZASTOSOWANIA BMR;
 - NIEKONTROLOWANE RUCHY MIGRACYJNE UCHODźCÓW CHIŃSKICH NA TERYTORIUM FEDERACJI ROSYJSKIEJ;
 - GROŹBA WŁĄCZENIA SIĘ INNYCH PAŃSTW DO KONFLIKTU /KOREA PN/;
 - ZACHWIANIE RÓWNOWAGI-GLOBALNY CHAOS EKONOMICZNY;
 - SKAŻENIE ŚRODOWISKA NATURALNEGO;
 - MASOWE STRATY LUDNOŚCI W EFEKCIE UŻYCIA BMR;

25.01.2005 r.

WARSZAWA 2005

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

PODYPLOMOWE STUDIA POLITYKI OBRONNEJ

WARSZTATY PANELOWE 2005

1.7 PODSTAWOWE WNIOSKI PRZDSIEWZIĘCIA POLITYCZNE, WOJSKOWE I INNE

a/ DO REALIZACJI NATYCHMIAST:

- UAKTYWNIENIE DZIAŁALNOŚCI DYPLOMATYCZNEJ NA FORUM ONZ, NATO I UE;
- INTENSYFIKACJA BILATERALNYCH STOSUNKÓW Z USA;
- WZROST AKTYWNOŚCI SIŁ ZBROJNYCH FEDERACJI ROSYJSKIEJ:
 - ROZPOZNANIE SATELITARNE, LOTNICZE, WYWIADOWCZE I INNE;
 - ZWIĘKSZENIE LICZBY ĆWICZEŃ, W STREFACH PRZYGRANICZNYCH;
 - USZCZELNIENIE GRANICY PAŃSTWOWEJ Z CHINAMI;
- PROPOZYCJA FR WYSTĄPIENIA W ROLI MEDIATORA;
- POWOŁANIE SZTABU ANTYKRYZYSOWEGO FR;

25.01.2005 r.

WARSZAWA 2005

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

PODYPLOMOWE STUDIA POLITYKI OBRONNEJ

WARSZTATY PANELOWE 2005

1.7 PODSTAWOWE WNIOSKI PRZDSIEWZIĘCIA POLITYCZNE, WOJSKOWE I INNE

b/ PRZEWIDYWANE DO REALIZACJI:

- WSTRZYMANIE WYMIANY NAUKOWEJ I TECHNOLOGICZNEJ Z CHRL;
- WSTRZYMANIE DOSTAW SUROWCÓW STRATEGICZNYCH DO CHIN;
- BLOKADA LINII KOMUNIKACYJNYCH CHIN;
- INTESYFIKACJA SZKOLENIA RZERW OSOBOWYCH SZ FR;
- PODNIESIENIE STOPNIA GOTOWOŚCI W WOJSKACH RAKIETOWYCH STRATEGICZNEGO PRZEZNACZENIA;

25.01.2005 r.

WARSZAWA 2005

5.1.4 STANOWISKO „GRACZA” 3 – NIEMIEC

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

PODYPLOMOWE STUDIA POLITYKI OBRONNEJ

Warsztaty problemowe
„Gra strategiczna, analiza postaw i zachowań graczy strategicznych w XXI wieku

WARSZAWA 2005

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

PODYPLOMOWE STUDIA POLITYKI OBRONNEJ

WARSZTATY PROBLEMOWE

PRZEDSTAWIENIE STANOWISKA W KWESTII PROBLEMU
Nr1

SKŁAD ZESPOŁU

1. płk Ireneusz BARTNIAK
2. płk Stanisław CIOŁEK
3. płk Mirosław RÓŻAŃSKI

WARSZAWA 2005

OTRZYMANE ZADANIE I CZAS JEGO REALIZACJI

Do realizacji zespół otrzymał zadanie:

1. Określić stanowisko Niemiec w sytuacji rywalizacji supermocarstw w bliższej i dalszej perspektywie strategicznej – groźba konfliktu jądrowego /konflikt USA-Chiny/ ;

Realizacja zadania od godz. 13.00. 24.01.2005 r. do godz. 11.00 25.01.2005 r.

PRZYJĘTE ZAŁOŻENIA I OGRANICZENIA

1. Chiny utrzymują dotychczasowe tempo wzrostu gospodarczego;
2. Następuje zbliżenie gospodarczo militarne Chin i Rosji;
3. Funkcjonują dotychczasowe sojusze /NATO/ i organizacje /ONZ , UE/.
4. Prognoza rozwoju graczy /Chiny , Rosja , USA/ przyjęta za informacjami przekazanymi przez ekspertów WSI;

ORGANIZACJA PRACY W ZESPOLE

CAŁOŚĆ ZEPOLU:

Określenie stanowiska
Niemiec w
przedmiotowym
problemie

OGÓLNA METODA ROZWIĄZANIA PROBLEMU

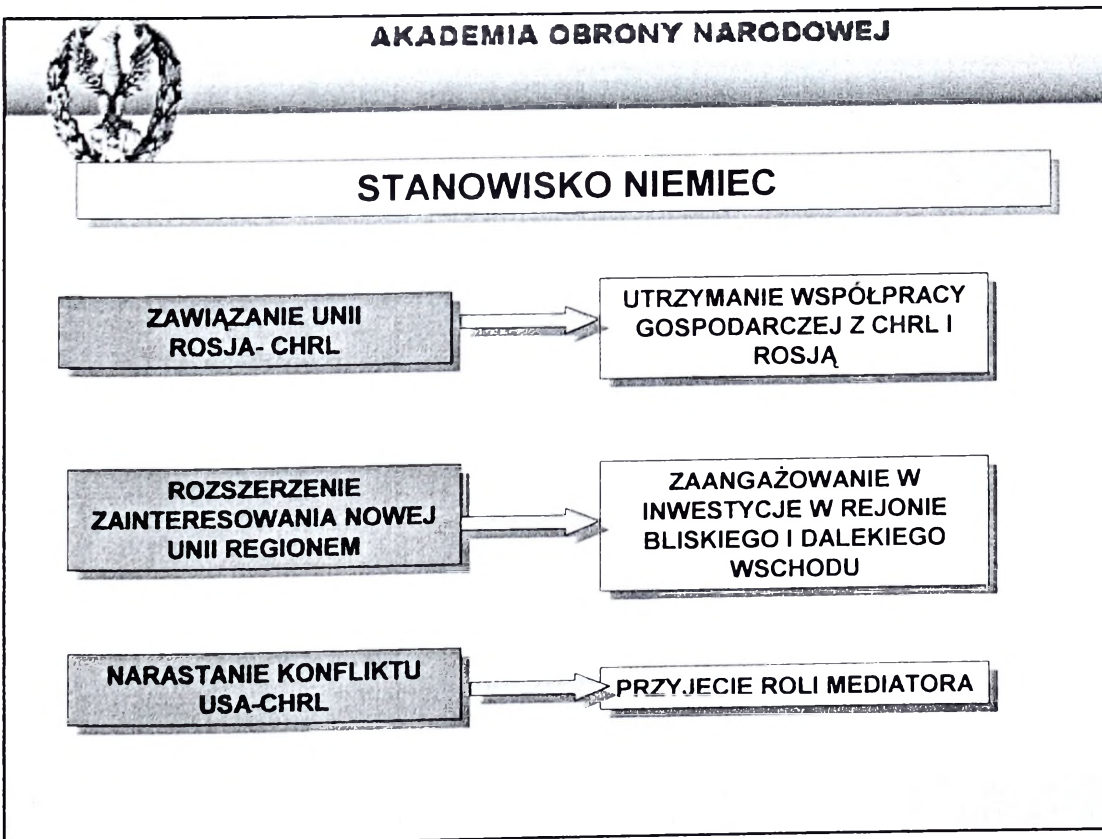
ANALIZA STANOWISKA EKSPERTÓW

BADANIE LITERATURY PRZEDMIOTU

PROGNOZA AKTYWNOŚCI CHIN

PRZEWIDYWANA REAKCJA USA

STANOWISKO NIEMIEC W PRZYPADKU KONFLIKTU CHRL-USA

**PROBLEMY DOSTRZEŻONE W OBSZARZE
WYKONANYCH ZADAŃ**

1. Ograniczony dostęp do informacji prezentowanych przez ekspertów WSI / Ustawa o ochronie informacji.../;
2. Brak możliwości uzyskania danych od ekspertów , specjalistów z resortów rozpatrujących powyższą problematykę /MSZ , MON.../;
3. Niemożliwość wymiany stanowiska z przedstawicielami stron / graczy/ np. ambasadorowie , attache .

Dziękuję za uwagę

5.2 Rozwiązanie problemu drugiego – Europejska Polityka Bezpieczeństwa i Obrony (*European Security and Defence Policy*) w warunkach eskalacji zagrożenia terrorystycznego (bliższa perspektywa strategiczna).

5.2.1 STANOWISKO „GRACZA” 1 – USA

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

WARSZTATY PROBLEMOWE.
GRA STRATEGICZNA. ANALIZA POSTAW I ZACHOWAŃ
GRACZY STRATEGICZNYCH W XXI WIEKU

GRUPA G-1:

1. Płk Józef NASIADKA
2. Kmdr Czesław DYRCZ
3. Płk Grzegorz DUDA

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

OTRZYMANE ZADANIE I CZAS JEGO REALIZACJI (1)

W dniu 25. 01.2005 r. zespół studyjny („Gracz – USA”) otrzymał jako zasadnicze zadanie - opracowanie stanowiska końcowego w odniesieniu do poniższego problemu tematycznego:

„Europejska Polityka Bezpieczeństwa i Obrony (European Security and Defence Policy) w warunkach eskalacji zagrożenia terrorystycznego (bliższa perspektywa strategiczna)”.

Termin realizacji zadania od 25.01.2005 r. godz. 1320 do 26.01.2005 r. godz. 1130

OTRZYMANE ZADANIE I CZAS JEGO REALIZACJI (2)

Realizacja zadania wymagała udzielenia odpowiedzi na następujące zagadnienia/pytania:

1. Zagrożenie terrorystyczne dla Europy;
2. Możliwe zachowanie się UE w obliczu zagrożenia;
3. Jakie wnioski wynikają dla Stanów Zjednoczonych Ameryki?

10 TEZ DOTYCZĄCYCH TERRORYZMU

Opracowano wg C. Rutkowskiego TERRORYZM NA ZIMNO

WYNIKI PRACY (1)

PYTANIE/ZAGADNIENIE 1:

Zagrożenie terrorystyczne dla Europy.

Uzgodnione stanowisko Rady Unii Europejskiej ze stycznia 2002 r. dotyczące definicji aktów terrorystycznych:

Akt terrorystyczny, to działania o zasięgu międzynarodowym, które ze swej natury lub kontekstu, w jakim są podejmowane, mogą stanowić zagrożenie dla któregoś z państw lub organizacji międzynarodowych,

poprzez:

1. Ataki na życie lub zdrowie osób – porwanie lub wzięcie zakładników;
2. Ataki na miejsca użyteczności publicznej, systemy transportu lub infrastrukturę (włącznie z infrastrukturą informatyczną);

WYNIKI PRACY (1)

PYTANIE/ZAGADNIENIE 1 (cd.):

Zagrożenie terrorystyczne dla Europy.

3. Porwania samolotów, statków lub środków komunikacji masowej;
4. Produkcję i wykorzystanie broni palnej, nuklearnej, biologicznej i chemicznej;
5. Powodowanie pożarów, wybuchów lub powodzi zagrażających życiu ludzi;
6. Powodowanie zagrażających życiu zakłóceń w dostawach wody, prądu lub innych podstawowych zasobów naturalnych;
7. Groźby dotyczące realizacji jakichkolwiek z wyżej wymienionych działań.

WYNIKI PRACY (2)

PYTANIE/ZAGADNIENIE 2:

Możliwe zachowanie się UE w obliczu zagrożenia.

UE przyjęła na Szczycie w Brukseli w dn. 25-26.03.2004 r. deklarację solidarności w walce z terroryzmem oraz plan walki z terroryzmem. Koordynatorem UE ds. walki z terroryzmem został Holender Gijs de Vries.

Ustalenia i decyzje UE:

1. Przyjęto zasadę działania w duchu solidarności w przypadku ataku terrorystycznego na kraj członkowski UE;
2. Ustalono nowe zasady wprowadzenia do dokumentów osobistych danych biometrycznych (odciski palców lub zeskanowany obraz tęczówki oka – koniec 2005 r.);

WYNIKI PRACY (2)

PYTANIE/ZAGADNIENIE 2(cd.):

Możliwe zachowanie się UE w obliczu zagrożenia.

3. Wprowadzono wspólny monitoring środowisk stanowiących potencjalną bazę organizacji terrorystycznych;
4. Przyjęto scenariusze skorelowanych działań w walce z terroryzmem i jego skutkami;
5. Powołano stałe i doraźne struktury do zwalczania terroryzmu i jego skutków podlegające ciągłemu doskonaleniu (ćwiczenie CMX).

WYNIKI PRACY (3)

PYTANIE/ZAGADNIENIE 3:

Jakie wnioski wynikają dla Stanów Zjednoczonych Ameryki?

Strategia walki z terroryzmem Stanów Zjednoczonych Ameryki przyjęta w 2002 r. obejmuje:

1.

- Wykorzystanie wszystkich elementów, potencjału narodowego i międzynarodowego, w pierwszej kolejności, w walce przeciwko tym siłom terrorystycznym, które starają się uzyskać dostęp lub próbują użyć broni masowego rażenia;

WYNIKI PRACY (3)

Strategia walki z terroryzmem Stanów Zjednoczonych Ameryki przyjęta w 2002 r. obejmuje (cd.):

2.

- Obrone państwa, ludzi i interesów przez identyfikowanie i likwidowanie zagrożeń zanim dotrą bezpośrednio do granic. Zapobiegając stale o wsparcie społeczności międzynarodowej, Stany Zjednoczone nie zawahają się działać w pojedynkę, jeżeli okaże się to konieczne, i korzystanie z prawa do samoobrony, działając uprzedzająco przeciwko terrorystom;

3.

- Wzbranianie sponsorowania, wspierania i udzielania schronienia terrorystom przez nakłanianie poszczególnych państw i wymuszanie na nich realizacji swych zwierzchniczych odpowiedzialności;

WYNIKI PRACY (3)

Strategia walki z terroryzmem Stanów Zjednoczonych Ameryki przyjęta w 2002 r. obejmuje (cd.):

4.

- Traktowanie terroryzmu jako działań bezprawnych, jak niewolnictwo, piractwo czy ludobójstwo, a więc zachowań, których żadna odpowiedzialna władza nie może tolerować ani wspierać, a wszyscy muszą się im przeciwstawić;

5.

- Wspieranie umiarkowanych i postępowych rządów (zwłaszcza w świecie muzułmańskim), aby wyeliminować warunki i ideologie wspierające terroryzm;

WYNIKI PRACY (3)

Strategia walki z terroryzmem Stanów Zjednoczonych Ameryki przyjęta w 2002 r. obejmuje (cd.):

6.

- Stosowanie efektywnej dyplomacji publicznej dla promowania swobodnego przepływu informacji i idei rodzących nadzieje i aspiracje wolnościowe wśród społeczeństw rządzonych przez reżimy wspierające terroryzm o zasięgu globalnym.

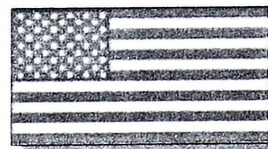
WYNIKI PRACY (3)

PYTANIE/ZAGADNIENIE 3:

Jakie wnioski wynikają dla Stanów Zjednoczonych Ameryki?

1. Utrzymanie przyjętej przez Stany Zjednoczone Ameryki strategii walki z terroryzmem w bliźszej perspektywie strategicznej (walka z terroryzmem - uczynić świat bezpieczniejszym i lepszym);
2. Współpraca z UE powinna w większym stopniu objąć monitoring obszarów świata mających bezpośrednie związki gospodarcze z Unia i Stanami Zjednoczonymi Ameryki (m in. obszary źródeł surowców energetycznych);
3. W bliźszej perspektywie strategicznej należy liczyć się z nowymi kierunkami działań terrorystycznych (np. terroryzm kosmiczny, nowe formy terroryzmu informatycznego, itd.) do walki z którymi niezbędna jest bliźsza współpraca z UE.

Dziękuję za uwagę

5.2.2 STANOWISKO „GRACZA” 2 – CHIN

Warsztaty problemowe

**„ ŚRODOWISKO STRATEGICZNE. GRA STRATEGICZNA.
ANALIZA POSTAW I ZACHOWAŃ GRACZY
STRATEGICZNYCH w XXI WIEKU”**

2005-02-01

WARSZAWA 2005

1

OTRZYMANE ZADANIE

Do realizacji II etapu warsztatów zespół otrzymał zadanie:

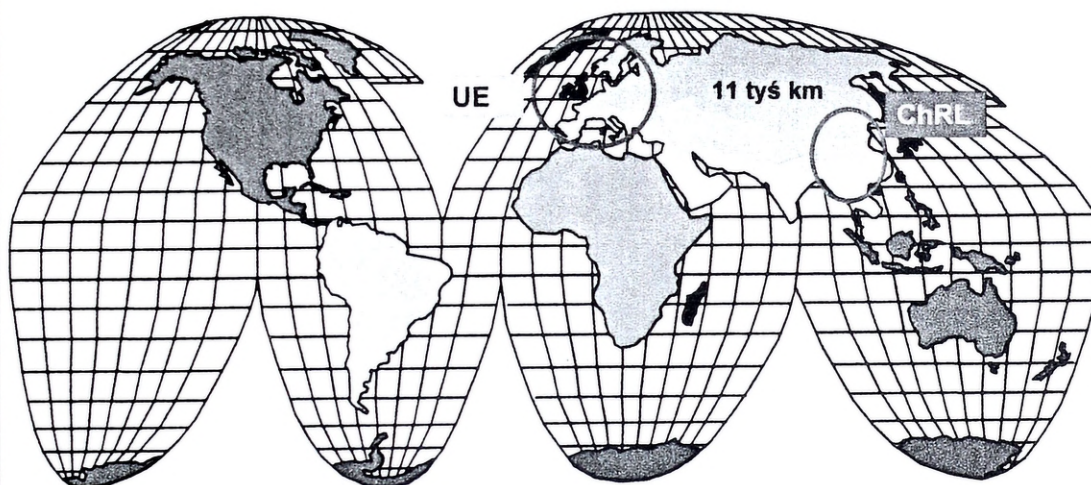
1. W roli zespołu ekspertów rządu ChRL dokonać oceny Europejskiej Polityki Bezpieczeństwa w warunkach eskalacji zagrożenia terrorystycznego w perspektywie 10 –15 lat.

2005-02-01

2

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

2005-02-01

3

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

PROBLEMY

1. Jakie mogą wystąpić zagrożenie terrorystyczne dla Europy?
2. Jaka może być reakcja UE na eskalację zagrożeń terrorystycznych w świetle Europejskiej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony?
3. Jakie wnioski dla Chin wynikają z zagrożenia terrorystycznego?

2005-02-01

4

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ
PROBLEM NR 1

Zagrożenie terrorystyczne dla Europy.

Terroryzm kryminalnych

Terroryzm polityczny

Zorganizowana przestępczość międzynarodowa

Ekstremizm prawicowy

Terroryzm religijny

Terroryzm nacjonalistyczny

Terroryzm grup interesów

2005-02-01

5

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ
PROBLEM NR 1

Techniki i metody terrorystyczne

Cyberterroryzm

Terroryzm nuklearny

Terroryzm chemiczny i biologiczny

Zamachy bombowe

Morderstwa polityczne

Porwania i uprowadzenia

2005-02-01

6

PROBLEM NR 2

Reakcja UE na eskalację zagrożeń terrorystycznych w świetle Europejskiej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony.

- Europa wypracuje system zapobiegania i zwalczania terroryzmu;
- Nastąpi konsolidacja wysiłku UE i NATO;
- Powstanie Komponent Obrony UE;
- Międzynarodowa i międzyregionalna współpraca w zakresie zwalczania przyczyn i skutków terroryzmu;
- System zbiorowej identyfikacji zagrożeń;

2005-02-01

7

PROBLEM NR 2

Reakcja UE na eskalację zagrożeń terrorystycznych w świetle Europejskiej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony.

W wypadku braku zgody i odrębnych interesów narodowych możliwe:

- Podział wysiłku w zwalczaniu terroryzmu- pomiędzy UE, NATO, poszczególne państwa;
- Brak porozumienia w zakresie utworzenia wspólnego Komponentu Obronnego UE;

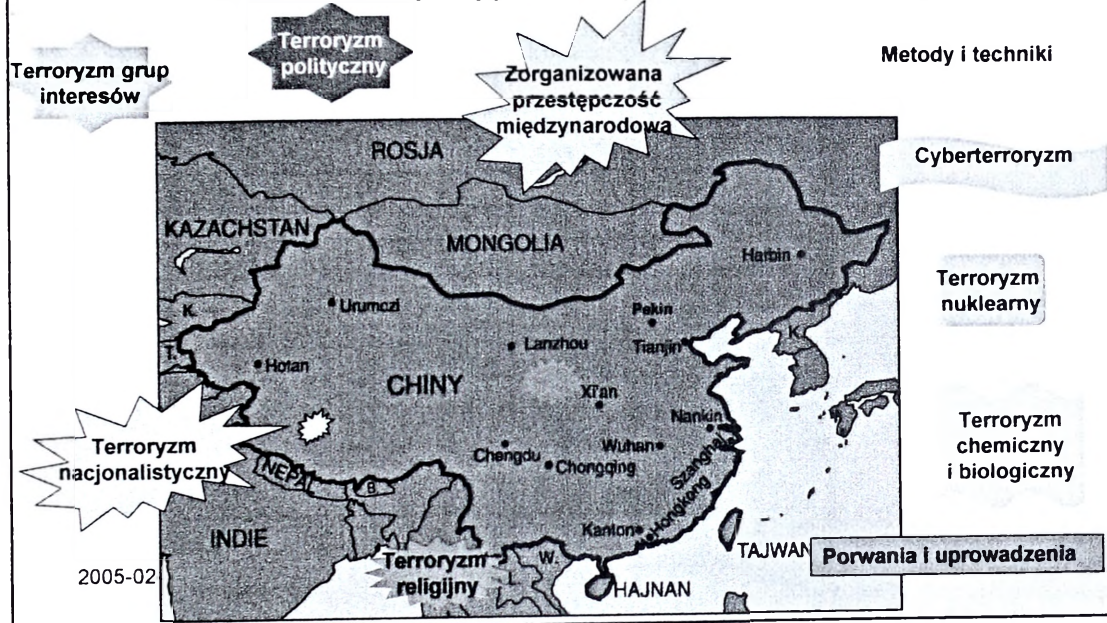
2005-02-01

8

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

Wnioski dla Chin wynikające z rozwoju terroryzmu światowego.

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

PROBLEM NR 3

Wnioski dla Chin wynikające z rozwoju terroryzmu światowego

- Monitorowanie sytuacji ;
- Wszechstronne poparcie i wymiana informacji z UE i innymi mocarstwami w obszarze zwalczania terroryzmu w skali regionalnej i światowej;
- Pomoc w zwalczaniu światowego cyberterroryzmu;
- Współdziałanie w zapobieganiu proliferacji BMR;
- Korzystanie z doświadczeń europejskich i innych państw w monitorowaniu i zwalczaniu terroryzmu;
- Udzielanie czynnej pomocy państwom zwalczającym aktywnie terroryzm.

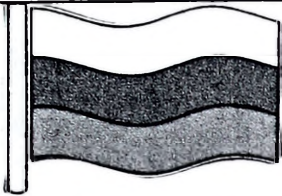
2005-02-01

10

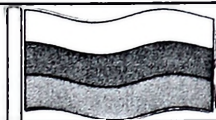

Dziękuję za uwagę

5.2.3 STANOWISKO „GRACZA” 3 – ROSJI

**EUROPEJSKA POLITYKA BEZPIECZEŃSTWA I OBRONY /ESDP/
W WARUNKACH ESALACJI ZAGROŻENIA TERRORYSTYCZNEGO
- IMPLIKACJE DLA POLITYKI ZAGRANICZNEJ I WEWNĘTRZNEJ
FEDERACJI ROSYJSKIEJ**

**OCENA ESALACJI ZAGROZEN
TERRORYSTYCZNYCH**

SCENARIUSZE MOŻLIWEGO ROZWOJU SYTUACJI:
a) OPTYMISTYCZNY:

ESKALACJA TERRORYZMU W EUROPIE

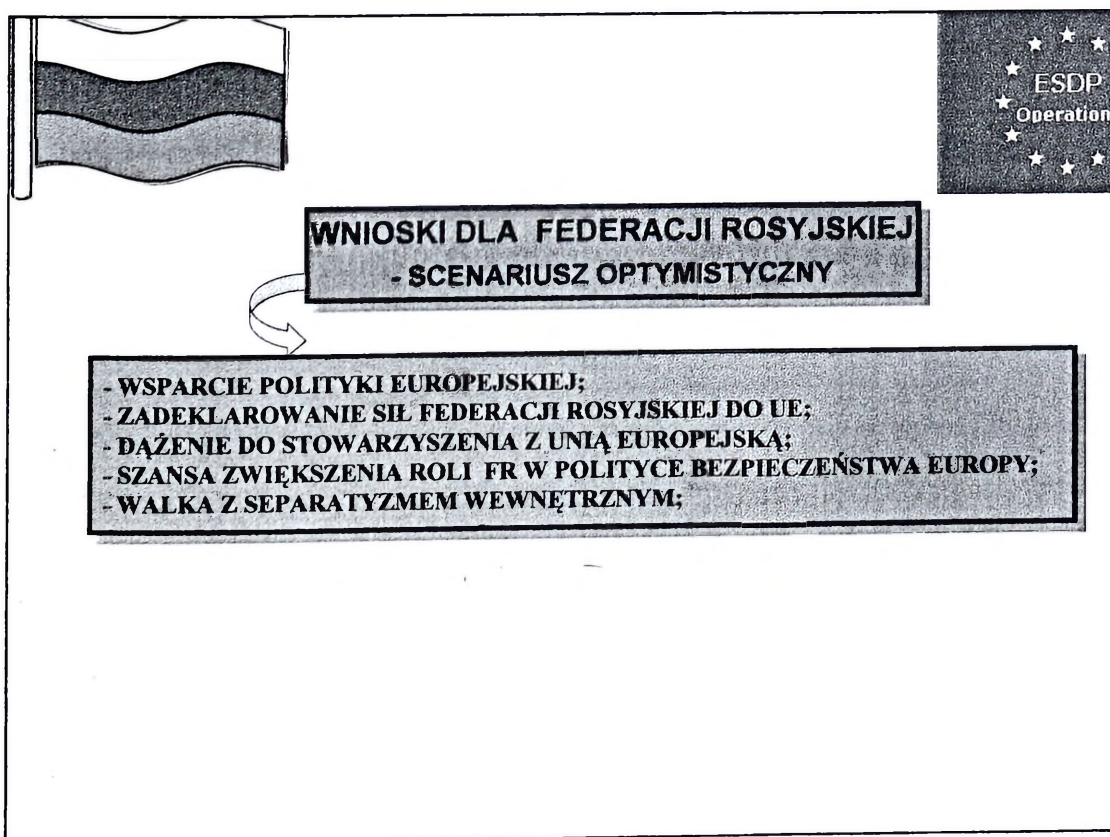
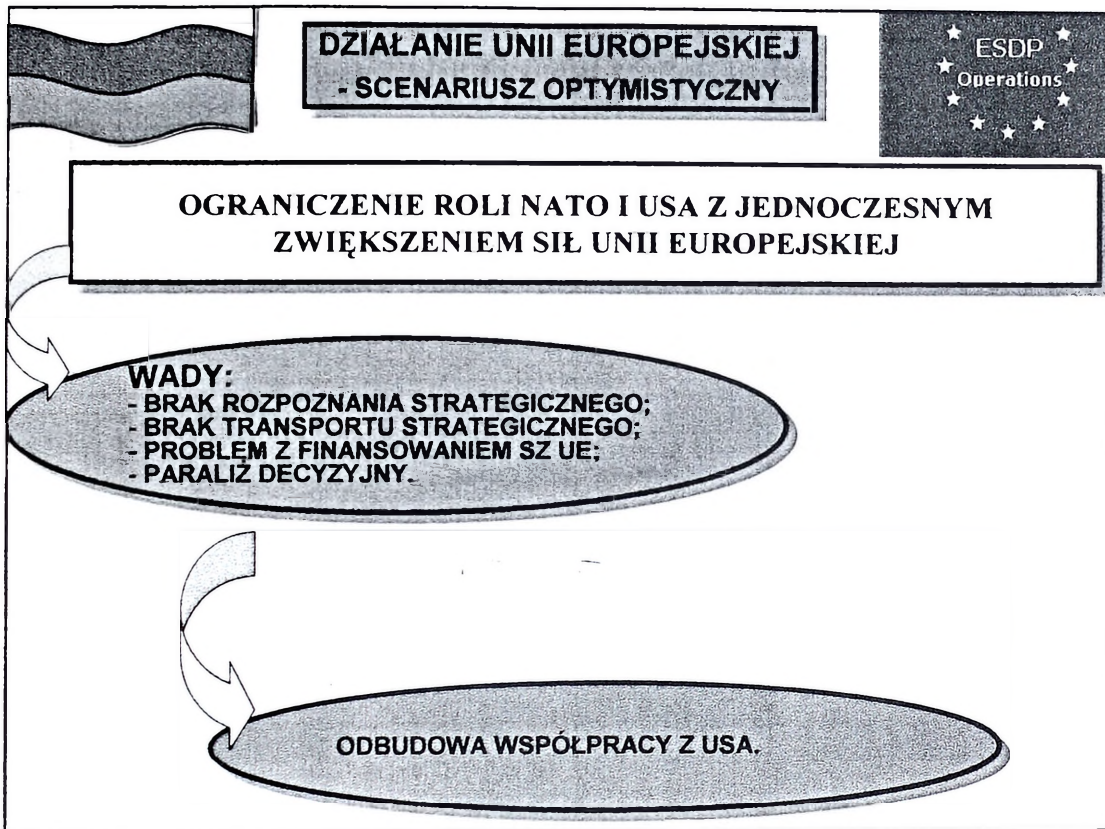
ZMNIEJSZENIE ROLI NATO /USA/
W EUROPIE

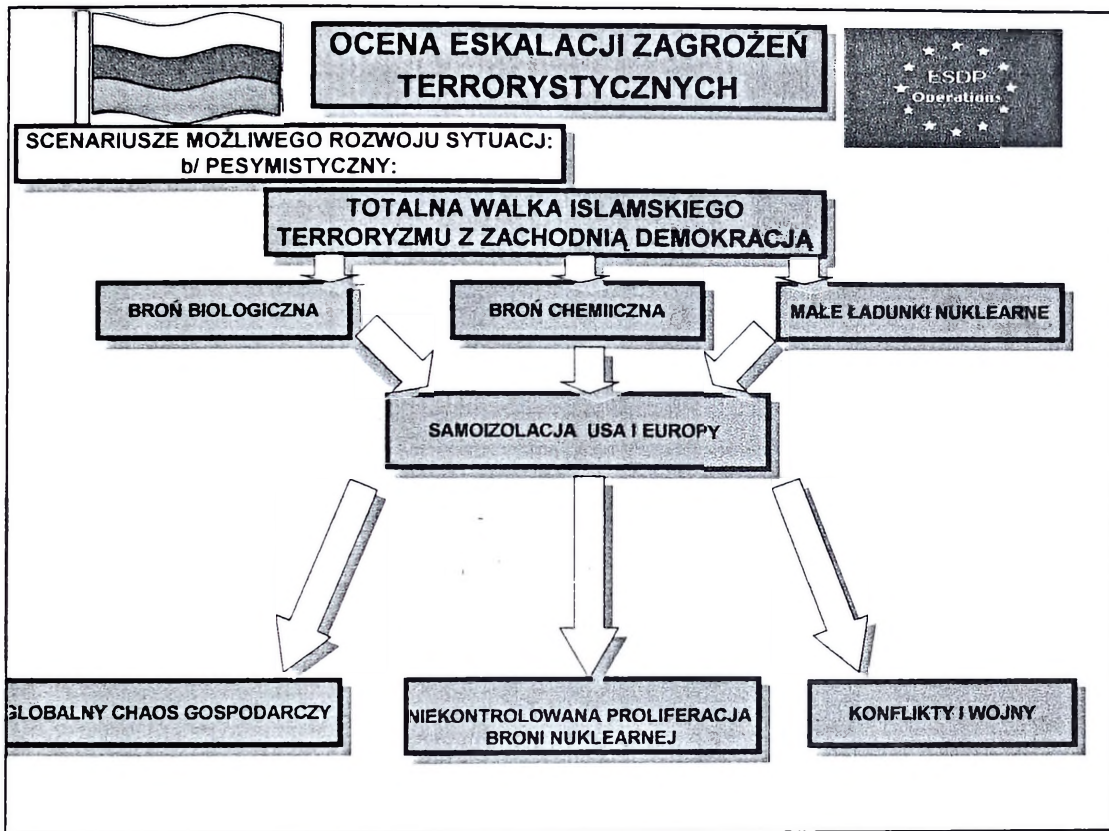
BUDOWA EUROPEJSKICH SIŁ /UE/
ANTYTERRORYSTYCZNYCH

ŚCISŁA WSPÓLPRACA UE I USA W
ZWALCZANIU TERRORYZMU ORAZ ODBUDOWA
SOJUSZU TRANSATLANTYCKIEGO

DOPROWADZENIE DO POKOJU NA
BLISKIM WSCHODZIE

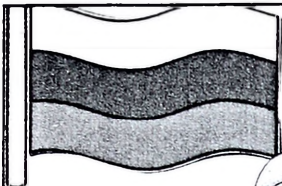
USA-SUPERMOCARSTWO ZE ZWIĘKSZONYM UDZIAŁEM
EUROPY W ZWALCZANIU TERRORYZMU
I UTRZYMANIU PORZĄDKU ŚWIATOWEGO

DZIAŁANIE UNII EUROPEJSKIEJ - SCENARIUSZ PESYMISTYCZNY

- POGŁĘBIENIE PODZIAŁÓW W EUROPIE;
- PARALIŻ DECYZYJNY I NIEZDOLNOŚĆ DO GENEROWANIA WSPÓLNYCH SIŁ;
- BRAK ZDECYDOWANEGO PRZYWÓDZTWA;
- ROZPACZLIWA PRÓBA POSZUKIWANIA ŹRÓDEŁ SUROWCÓW STRATEGICZNYCH;
- OGRANICZENIE ZAANGAŻOWANIA DO OBSZARU EUROPY.

WNIOSKI DLA FEDERACJI ROSYJSKIEJ
- SCENARIUSZ PESYMISTYCZNY

W ZAKRESIE POLITYKI EUROPEJSKIEJ:

- WALKA Z TERRORYZMEM NA OBSZARZE BYŁYCH REPUBLIK I OBECNOŚĆ MILITARNA FR W TYCH REPUBLIKACH;
- PRZEJĘCIE ROLI USA W EUROPIE;
- UZALEŻNIENIE EUROPY OD DOSTAW ROSYJSKICH SUROWCÓW ENERGETYCZNYCH;
- ODBUDOWA WPŁYWÓW NA OBSZARZE EUROPY WSCHODNIEJ;

W ZAKRESIE POLITYKI WEWNĘTRZNEJ

- ZWIĘKSZENIE WŁADZY PREZYDENTA W POLITYCE WEWNĘTRZNEJ FR;
- CZĘŚCIOWE OGRANICZENIE SWOBÓD OBYWATELSKICH;
- IZOLACJA ELEMENTÓW WYWROTOWYCH, ZAGRAŻAJĄCYCH BEZPIECZEŃSTWU F

TRWAŁE KIERUNKI POLITYKI ROSJI-
ROSYJSKA RACJA STANU
(TESTAMENT PIOTRA I)

1. TRWAŁE MIEJSCE ROSJI JAKO MOCARSTWA EUROPEJSKIEGO;
2. UTRZYMYWANIE W PODPORZĄDKOWANIU I NIE DZIELENIE SIĘ WPŁYWAMI W POLSCE I NA UKRAINIE /POLSKA JAKO STREFA BUFOROWA ROSJI/;
„ROSJA BEZ UKRAINY NIE BĘDZIE NIGDY MOCARSTWEM /KATARZYNA II/”;
3. BEZWZGLĘDNE PODPORZĄDKOWANIE SPOŁECZEŃSTWA NA SŁUŻBIE PAŃSTWA I POZYSKIWANIE WSZYSTKICH WARSTW SPOŁECZNYCH DO POPARCIA WIELKOMOCARSTWOWOŚCI PAŃSTWA ;

TESTAMENT PIOTRA I

1. UTRZYMYWAĆ IMPERIUM W STANIE NIEUSTANNEGO NAPIĘCIA PRZEZ ZAANGAŻOWANIE W CORAZ TO NOWE WOJNY, ABY ZAHARTOWAĆ ŻOŁNIERZY I NIE DAĆ PODDANYM WYTCNIENIA;
2. PODTRZYMYWAĆ STAN ANARCHII W POLSCE, WPŁYWAĆ NA PRZEBIEG SEJMÓW I WYBORÓW MONARCHÓW, A NA KONIEC CAŁKOWICIE SOBIE PODPORZĄDKOWAĆ;
3. MIESZAĆ SIĘ, NIE BACZĄC NA ŚRODKI, W SPORY EUROPEJSKIE..

5.2.4 STANOWISKO „GRACZA” 4 – NIEMIEC

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

PODYPLOMOWE STUDIA POLITYKI OBRONNEJ

**Warsztaty problemowe
„Gra strategiczna, analiza postaw
i zachowań graczy strategicznych
w XXI wieku”**

WARSZAWA 2005

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

PODYPLOMOWE STUDIA POLITYKI OBRONNEJ

Warsztaty problemowe

STANOWISKO WOBEC PROBLEMU Nr 2

SKŁAD ZESPOŁU:

1. płk Ireneusz BARTNIAK
2. płk Stanisław CIOŁEK
3. płk Mirosław RÓŻAŃSKI

WARSZAWA 2005

OTRZYMANE ZADANIE I CZAS JEGO REALIZACJI

Do realizacji zespół otrzymał zadanie:

1. Określić stanowisko Niemiec wobec eskalacji zagrożenia terrorystycznego w bliższej perspektywie strategicznej;
2. Zaprezentować stanowisko jako kraj wiodący w kształtowaniu Europejskiej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony /European Security and Defence Policy/ ;

Realizacja zadania od 13.30 25.01 2005r. do godz.11.30. 26.01.2002r.

PRZYJĘTE ZAŁOŻENIA I OGRANICZENIA

1. Przyjęto rozwój sytuacji w krajach będących „graczami” za informacjami przekazanymi przez ekspertów WSI;
2. Podczas rozwiązywania problemu przyjęto aktywność dotychczas rozpoznanych organizacji terrorystycznych
3. Do rozważań przyjęto stanowiska jedynie wybranych państw;

ORGANIZACJA PRACY W ZESPOLE

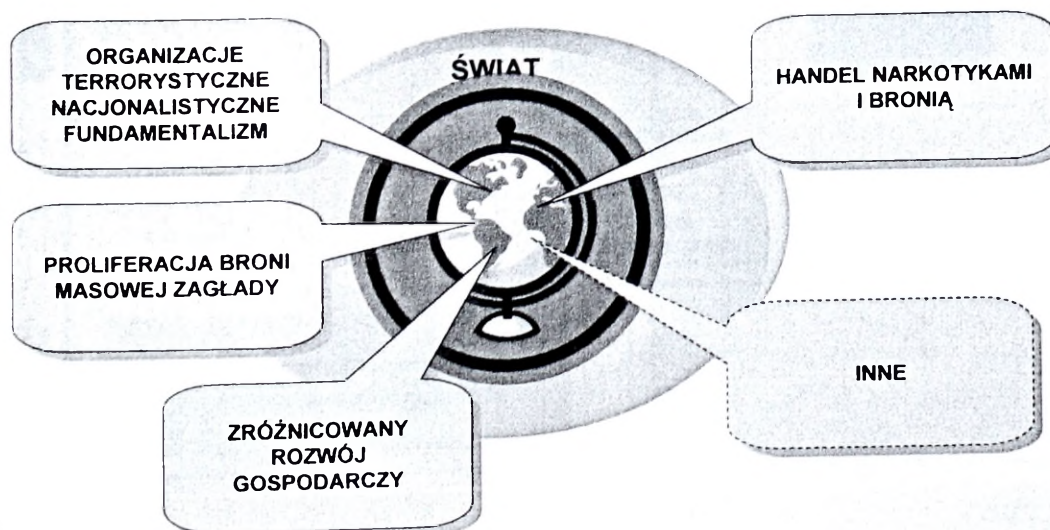
SKŁAD SEKCJI IV:

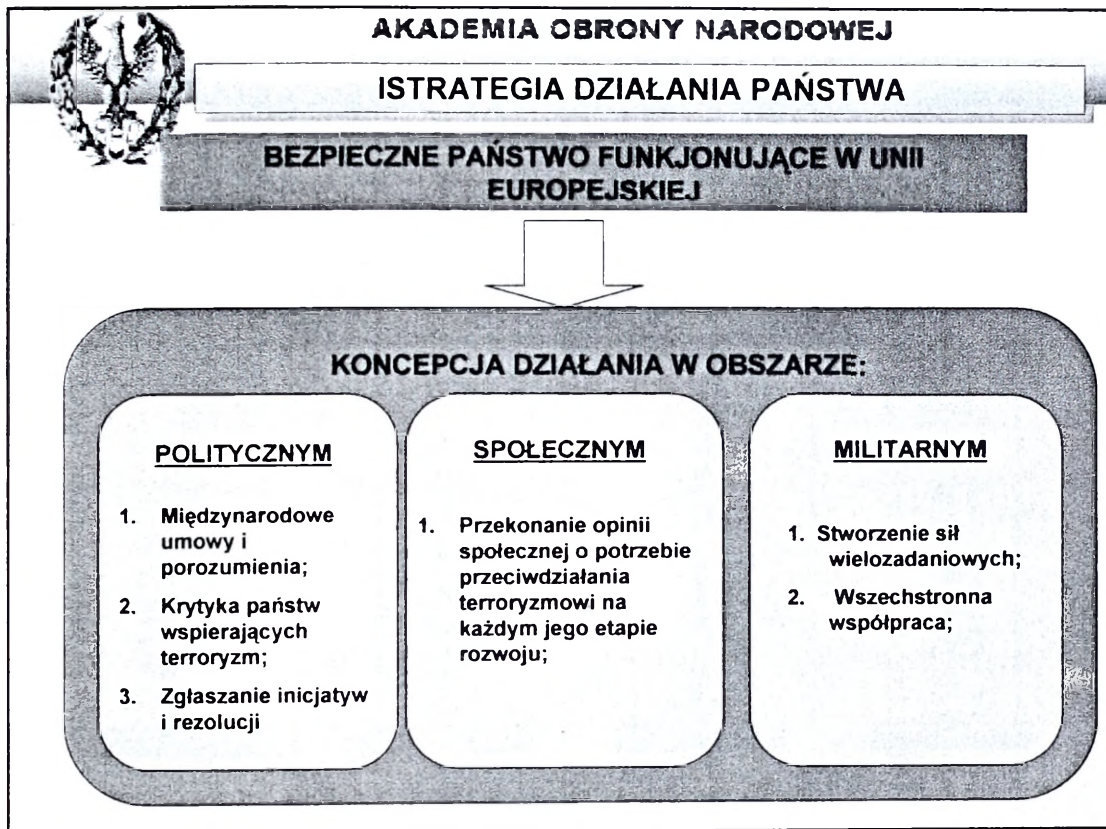
1. Płk Ireneusz BARNIAK
2. Płk Stanisław CIOŁEK
3. Płk Mirosław RÓŻAŃSKI

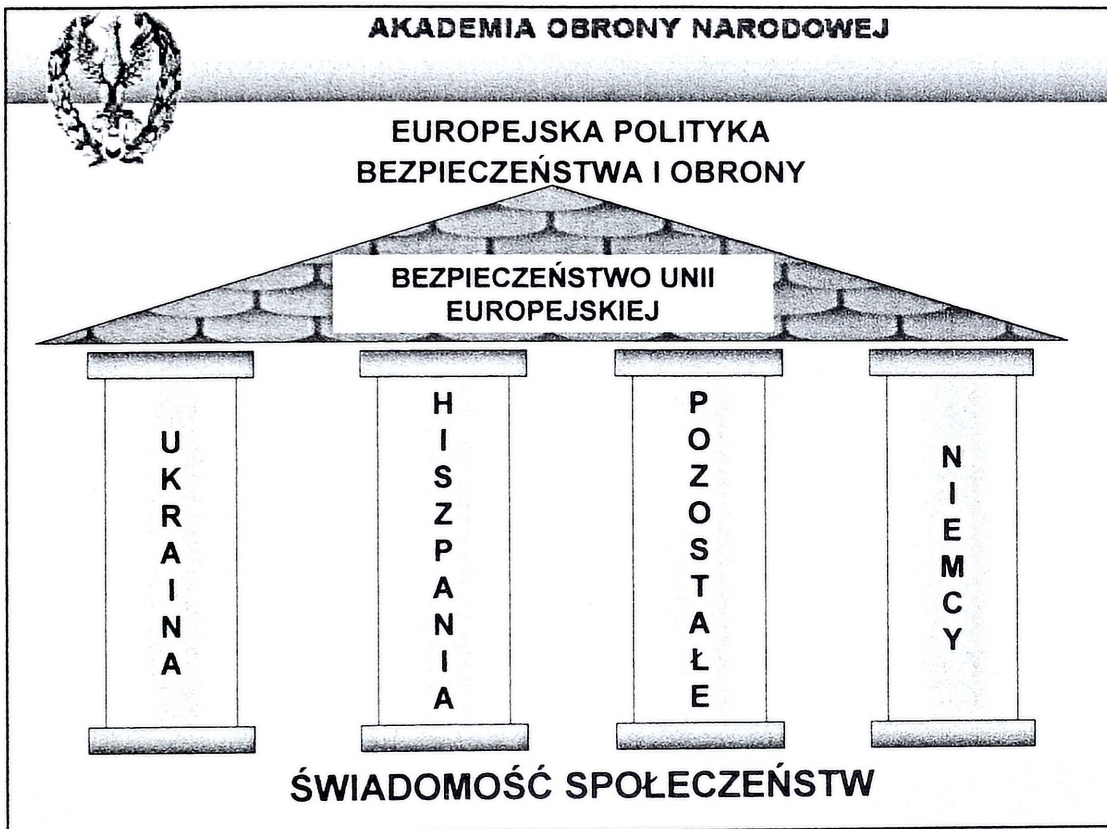
Określenie stanowiska w
rozpatrywanym problemie

WSPÓLCZEŚNIE ISTNIEJĄCE ZAGROŻENIA

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

Dziękuję za uwagę

5.3 Rozwiązanie problemu trzeciego – „Problem niemiecki” w przyszłej Europie

5.3.1 STANOWISKO „GRACZA” 1 – USA

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

WARSZTATY PROBLEMOWE.

GRA STRATEGICZNA. ANALIZA POSTAW I ZACHOWAŃ GRACZY STRATEGICZNYCH W XXI WIEKU

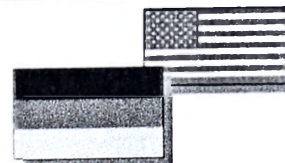
GRUPA G-1:

1. Płk Józef NASIADKA
2. Kmdr Czesław DYRCZ
3. Płk Grzegorz DUDA

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

OTRZYMANE ZADANIE I CZAS JEGO REALIZACJI (1)

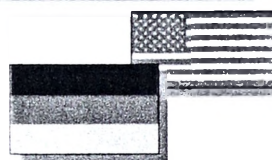
W dniu 26. 01.2005 r. zespół studyjny („Gracz – USA”) otrzymał jako zasadnicze zadanie - opracowanie stanowiska końcowego w odniesieniu do poniższego problemu tematycznego:

„Problem niemiecki” w przyszłej Europie.

Termin realizacji zadania od 26.01.2005 r. godz. 1320 do 27.01.2005 r. godz. 1100.

OTRZYMANE ZADANIE I CZAS JEGO REALIZACJI (2)

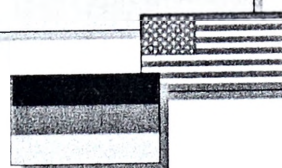

Realizacja zadania wymagała udzielenia odpowiedzi na następujące zagadnienia/pytania:

1. *Analiza polityki Niemiec;*
2. *Kierunki rozwoju polityki Niemiec;*
3. *Jakie wnioski wynikają dla Stanów Zjednoczonych Ameryki?*

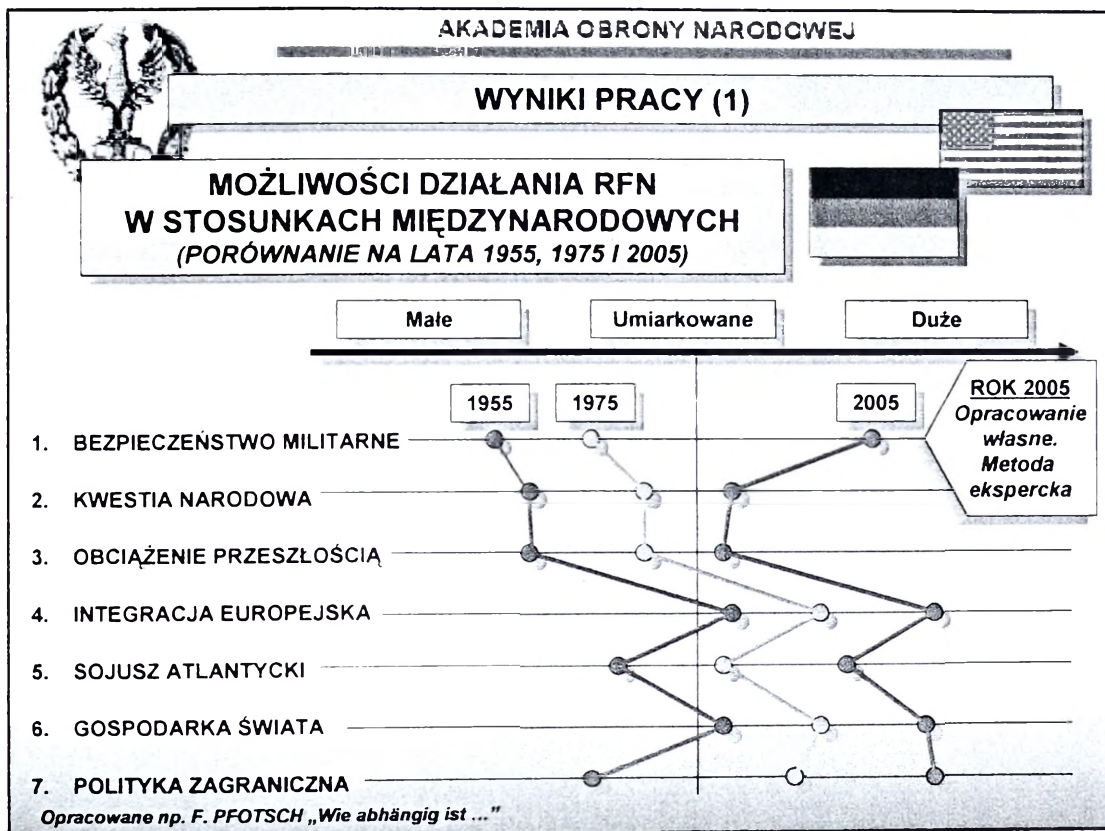
WYNIKI PRACY (1)

ZAGADNIENIE 1:

Analiza polityki Niemiec.

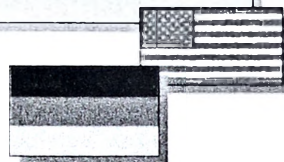
1. Polityka zagraniczna Niemiec w historycznym ciągu zdarzeń zawsze wywierała wpływ na rozwój stosunków międzynarodowych w Europie i na świecie;
2. Powody szerokiego zainteresowania się polityką zagraniczną Zjednoczonych Niemiec wynikają z faktu, że należą one do najsilniejszych państw w Europie pod względem ekonomicznym, politycznym i militarnym – w zakresie broni konwencjonalnej;
3. Niemiecka polityka zagraniczna wymaga nowego spojrzenia, gdyż w minionym stuleciu uleł zasadniczej zmianie całokształt jej uwarunkowań (1990 r. – zjednoczenie Niemiec).

- AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ
- WYNIKI PRACY (2)**
- ZAGADNIENIE 2:**
Kierunki rozwoju polityki Niemiec (1).
1. Uznanie niechlubnej przeszłości za zamknięty rozdział historii Niemiec bez wpływu na aktualną i przyszłą politykę;
 2. Wzmocnienie roli „lidera europejskiego” (dominująca pozycja w Unii Europejskiej oraz decydujący wpływ na kształtowanie procesów społeczno-politycznych i gospodarczych na kontynencie europejskim);
 3. Poprzez aktywne działania na arenie Narodów Zjednoczonych dążenie do uzyskania stałego członkostwa w Radzie Bezpieczeństwa ONZ;
 4. Utrzymanie i rozwijanie wzajemnie dobrych stosunków politycznych i gospodarczych z Federacją Rosyjską;
 5. Zachowanie wpływów na politykę europejską i światową poprzez współpracę z udziałem Francji, Wielkiej Brytanii oraz Stanów Zjednoczonych;

WYNIKI PRACY (2)

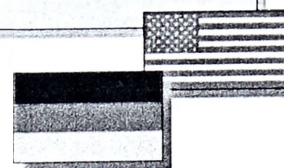
ZAGADNIENIE 2:

Kierunki rozwoju polityki Niemiec (2).

6. Stworzenie efektywnej Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony Unii Europejskiej w konfiguracji z Sojuszem Północnoatlantyckim;
7. Duże zaangażowanie sił zbrojnych Niemiec poza granicami kraju w ramach mandatów Organizacji Narodów Zjednoczonych oraz innych organizacji międzynarodowych.

WYNIKI PRACY (3)

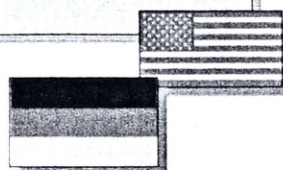
PYTANIE/ZAGADNIENIE 3:

Jakie wnioski wynikają dla Stanów Zjednoczonych Ameryki?

1. - Polityka Stanów Zjednoczonych Ameryki powinna polegać na utrzymaniu istniejącego stanu równowagi pomiędzy głównymi krajami Europy.
2. - Zachowanie przewagi technologicznej w wybranych dziedzinach gospodarki oraz zdecydowanej przewagi w systemach uzbrojenia i technologiach wojskowych.

WYNIKI PRACY (3)

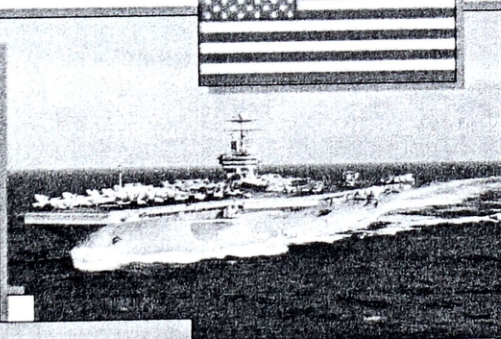
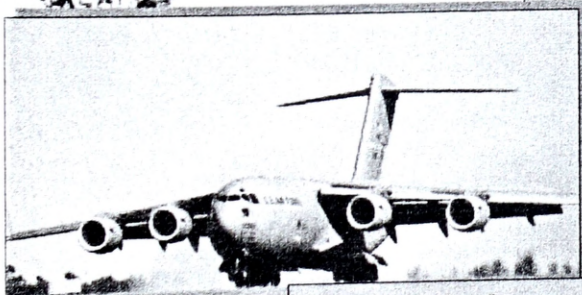

PYTANIE/ZAGADNIENIE 3:

Jakie wnioski wynikają dla Stanów Zjednoczonych Ameryki?

3.

- Poprzez utrzymywanie przyjaznych stosunków politycznych i ekonomicznych z krajami Europy Wschodniej przeciwdziałać ekspansjonistycznej „Ostpolitik” Niemiec.

Dziękuję za uwagę

5.3.2 STANOWISKO „GRACZA” 2 – CHIN

Warsztaty problemowe
„ŚRODOWISKO STRATEGICZNE. GRA STRATEGICZNA.
ANALIZA POSTAW I ZACHOWAŃ GRACZY
STRATEGICZNYCH w XXI WIEKU”

2005-02-01

WARSZAWA 2005

1

OTRZYMANE ZADANIE

Do realizacji III etapu warsztatów zespół otrzymał zadanie:

- 1. W roli zespołu ekspertów rządu ChRL dokonać oceny „problemu niemieckiego” w przyszłej Europie w perspektywie 10 –15 lat.**

2005-02-01

2

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

PROBLEMY

Z punktu widzenia Chin problem niemiecki nie istnieje ale

1. Jaka będzie rola i miejsce Niemiec?

- w Europie;
- w świecie;
- w stosunkach bilateralnych (USA, Federacja Rosyjska, Turcja).

2. Jakie wnioski dla Chin wynikają z roli Niemiec w przyszłej Europie?

2005-02-01

3

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

PROBLEM NR 1

Rola i miejsce Niemiec w Europie.

- Utrzymają pozycję lidera gospodarczego Europy;
- Będą odgrywać dominującą rolę w Europejskim Systemie Bezpieczeństwa i Obrony;
- Będą odgrywać kluczową rolę w Unii Europejskiej;
- Będą dążyć do utrzymania NATO jako filara bezpieczeństwa europejskiego oraz do utrzymania baz wojsk USA na swoim terytorium;
- Zachowana zostanie dobra współpraca we wszystkich obszarach z Francją i Wielką Brytanią;
- Będą dążyły do utrzymania poprawnych stosunków z pozostałymi sąsiadami ale nie należy wykluczyć postaw rewizjonistycznych.

PROBLEM NR 1

Rola i miejsce Niemiec w świecie.

- Będą dążyły do uznania Niemiec jako stałego członka Rady Bezpieczeństwa ONZ;
- W stosunku do „Świata Islamu” będą dążyły do utrzymania dobrych stosunków;
- Będą poszukiwały dostępu do światowych źródeł surowców naturalnych;
- Będą poszukiwały nowych rynków zbytu;
- Będą liderem w realizacji misji petersberskich.

2005-02-01

5

PROBLEM NR 1

Rola i miejsce Niemiec w stosunkach bilateralnych (w stosunku do USA, Federacji Rosyjskiej, Turcji).

- USA będą traktowane jako strategiczny partner Nr 1;
- Federacja Rosyjska będzie traktowana jako strategiczny partner gospodarczy i przypuszczalnie jako partner polityczny;
- Współpraca z Turcją będzie platformą współpracy z krajami islamskimi.

2005-02-01

6

Wnioski dla Chin wynikające z roli Niemiec w przyszłej Europie.

- *Rozwijać i wykorzystywać dobre stosunki gospodarcze z Niemcami;*
- *Utrzymywać dobre stosunki polityczne ale nie dopuścić do uzyskania przez Niemcy miejsca stałego członka Rady Bezpieczeństwa ONZ;*
- *Zapewnić równouprawnienie chińskim podmiotom gospodarczym w Niemczech;*
- *Zapewnić obywatelom chińskim prawo osiedlania się w Niemczech.*

2005-02-01

7

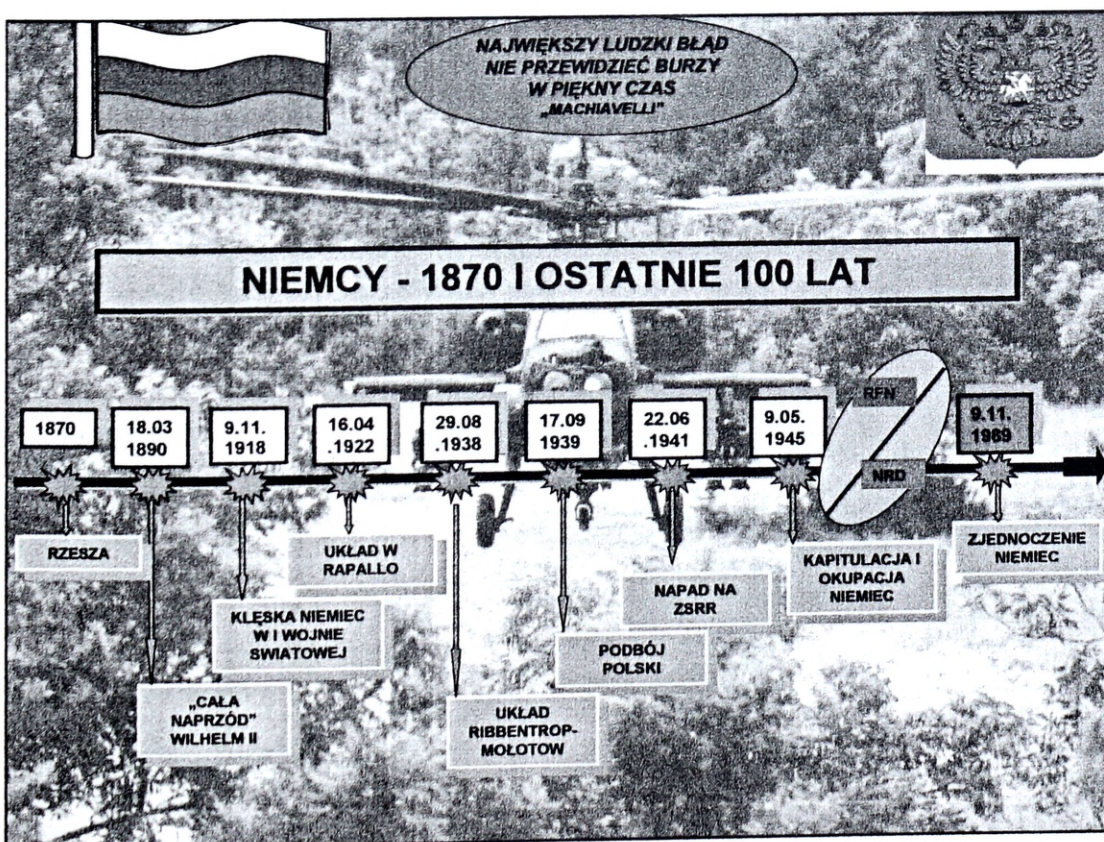

Dziękuję za uwagę

2005-02-01

8

5.3.3 STANOWISKO „GRACZA” 3 – ROSJI

**NAJLEPSZA STRATEGIA POLEGA NA TYM,
ABY ZAWSZE BYĆ DOŚĆ SILNYM
„CLAUSEWITZ”**

NIEMIECY - EUROPA

- NIEMCY LOKOMOTYWĄ GOSPODARCZĄ EUROPY;
- PRZYWÓDZTWO POLITYCZNE W EUROPIE;
- ZMARGINALIZOWANIE POZYCJI USA W EUROPIE;
- GŁÓWNY KONSUMENT SUROWCÓW ENERGETYCZNYCH;
- ZARZEWIE ODRADZAJĄCEGO SIĘ NACJONALIZMU W EUROPIE

**DOBRO POWINNO SPRZYMIERZYĆ SIĘ
Z PIĘCİĄ, BY PIĘCİĄ CHRONIĆ, BRONIĆ DOBRO**

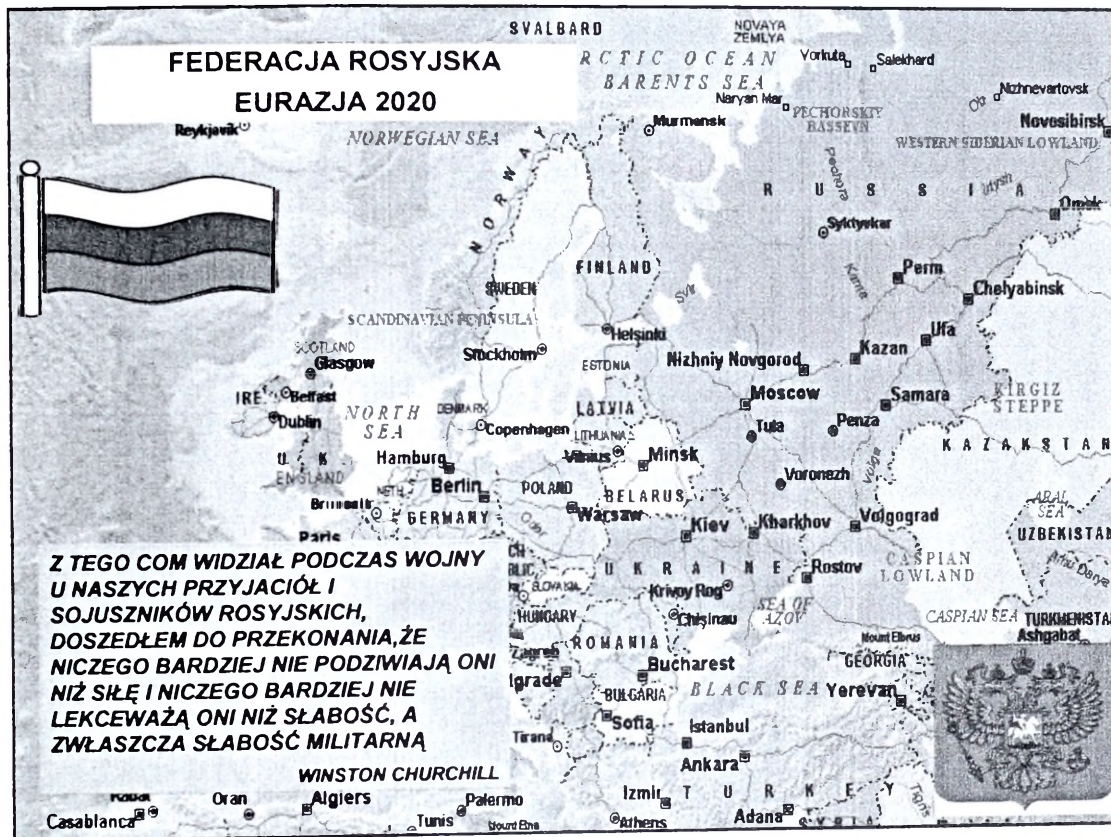
**POSZUKIWANIE STRATEGICZNEGO
PARTNERA**

**PAN BÓG JEST PO STRONIE
SILNIEJSZYCH BATALIONÓW
„FRYDEK II WIELKI”**

WNIOSKI DLA FEDERACJI ROSYSKIEJ

- WSPIERANIE DZIAŁAŃ NIEMCÓW W WYPIERANIU USA Z EUROPY;
- NIEMIECKI POTENCJAŁ ŹRÓDŁEM MODERNIZACJI ROSJI
- UZALEŻNIENIE NIEMIEC OD SUROWCÓW STRATEGICZNYCH FR;
- BUDOWANIE NOWEGO SYSTEMU BEZPIECZEŃSTWA W EUROPIE;
- PARTNERSTWO JAKIEGO JESZCZE NIE BYŁO;

**KIEDY KOT SIEDZI PRZED SZCZURĄ DZIURĄ
10.000 SZCZURÓW NIE MOŻE WYJŚĆ NA
ZEWNĄTRZ. KIEDY TYGRYS STRZEŻE BRODU
10.000 JELENI NIE MOŻE SIĘ PRZEPRAWIĆ.**

MISTRZ WANG

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

5.3.4 STANOWISKO „GRACZA” 4 – NIEMIEC

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

PODYPLOMOWE STUDIA POLITYKI OBRONNEJ

**Warsztaty problemowe
„Gra strategiczna, analiza postaw i
zachowań graczy strategicznych w
XXI wieku”**

WARSZAWA 2005

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

PODYPLOMOWE STUDIA POLITYKI OBRONNEJ

Warsztaty problemowe

STANOWISKO WOBEC PROBLEMU Nr 3

SKŁAD ZESPOŁU:

1. płk Ireneusz BARTNIAK
2. płk Stanisław CIOLEK
3. płk Mirosław RÓŻAŃSKI

WARSZAWA 2005

OTRZYMANE ZADANIE I CZAS JEGO REALIZACJI

Do realizacji zespół otrzymał zadanie:

1. Określić stanowisko Niemiec wobec tak zwanego „problemu niemieckiego” w przyszłej Europie.

Realizacja zadania od godz. 13.30 26.01 2005r. do godz.11.30. 27.01.2002r.

PRZYJĘTE ZAŁOŻENIA I OGRANICZENIA

1. Przyjęto rozwój sytuacji w kraju za informacjami przekazanymi przez ekspertów WSI;
2. Podczas rozwiązywania problemu przyjęto oficjalnie prezentowane stanowisko przez rząd niemiecki i polityków biorących udział w międzynarodowych konferencjach i obradach;

ORGANIZACJA PRACY W ZESPOLE

SKŁAD ZESPOŁU:

1. Płk Ireneusz BARNIAK
 2. Płk Stanisław CIOŁEK
 3. Płk Mirosław RÓŻAŃSKI
- Określenie stanowiska w
rozpatrywanym problemie

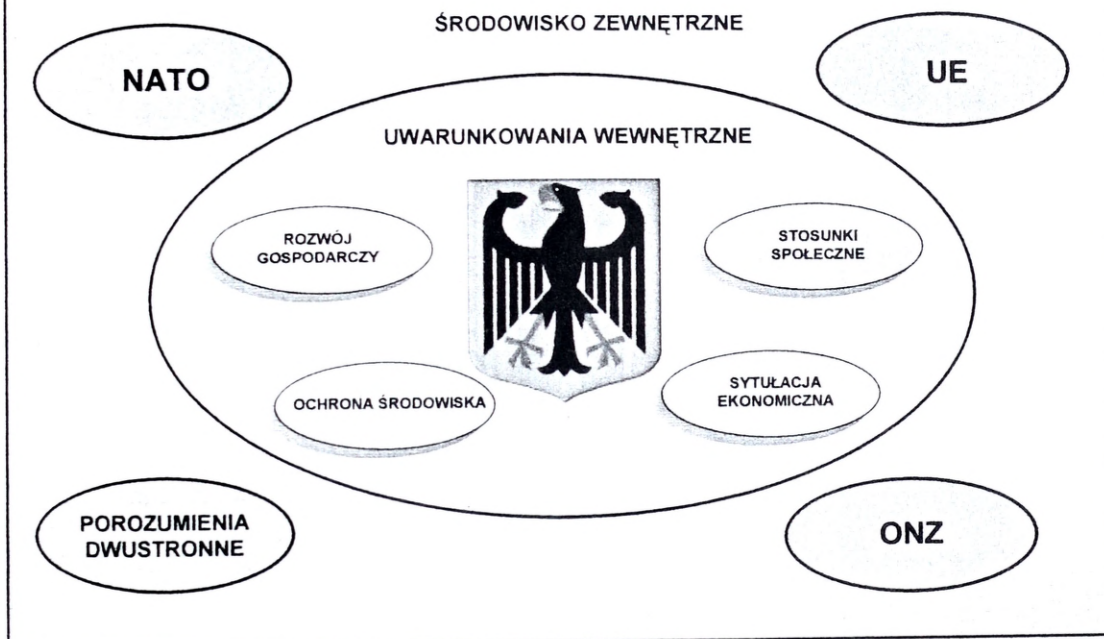
STANOWISKO EKSPERTÓW

~~PROBLEM NIEMIECKI
W EUROPIE~~

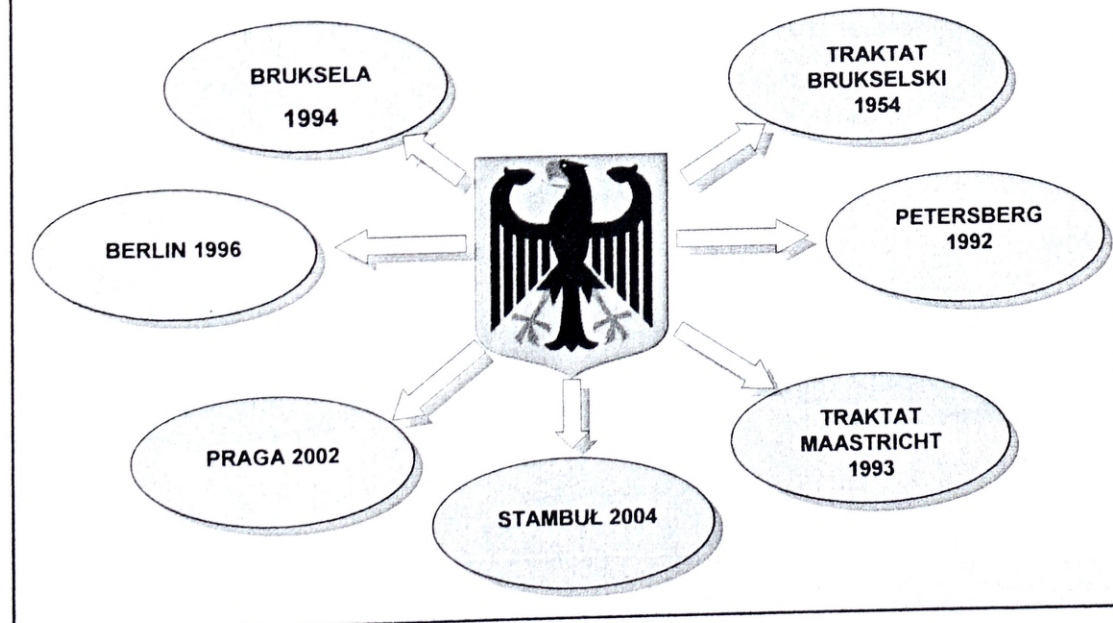
AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

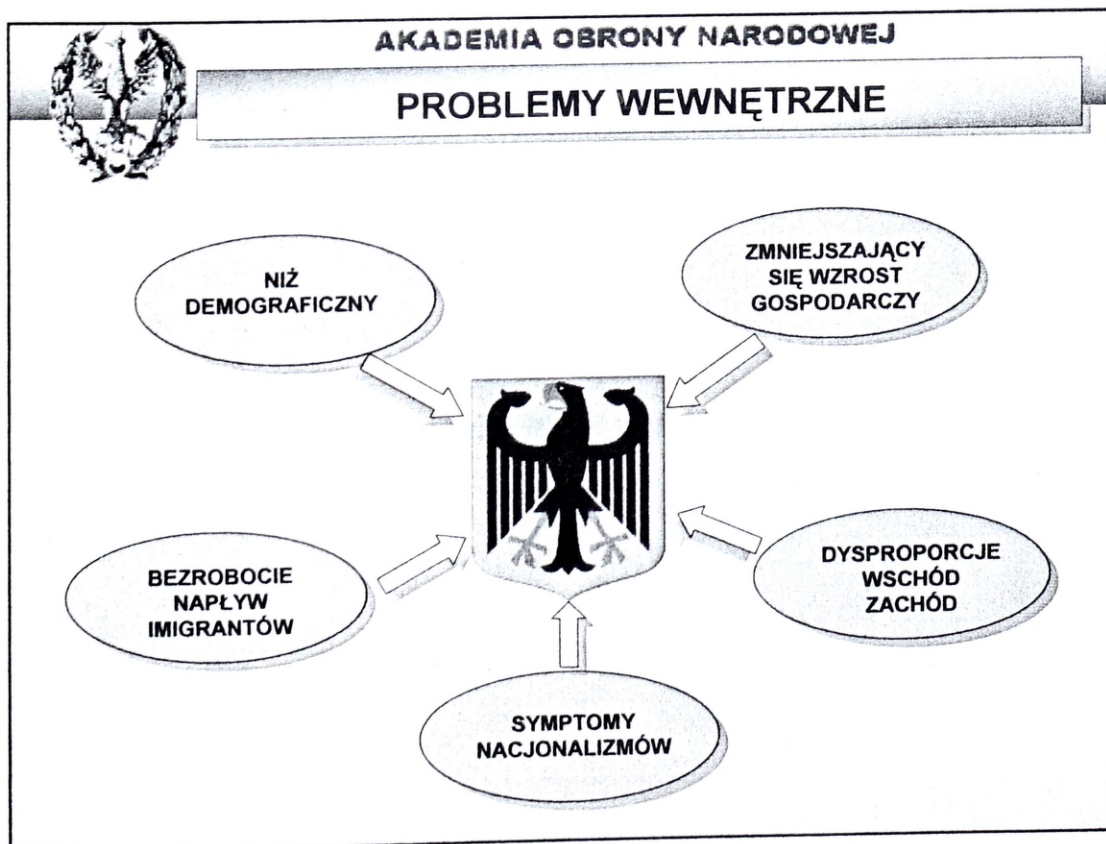
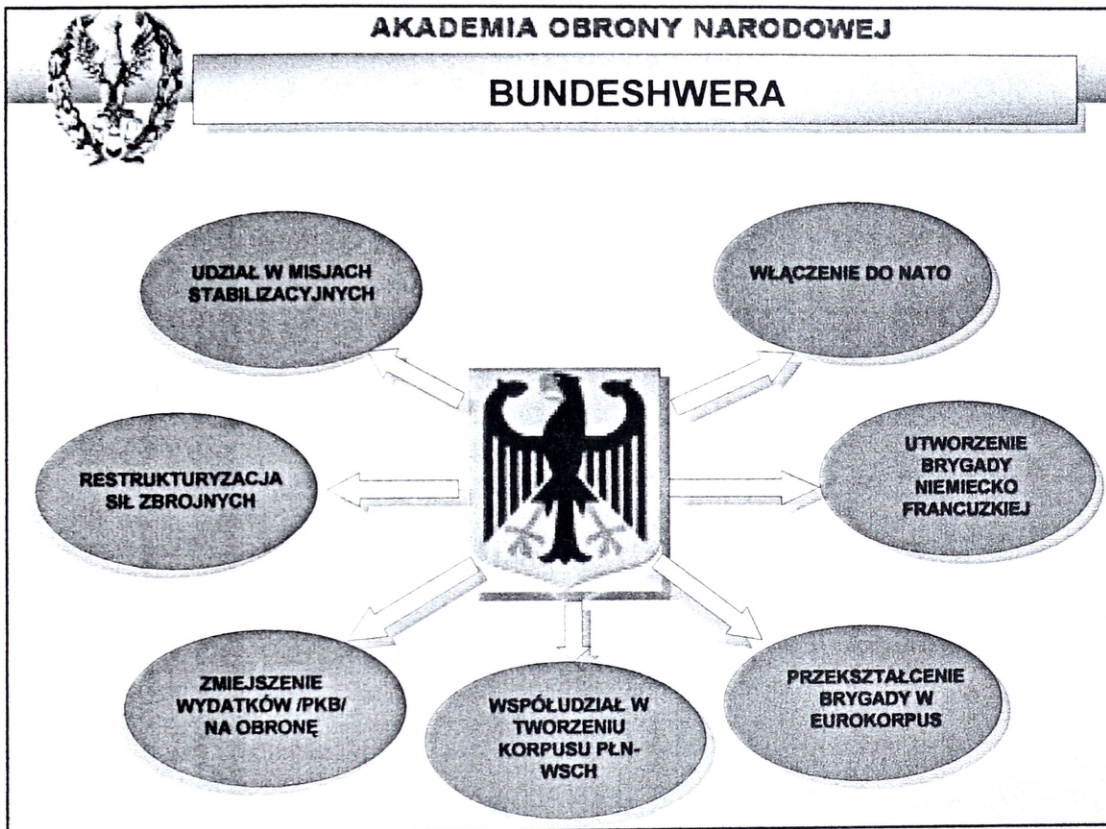
USYTUŁOWANIE NIEMIEC

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

INICJATYWY W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA EUROPEJSKIEGO

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

„DROGA NIEMIECKA” Gerhard SCHRODER

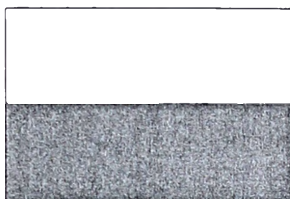
ZDOLNOŚĆ
DZIAŁANIA
EUROPY

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

Dziękuję za uwagę

5.4 STANOWISKO POLSKIE (w kontekście problemów 1, 2, 3)

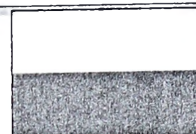
WARSZTATY PROBLEMOWE.
GRA STRATEGICZNA. ANALIZA POSTAW I ZACHOWAŃ
GRACZY STRATEGICZNYCH W XXI WIEKU

GRUPA EKSPERTÓW POLSKICH:

1. Płk Stefan CZMUR
2. Płk Andrzej STABRYŁA

OTRZYMANE ZADANIE I CZAS JEGO REALIZACJI

Zespół ekspertów Biura Bezpieczeństwa Narodowego RP („Gracz – Polska”) otrzymał zadanie - opracowanie propozycji stanowiska Polski, w sprawie:

1. Rywalizacji supermocarstw w średniej i dalszej perspektywie strategicznej – groźby globalnego konfliktu jądrowego (na przykładzie narastającego konfliktu USA-Chiny);
2. „Europejskiej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony (European Security and Defence Policy)” w warunkach eskalacji zagrożenia terrorystycznego (bliższa perspektywa strategiczna);
3. „Problemu niemieckiego” w przyszłej Europie.

Termin realizacji zadania od 24.01.2005 r. godz. 08.00 do 28.01.2005 r. godz. 11.00

ETAPY REALIZACJI ZADANIA

Postawione zadanie zrealizowano w dwóch etapach:

Etap I: Zbiór informacji o stanowiskach zasadniczych graczy;

Etap II: Wypracowanie stanowiska narodowego.

PRZYJĘTE ZAŁOŻENIA I OGRANICZENIA

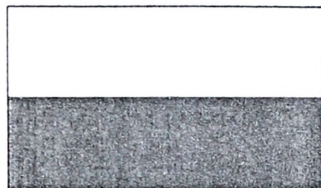

ZAŁOŻENIA:

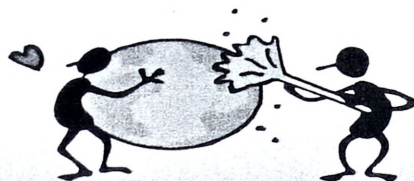
- U podstaw stanowisko RP legły założenia obowiązujących narodowych dokumentów normatywnych;
- Prognozę stanowisk pozostałych graczy strategicznych opracowano w oparciu o obowiązujące założenia ich strategii bezpieczeństwa.

OGRANICZENIA:

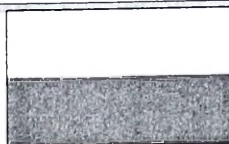
- Rok 2020 horyzontem czasowym prognoz;
- Szczegółowa analiza scenariuszy najbardziej prawdopodobnych i najgroźniejszych.

**RYWALIZACJA SUPERMOCARSTW – GROŹBA
GLOBALNEGO KONFLIKTU JĄDROWEGO NA
PRZYKŁADZIE NARASTAJĄCEGO KONFLIKTU
USA-CHINY**

PROBLEMY

Realizacja zadania I wymagała udzielenia odpowiedzi na następujące zasadnicze zagadnienia/pytania:

1. Cele polityczne USA i Chin w narastającym konflikcie?
2. Jakie mogą być scenariusze rywalizacji obu mocarstw? Który z nich jest najbardziej prawdopodobny, a który najgroźniejszy dla RP?
3. Jakie zagrożenia i szanse dla RP stwarza konflikt USA-Chiny?
4. Jakie powinno być stanowisko RP w tym konflikcie?

CELE POLITYCZNE

CELE POLITYCZNE USA

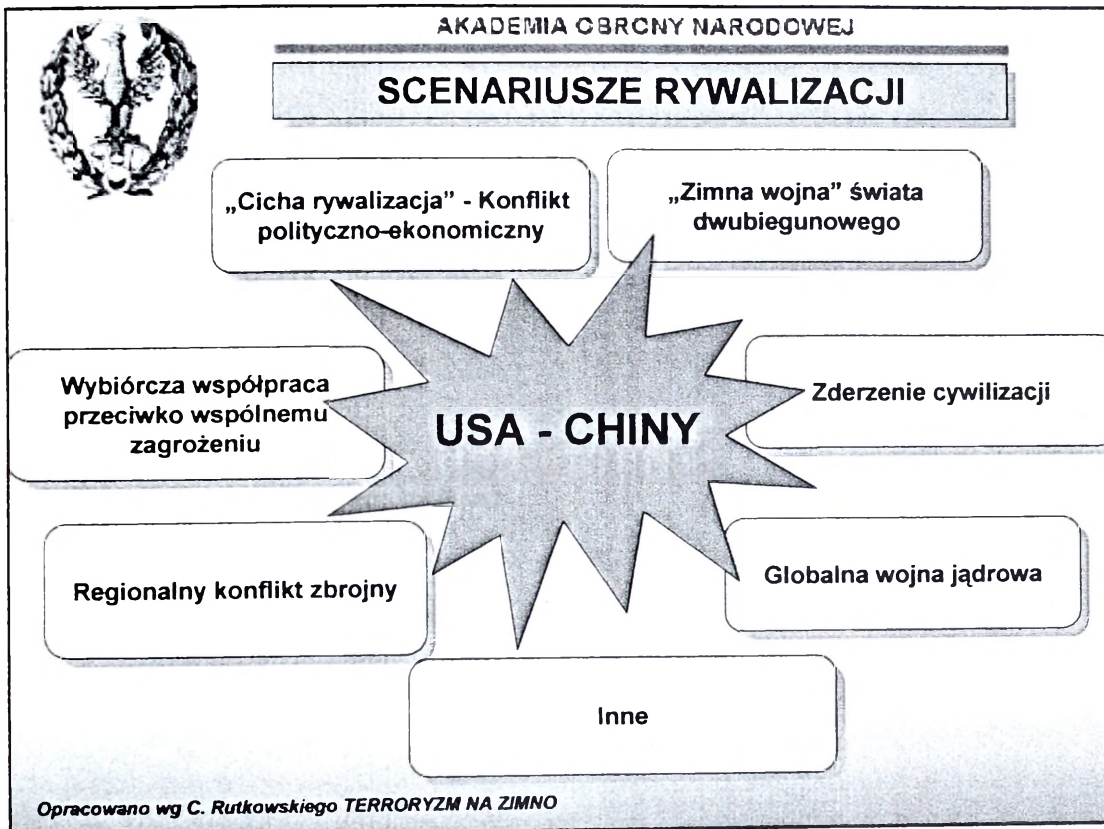
3. Utrzymanie przywództwa w strefie Pacyfiku i w świecie;
4. Zapewnienie bezpieczeństwa sojusznikom w Azji, strefie Pacyfiku i w świecie;
5. Promowanie „zachodnich” wartości, w tym demokracji, praw człowieka i gospodarki wolnorynkowej;
6. Likwidacja reżimów totalitarnych, zagrażających bezpieczeństwu USA i sojuszników.

CELE POLITYCZNE

CELE POLITYCZNE CHIN

3. Uzyskanie statusu lidera regionalnego, a następnie mocarstwa globalnego;
4. Powstrzymanie ekspansji USA w Azji i wyparcie Stanów Zjednoczonych z Dalekiego Wschodu;
5. Zapewnienie integralności terytorialnej Chin łącznie z Tajwanem;
6. Podniesienie poziomu życia w Chinach i utrzymanie aktualnego systemu polityczno-ekonomicznego.

- AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ
-

SCENARIUSZE
- NAJMNIJ PRAWDOPODOBNY:**

 - Globalny konflikt jądrowy;

NAJBARDZIEJ PRAWDOPODNY:

 - „Cicha rywalizacja” - konflikt polityczno- ekonomiczny;

NAJGROŹNIEJSZE:

 - Regionalny konflikt zbrojny;
 - „Zimna wojna”.

SCENARIUSZ I

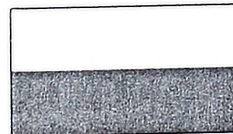

ZAGROŻENIA:

- Blokowanie rozwoju wymiany handlowej i współpracy ekonomicznej Polski (jako sojusznika USA) z krajami Azji Południowo-Wschodniej;
- Ograniczenie rozwoju współpracy ekonomicznej Polski i Chin przez Stany Zjednoczone (możliwy zakaz eksportu określonych towarów i technologii);
- Podważenie wiary społeczeństwa w wartości cywilizacji Zachodu w przypadku osiągnięcia przez Chiny zasadniczych celów politycznych i ekonomiczno-społecznych.

SCENARIUSZ I

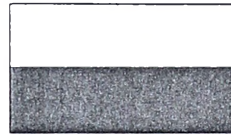

SZANSE:

- Wykorzystanie kapitału chińskiego do przyspieszenia rozwoju ekonomicznego Polski.

SCENARIUSZ II

ZAGROŻENIA:

- Destabilizacja strefy Dalekiego Wschodu - jednej z lokomotyw gospodarczych świata ze skutkami ekonomiczno-społecznymi dla Polski;
- Incydentalne uderzenie jądrowe na obiekt na terytorium Polski;
- Wymuszone zaangażowanie się Polski jako członka NATO w zbrojny konflikt USA-Chiny.

SCENARIUSZ II

SZANSE:

- Wzrost znaczenia Polski jako sojusznika USA w przypadku militarnego zaangażowania się Polski w konflikt regionalny;
- Wzrost znaczenia Polski jako kraju monitorującego pokojowe porozumienie.

SCENARIUSZ III

ZAGROŻENIA:

- Ograniczone zainteresowanie USA sprawami europejskimi;
- Wzrost znaczenia Rosji jako potencjalnego sojusznika jednej ze stron konfliktu (Rosja grająca kartą chińską lub amerykańską);
- Konfrontacyjna polityka Rosji wobec Polski w przypadku zbudowania osi Pekin- Moskwa;
- Wyścig zbrojeń ograniczający rozwój ekonomiczny Polski.

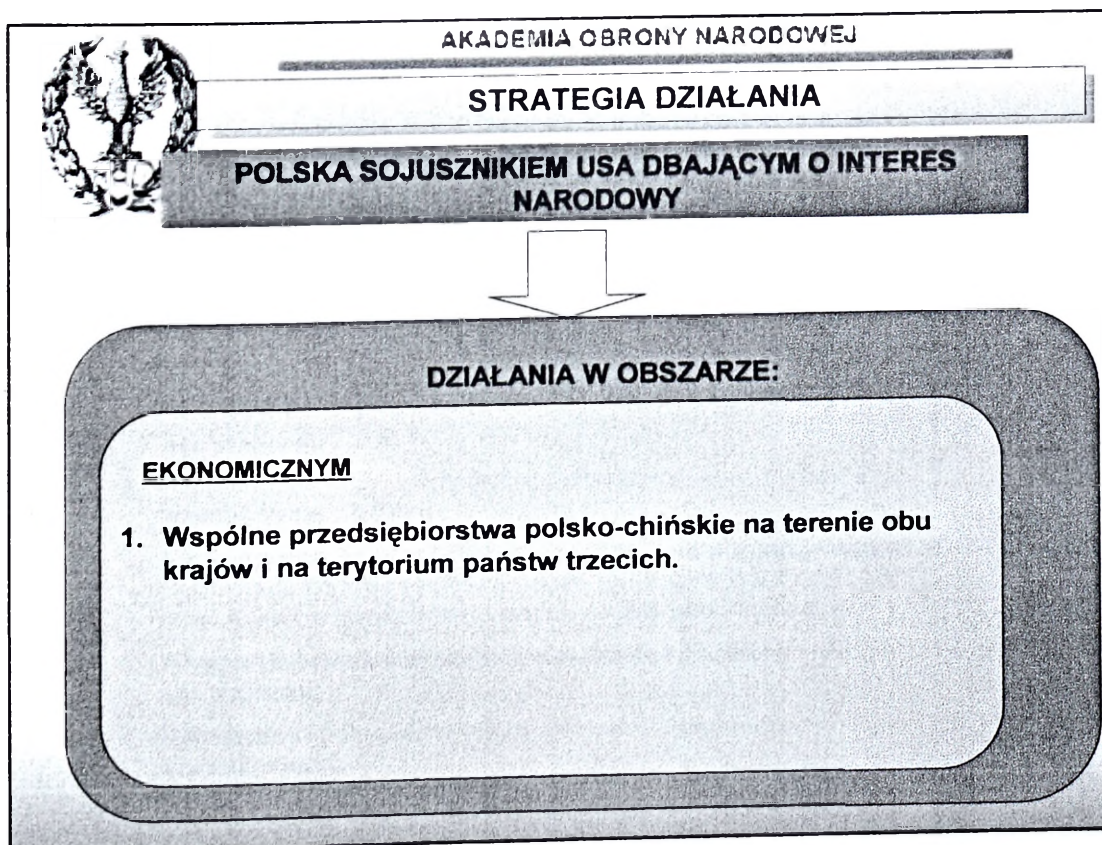
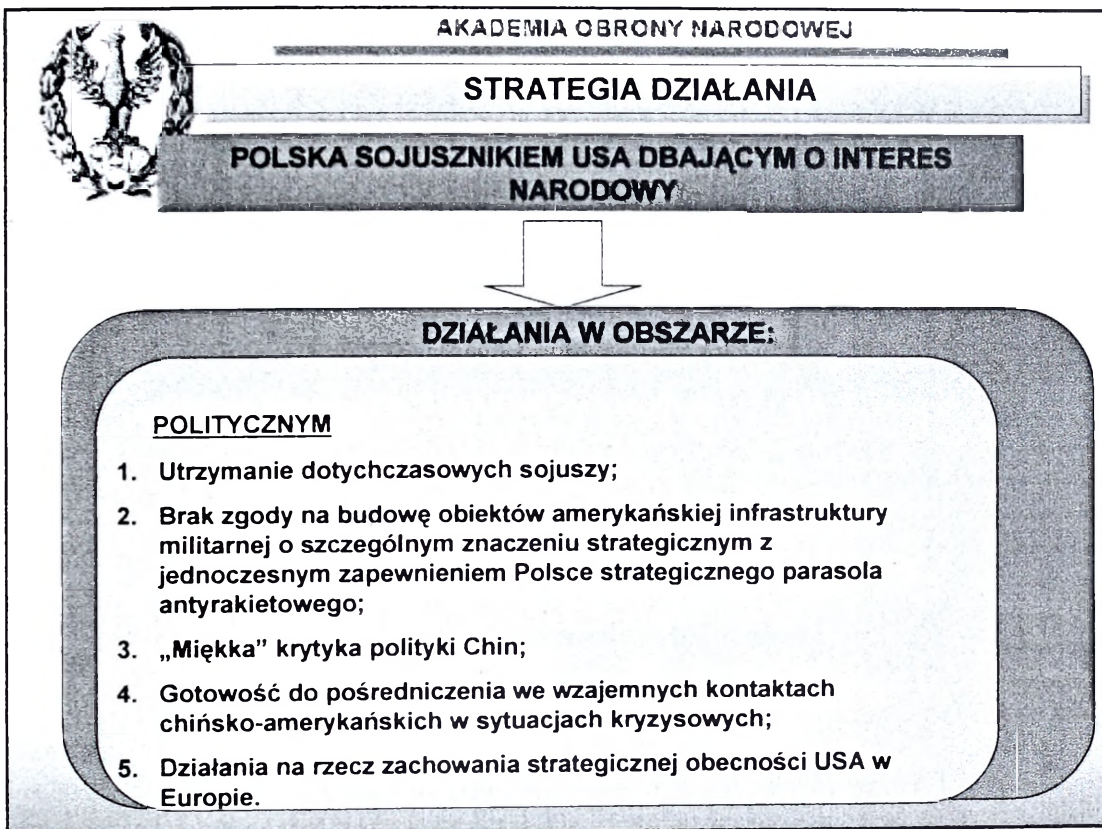

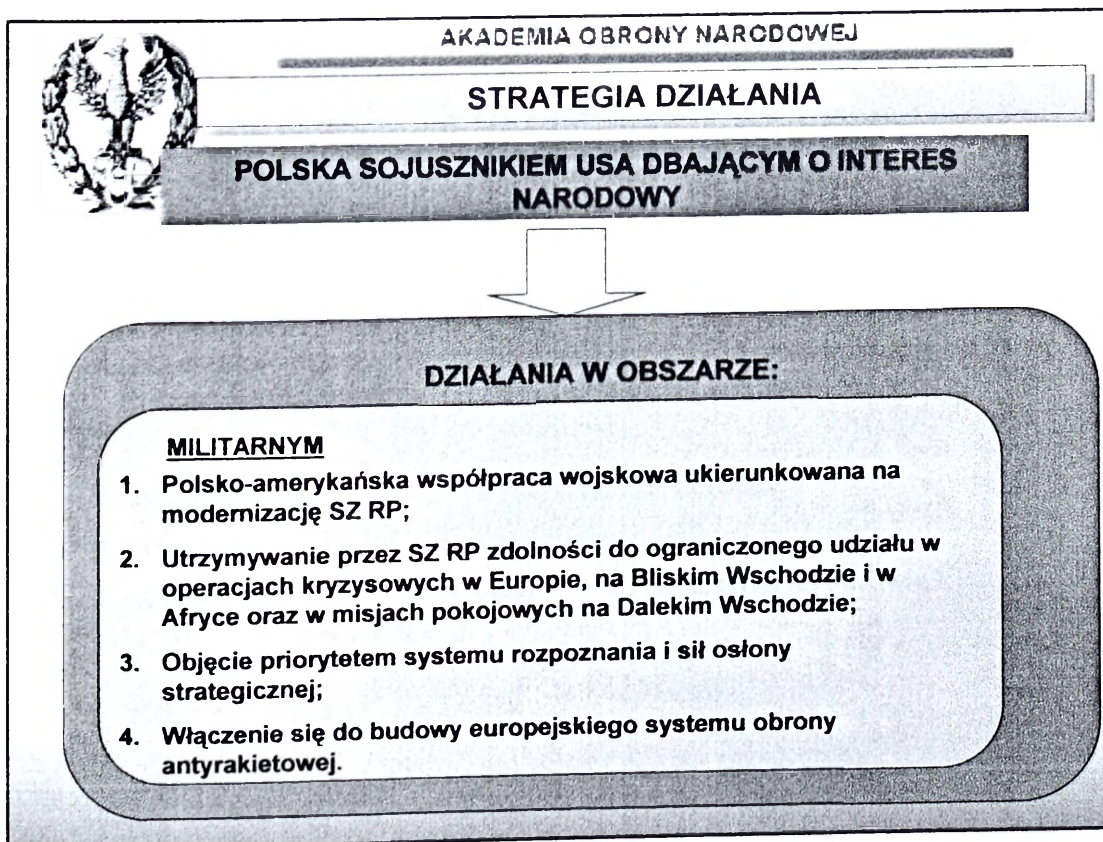
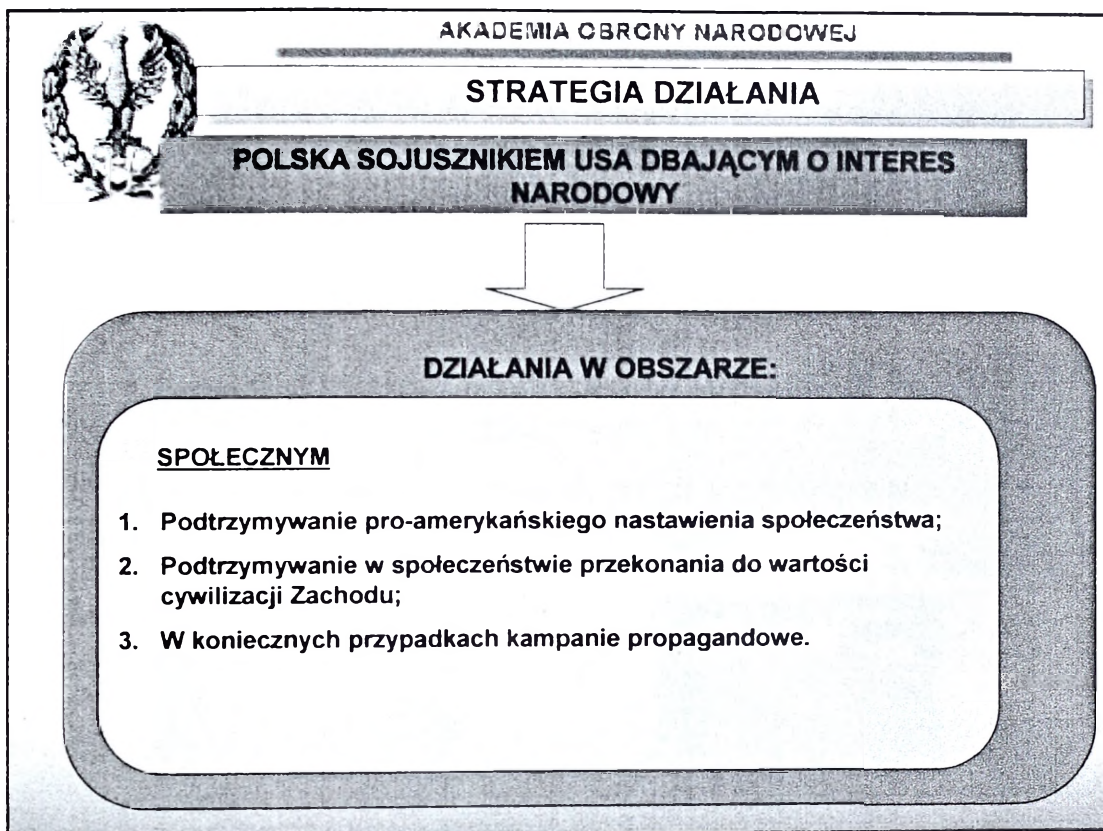
SCENARIUSZ III

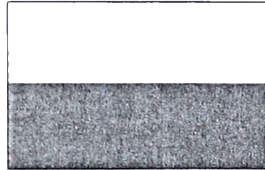

SZANSE:

- szybsza modernizacja SZ RP w oparciu o amerykańskie środki pomocowe.

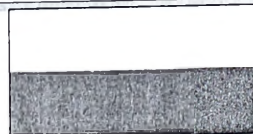

**„EUROPEJSKA POLITYKA BEZPIECZEŃSTWA I
OBRONY”**

**W WARUNKACH ESKALACJI ZAGROŻENIA
TERRORYSTYCZNEGO**

PROBLEMY

Realizacja zadania II wymagała udzielenia odpowiedzi na następujące zagadnienia/pytania:

1. Jakie jest zagrożenie terrorystyczne dla Europy?
2. Jak zachowa się UE w obliczu zagrożenia?
3. Jakie powinno być stanowisko RP w rozpatrywanej sprawie?

ZAGROŻENIE DLA EUROPY I POLSKI

ZAGROŻENIE EUROPY TERRORYZMEM BĘDZIE ROSŁO !!!

ZASADNICZE PRZYCZYNY:

1. powiększenie się różnicy w tempie rozwoju bogatej „Północy” i biedniejszego „Południa”;
2. zaostrzenie się konfliktów generujących terroryzm na obrzeżach Europy i rosnąca liczba państw „upadłych”;
3. zwiększające się zaangażowanie Europy i Polski w czynną walkę z terroryzmem po stronie USA;
4. rosnąca liczba emigrantów ze strefy islamu.

SCENARIUSZE

Europa solidarna z USA i zjednoczona w walce z terroryzmem

Koalicja najbardziej zagrożonych

TERRORYZM

Strefy „wolne od terroru”

Każdy walczy sam

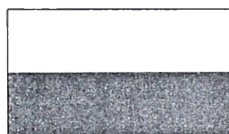
„Europejska droga” w walce z terroryzmem

Inne

Opracowano wg C. Rutkowskiego TERRORYZM NA ZIMNO

SCENARIUSZE

NAJMNIJ PRAWDOPODOBNY:

- każdy walczy sam;

NAJBARDZIEJ PRAWDOPODOBNY:

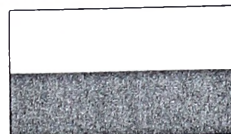
- koalicja najbardziej zagrożonych;

NAJGROŹNIEJSZY:

- „Europejska droga” walki z terroryzmem.

SCENARIUSZ NAJBARDZIEJ PRAWDOPODOBNY

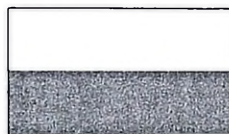

ZAGROŻENIA:

- Zahamowanie tempa integracji Europy w sprawach bezpieczeństwa (fiasko europejskiej polityki bezpieczeństwa i obrony);
- Zwiększone ryzyko ataków na Polskę ze względu na możliwość skoncentrowania się organizacji terrorystycznych na wybranych krajach;
- Rozwijanie odmiennych zdolności wojskowych przez różne kraje ze względu na różnice w ocenie zagrożeń;
- Powstanie „unii” w Unii co grozi rozpadem tej organizacji.

SCENARIUSZ NAJBARDZIEJ PRAWDOPODOBNY

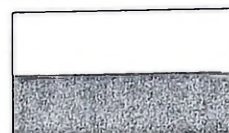

SZANSE:

- Polska członkiem koalicji „chętnych” stanowiących załóżek „nowej” Unii z korzyściami ekonomicznymi dla naszego kraju;
- Pozyskanie pomocy w modernizacji SZ RP i sił MSWiA ze strony bogatszych członków koalicji „chętnych” w zamian za udział Polski w tej koalicji, a tym samym zwiększenie narodowych zdolności w przeciwdziałaniu terroryzmowi i jego zwalczaniu.

SCENARIUSZ NAJGROŹNIEJSZY

ZAGROŻENIA:

- Rozpad więzi transatlantyckich, w tym NATO;
- Zmniejszenie się bezpieczeństwa zewnętrznego Polski po wycofaniu się USA z Europy;
- Polska członkiem UE „drugiej kategorii”.

SCENARIUSZ NAJGROŹNIEJSZY

SZANSE:

- Zmniejszenie się prawdopodobieństwa ataków terrorystycznych w Polsce.

STRATEGIA DZIAŁANIA

**POLSKA AKTYWNYM CZŁONKIEM SZEROKIEJ KOALICJI
WALCZĄCYCH Z TERRORYZMEM**

DZIAŁANIA W OBSZARZE:

POLITYCZNYM

1. Działania na rzecz utrzymania więzi transatlantycznych w walce z terrorem;
2. Zaangażowanie się w tworzenie szerokiej koalicji walczących z terroryzmem i budowę europejskich wspólnych zdolności w tym obszarze;
3. Unikanie politycznego dualizmu w ocenie terroryzmu;
4. Budowa politycznego porozumienia najważniejszych sił politycznych w sprawie walki z terroryzmem (terroryzm nie jest „tematem wyborczym”);
5. „Ciche” ograniczenie imigracji z krajów islamskich.

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

STRATEGIA DZIAŁANIA

**POLSKA AKTYWNYM CZŁONKIEM SZEROKIEJ KOALICJI
WALCZĄCYCH Z TERRORYZMEM**

DZIAŁANIA W OBSZARZE:

SPOŁECZNYM

1. Budowa poparcia społecznego dla walki z terroryzmem;
2. Rozwijanie „odporności” społeczeństwa na ewentualne akty terroru.

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

STRATEGIA DZIAŁANIA

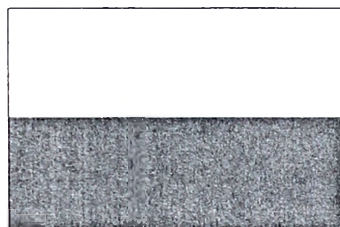
**POLSKA AKTYWNYM CZŁONKIEM SZEROKIEJ KOALICJI
WALCZĄCYCH Z TERRORYZMEM**

DZIAŁANIA W OBSZARZE:

MILITARNYM

1. Konsekwentna budowa wojskowych zdolności „ukierunkowanych” na walkę z terroryzmem poza granicami kraju (siły specjalne, HUMINT itd.);
2. Rozwój spójnego systemu siłowego przeciwdziałania terroryzmowi na terytorium RP i zwalczania następstw ewentualnych ataków, w tym utworzenie Centrum do walki z terroryzmem w ramach rządowego Centrum Reagowania Kryzysowego ;
3. Szeroka współpraca SZ RP w ramach UE i NATO w obszarze walki z terroryzmem.

**„PROBLEM NIEMIECKI”
W PRZYSZŁEJ EUROPIE**

OTRZYMANE ZADANIE I CZAS JEGO REALIZACJI (2)

Realizacja zadania III wymagała udzielenia odpowiedzi na następujące zagadnienia/pytania:

1. Jaka będzie przyszła rola Niemiec w Europie?
2. Czy w przyszłości mogą pojawić się zasadnicze sprzeczności interesów narodowych Niemiec i Polski?
3. Jakie powinno być stanowisko Polski w „kwesji niemieckiej”?

CELE POLITYCZNE

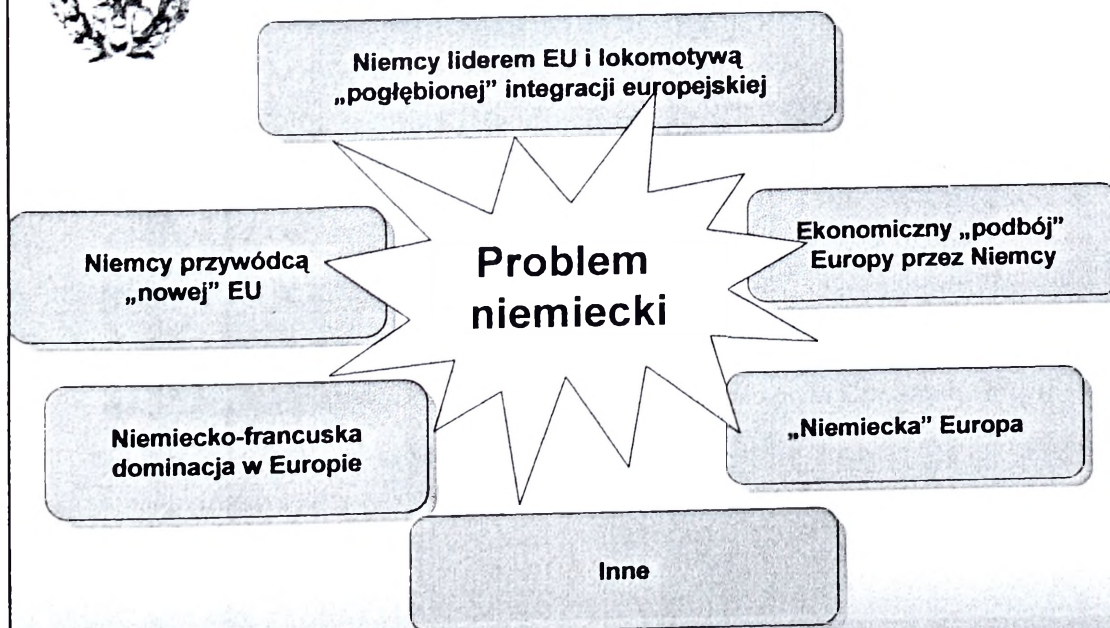

CELE POLITYCZNE RFN

1. Zachowanie więzi transatlantyckich - sojusz strategiczny z USA;
2. Zdobywanie pozycji zdecydowanego lidera w EU i mocarstwa regionalnego;
 - Zwiększenie wpływu Niemiec na politykę i gospodarkę światową (stałe członkostwo w Radzie Bezpieczeństwa ONZ, ekspansja gospodarcza na rynki perspektywiczne);
 - Budowa europejskiego skutecznego systemu bezpieczeństwa.

MOŻLIWE SCENARIUSZE

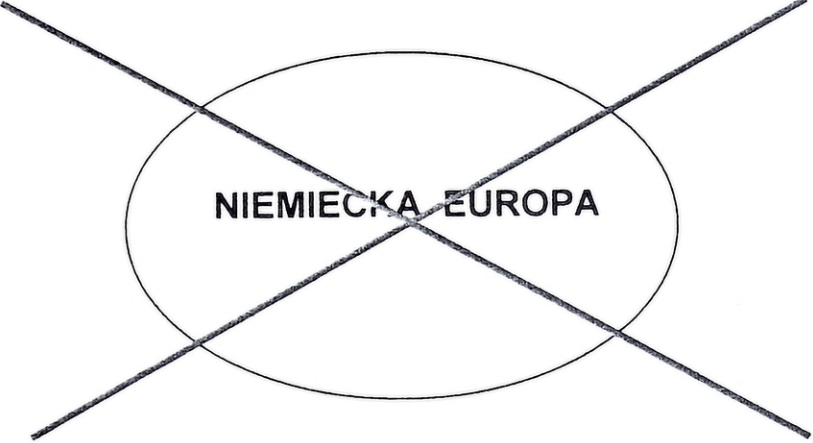

Opracowano wg C. Rutkowskiego *TERRORYZM NA ZIMNO*

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

SCENARIUSZE

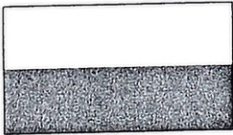

NIEMIECKA EUROPA

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

SCENARIUSZE

NAJBARDZIEJ PRAWDOPODNY:

- Niemcy liderem UE i „pogłębionej” integracji europejskiej;

NAJGROŹNIEJSZY:

- Niemcy liderem „nowej” EU.

SCENARIUSZ NAJBARDZIEJ PRAWDOPODOBNY

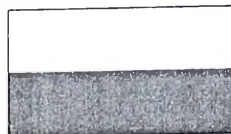

ZAGROŻENIA:

- Dążenie do podporządkowania wschodnich sąsiadów przez Niemcy;
- Opanowanie gospodarki polskiej przez Niemcy (wielkie korporacje kontrolowane przez Niemcy);
- Emigracja najlepszych kadr polskich do Niemiec (drenaż mózgów).

SCENARIUSZ NAJBARDZIEJ PRAWDOPODOBNY

SZANSE:

- Szybsze tempo rozwoju państwa poprzez pozyskanie najnowocześniejszych technologii oraz kapitału z Niemiec;
- Obniżenie poziomu bezrobocia w Polsce;
- Podniesienie standardu życia społeczeństwa Polski;
- Możliwość szybszej modernizacji SZ RP w oparciu o współpracę z Niemcami.

SCENARIUSZ NAJGROŹNIEJSZY

ZAGROŻENIA:

- Dążenie do całkowitego podporządkowania przez Niemcy ich wschodnich sąsiadów;
- Osłabienie tempa rozwoju Polski z powodu wstrzymania pomocy ekonomicznej ze strony UE (Polska państwem „drugiej kategorii”);
- Odbudowa niemiecko – rosyjskiej współpracy skierowanej przeciwko Polsce;
- Emigracja najlepszych kadr polskich do Niemiec (drenaż mózgów).

SCENARIUSZ NAJGROŹNIEJSZY

SZANSE:

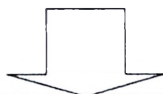
- Pozyskanie liczącej się pomocy gospodarczej i militarnej ze strony Stanów Zjednoczonych w ramach powstrzymania ekspansji niemieckiej w Europie;
- Możliwość wykreowania Polski jako lidera regionalnego koalicji antyniemieckiej.

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

STRATEGIA DZIAŁANIA

POLSKA PODCZEPIONA POD NIEMIECKĄ LOKOMOTYWE

DZIAŁANIA W OBSZARZE:

POLITYCZNYM

1. Działania na rzecz utrzymania więzi transatlantycznych;
2. Zaangażowanie się w proces utrzymania dotychczasowego charakteru UE;
3. Utrzymanie ścisłej współpracy wojskowo – politycznej ze Stanami Zjednoczonymi;
4. Niedopuszczenie do pogłębienia się współpracy Niemiec i Rosji.

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

STRATEGIA DZIAŁANIA

POLSKA PODCZEPIONA POD NIEMIECKĄ LOKOMOTYWE

DZIAŁANIA W OBSZARZE:

EKONOMICZNYM

1. Dążenie do pogłębionej współpracy z Niemcami przy zagwarantowaniu polskiej kontroli nad gospodarką narodową;
2. Pozyskanie kapitału z innych państw (w tym z USA i Chin) w celu stworzenia przeciwwagi dla kapitału niemieckiego;
3. Włączenie się w proces opracowywania nowych technologii.

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

STRATEGIA DZIAŁANIA

POLSKA PODCZEPIONA POD NIEMIECKĄ LOKOMOTYWE

DZIAŁANIA W OBSZARZE:

SPOŁECZNYM

1. Tworzenie warunków do samorealizacji elity umysłowej społeczeństwa w celu przeciwdziałania emigracji;
2. Podjęcie działań na rzecz utrzymania wysokiego poziomu świadomości społecznej społeczeństwa.

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

STRATEGIA DZIAŁANIA

POLSKA PODCZEPIONA POD NIEMIECKĄ LOKOMOTYWE

DZIAŁANIA W OBSZARZE:

MILITARNYM

1. Tworzenie wspólnych polsko – niemieckich jednostek wojskowych;
2. Udział we wspólnych misjach stabilizacyjnych, humanitarnych i pokojowych poza granicami państwa;
3. Wspólna produkcja uzbrojenia i sprzętu wojskowego na potrzeby Sił Zbrojnych Polski i Niemiec;
4. Ścisła współpraca w zakresie likwidacji skutków klęsk żywiołowych.

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

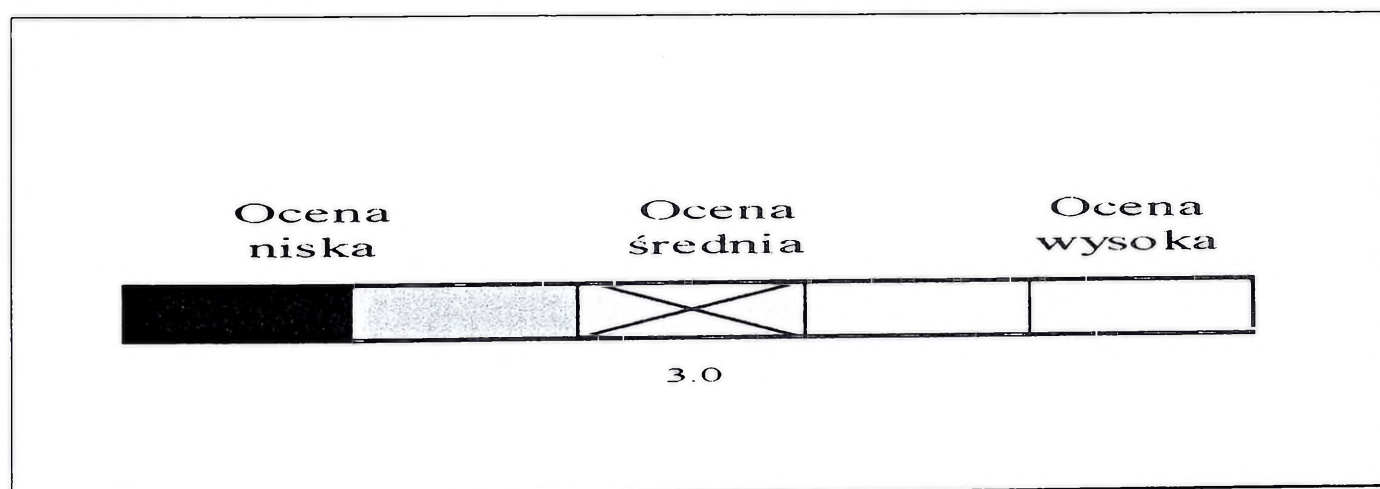
Dziękuję za uwagę

6. OMÓWIENIE WYNIKÓW ANKIETY PO ĆWICZENIU STUDENTÓW PSPO

W dniach 23 – 28 stycznia br. odbyło się ćwiczenie nr 1 studentów Podyplomowego Studium Polityki Obronnej pod nazwą warsztatów.¹ W celu jego oceny, służącej doskonaleniu podobnego typu form działalności dydaktycznej, posłużono się metodą badań ankietowych, służących całościowej analizie zrealizowanego przedsięwzięcia. W jej wyniku, uzyskano trzynaście z odpowiedzi na osiem zasadniczych kwestii dotyczących ćwiczenia, które zostały ujęte w postaci graficzno – opisowej. Dzięki temu zabiegowi uzyskano ocenę warsztatów przez biorących w nim udział studentów wraz z komentarzem do poszczególnych zagadnień.

Zagadnienie nr 1

Ocena okresu przygotowania do warsztatów (zapoznanie z literaturą przedmiotu, materiałami dydaktycznymi, itp.).

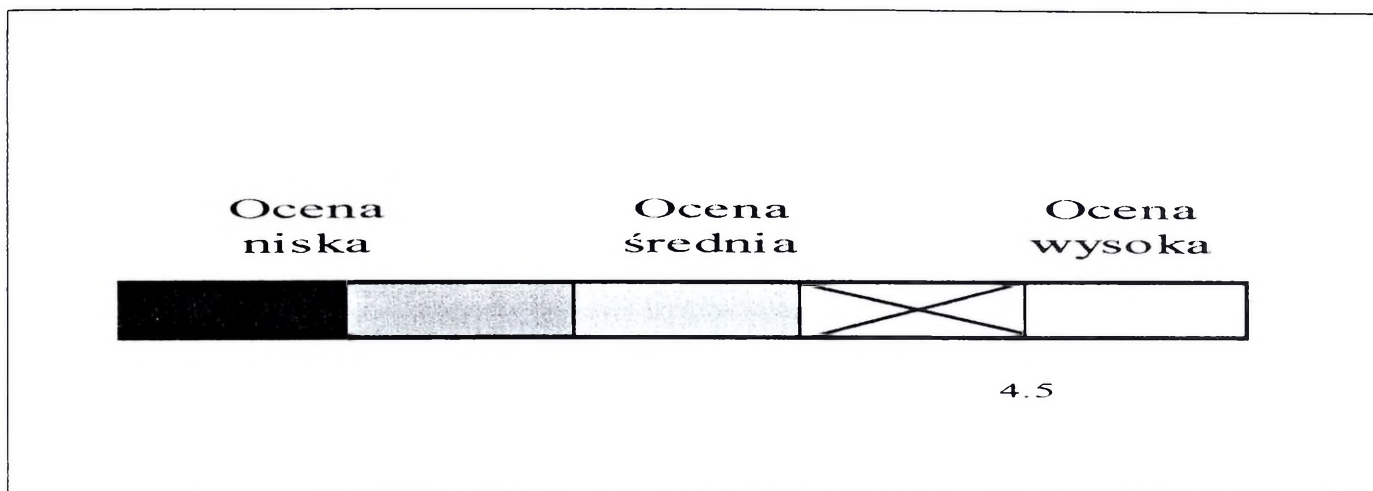

Komentarz: z uwagi na ćwiczenie nt planowania sił zbrojnych, które miało miejsce w tygodniu poprzedzającym ćwiczenie nr 1, studenci PSPO wyrazili przekonanie, iż okres przygotowania do warsztatów (zapoznanie z literaturą przedmiotu, materiałami dydaktycznymi) był niewystarczający.

Zagadnienie nr 2

Ocena czasu przebiegu warsztatów.

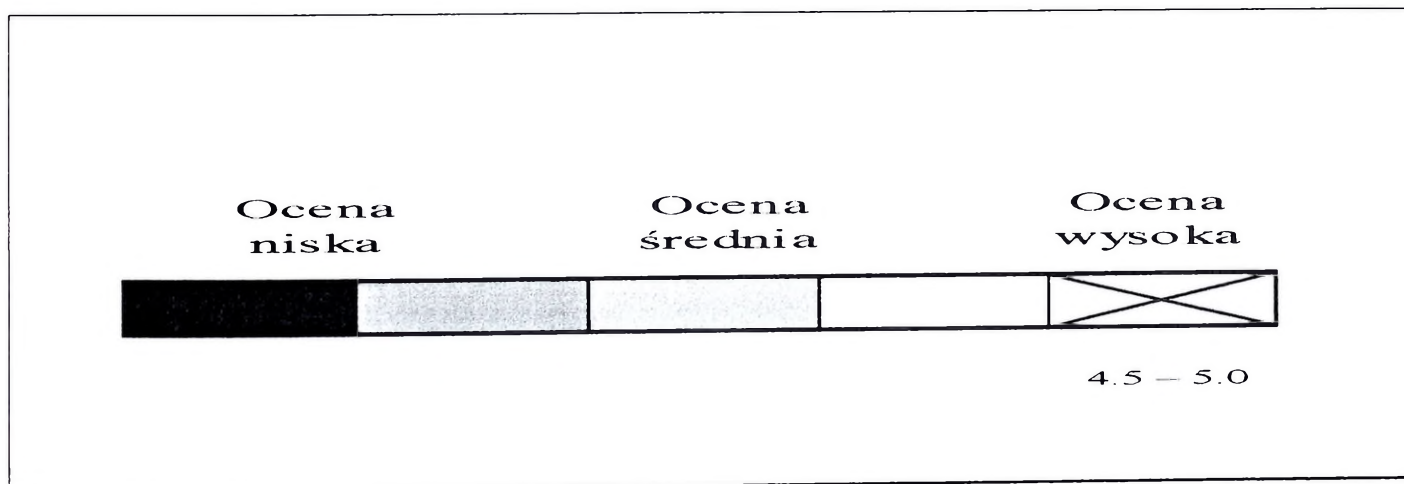
¹ W warsztatach wzięło udział czternastu studentów, czterech przedstawicieli kadry Akademii stanowiących grupę doradców, kierownik ćwiczenia oraz osoby wspomagające ćwiczenie z Wojskowych Służb Informacyjnych. Ponadto, w ćwiczeniu wzięli udział zaproszeni goście występujący w charakterze prelegentów.

Komentarz: zdaniem większości ankietowanych okres warsztatów był wystarczającym dla pogłębienia wiedzy oraz uzyskania nowych umiejętności w zakresie analizy środowiska bezpieczeństwa oraz syntezy wypracowanych rezultatów prac.

Zagadnienie nr 3

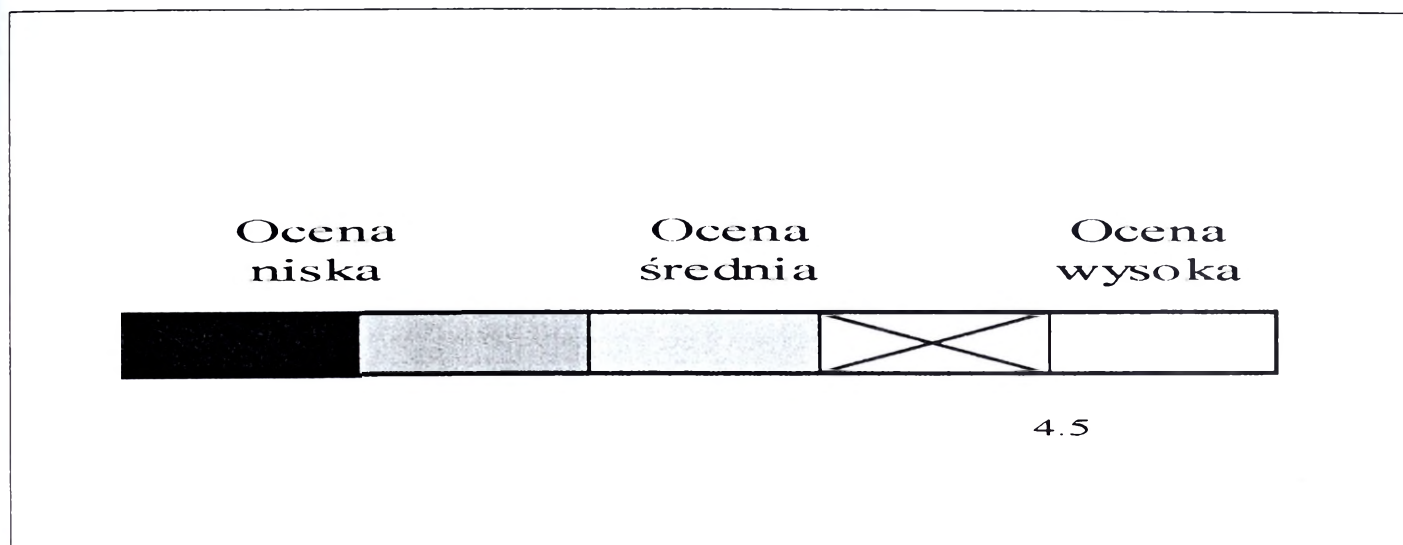
Ocena poruszanej w trakcie warsztatów problematyki.

Komentarz: dokonując oceny warsztatów zdecydowana większość ich uczestników wskazała, iż zakres poruszanej problematyki był bardzo interesujący. Ich zdaniem umożliwiło to pogłębienie wiedzy nt aktualnych zagadnień z obszaru strategii wojskowej oraz bezpieczeństwa międzynarodowego.

Zagadnienie nr 4

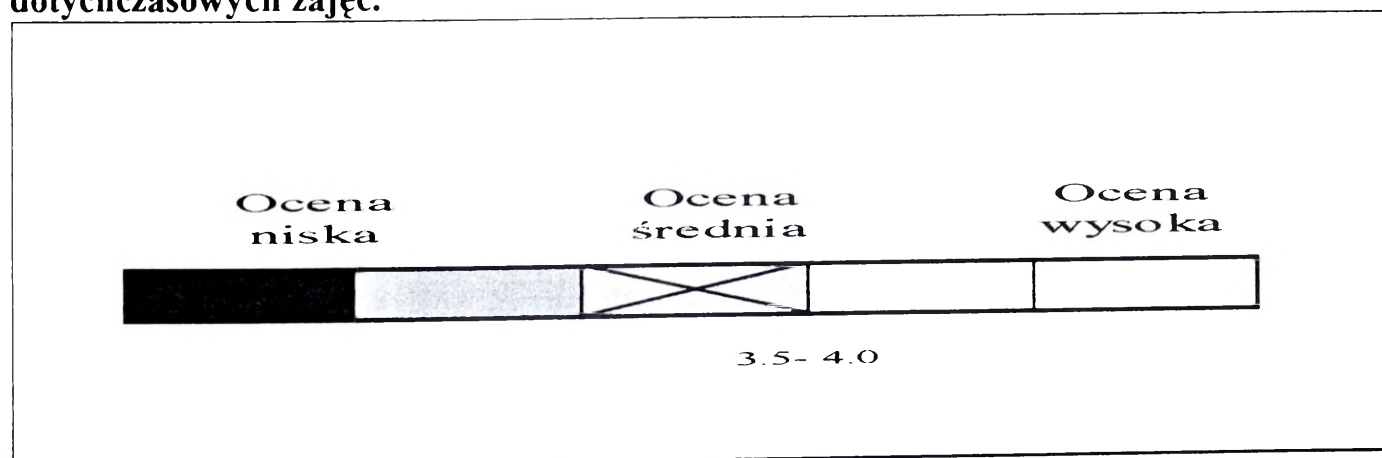
Ocena nabytych w trakcie warsztatów umiejętności analizy i syntezy w zakresie problematyki gry strategicznej.

Komentarz: uczestnicy ćwiczenia wysoko ocenili działania dydaktyczne zmierzające do pogłębienia w trakcie warsztatów umiejętności analizy i syntezy w zakresie problematyki gry strategicznej.

Zagadnienie nr 5

Ocena przygotowania do warsztatów poprzez dydaktykę prowadzoną w ramach dotychczasowych zajęć.

Komentarz: zdaniem większości ankietowanych okres przygotowania do warsztatów poprzez dydaktykę prowadzoną w ramach dotychczasowych zajęć mogły być wydłużony. Ponadto, wybrane formy dydaktyczne mogłyby być bardziej skorelowane z ich potrzebami.

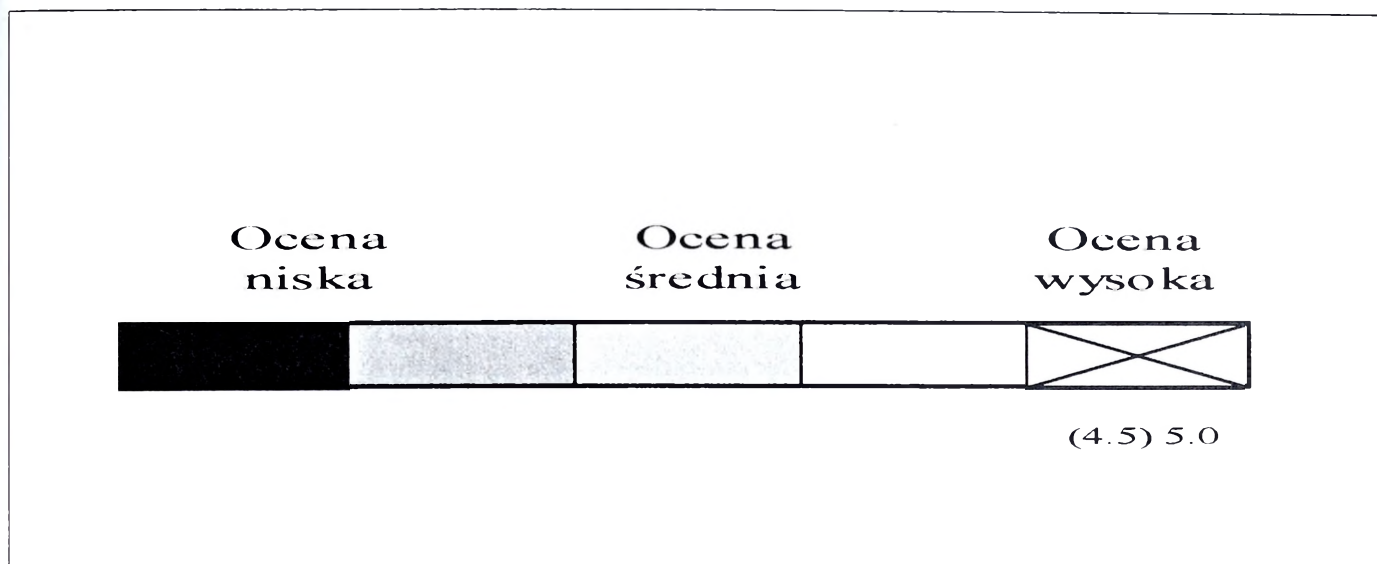
Zagadnienie nr 6

Ocena dodatkowych form zajęć dydaktycznych (ćwiczenia, seminaria, wykłady), które były lub mogły wystąpić w trakcie warsztatów.

Komentarz: dokonując oceny warsztatów, zdecydowana większość ich uczestników wskazała na wykłady jako formę uzupełniającą dydaktykę realizowaną w trakcie przedsięwzięcia.

Zagadnienie nr 7

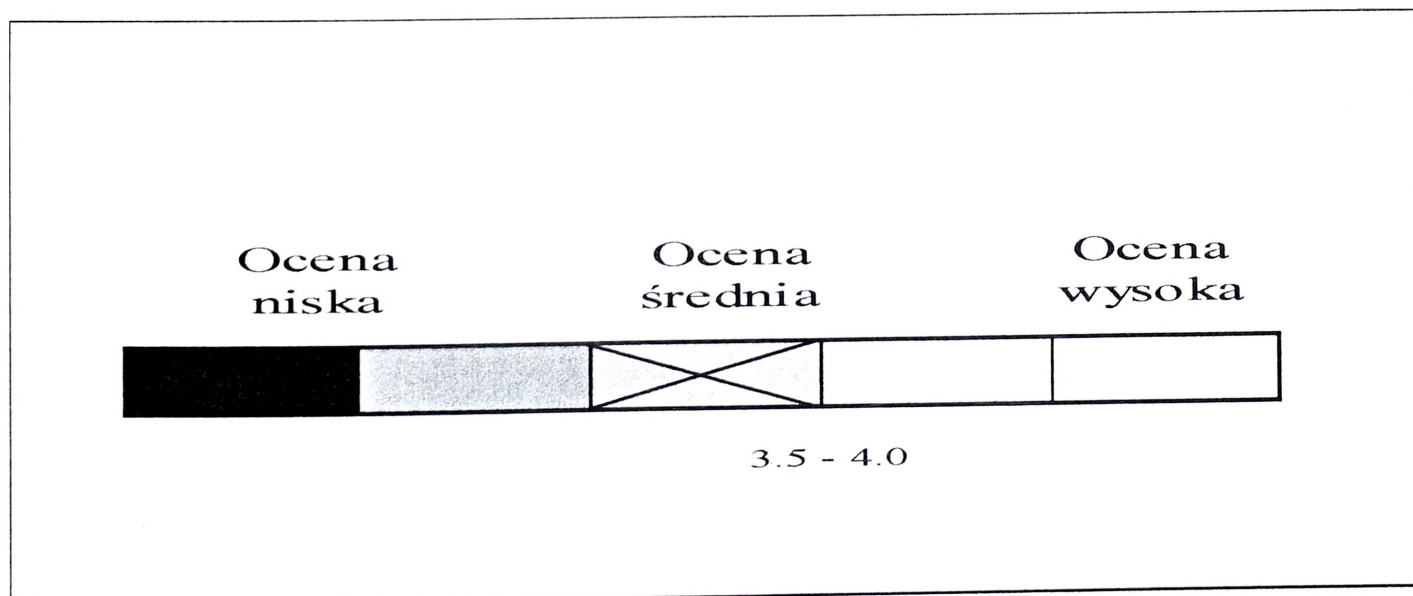
Ocena przydzielenia osób funkcyjnych do poszczególnych grup ćwiczących w trakcie trwania warsztatów.

Komentarz: niemal wszyscy uczestnicy warsztatów zgodzili się, że przydzielenie osób funkcyjnych (opiekunów) do poszczególnych grup było celowym zabiegiem ze strony organizatorów.

Zagadnienie nr 8

Ocena doboru literatury oraz materiałów pomocniczych na potrzeby warsztatów przez organizatorów.

Komentarz: dobór literatury oraz materiałów pomocniczych na potrzeby warsztatów przez ich uczestników został oceniony jako średnio – wysoki. Propozycje studentów zmierzały do stworzenia (skompletowania) bazy informacyjnej zawartej w jednym skoroszycie na podobieństwo podobnych rozwiązań występujących w uczelniach zachodnioeuropejskich.

Wnioski

- Zdaniem uczestników warsztatów zostały one przygotowane na wysokim poziomie merytorycznym, a zrealizowane w sposób interesujący, inspirujący do dalszych prac własnych i przemyśleń.

- Udział studentów w warsztatach skutkowało:
 - o Pogłębieniem umiejętności własnych w zakresie umiejętności analizy i syntezy w zakresie problematyki gry strategicznej;
 - o Pogłębieniem umiejętności oceny i weryfikacji procesów, zjawisk, zdarzeń występujących w rzeczywistości społecznej w sferze bezpieczeństwa;
 - o Poszerzeniem zakresu wiedzy studentów;

- W ocenie studentów okres przygotowania do warsztatów był niewystarczającym, a bezpośrednie przejście z jednego ćwiczenia w drugie ograniczało zdolności do właściwego przygotowania do ćwiczenia.

- Zdaniem uczestników warsztatów okres ćwiczenia, jego przebieg były właściwe i nie wymagają głębszych modyfikacji.

- W ocenie studentów, prowadzący oraz kadra uczelni biorąca udział w warsztatach w sposób prawidłowy wywiązali się z postawionych zadań osiągając cele dydaktyczne w postaci pogłębienia umiejętności w zakresie analizy i syntezy procesów, zjawisk, zdarzeń określających środowisko bezpieczeństwa.

Opr. Dr Jarosław Gryz

7. ZESTAW ANKIET

Ankieta

W związku z opracowywaniem na potrzeby Akademii Obrony Narodowej oceny ćwiczenia nr 1 prowadzonego w ramach Podyplomowego Studium Polityki Obronnej uprzejmie proszę o wypełnienie ankiety poprzez zaznaczenie właściwego kwadratu oraz sformułowanie ewentualnego komentarza. Ankieta jest anonimowa, a uzyskane opinie zostaną wykorzystane w sposób zbiorczy.

1. Czy okres przygotowania do warsztatów (zapoznanie z literaturą przedmiotu, materiałami dydaktycznymi, itp.) był odpowiedni?

Ocena niska		Ocena średnia		Ocena wysoka	
1	2	3	4	5	

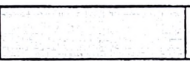
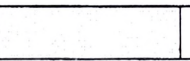
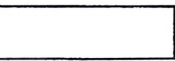
Komentarz: *Wystarczający od chwili kiedy był udzielony instrukcji, ale wystąpił brak odpowiedniej literatury, które było skierowane do przedstawicieli w bibliotece wojsk.*

2. Czy czas trwania warsztatów był odpowiedni?

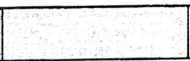
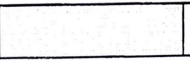
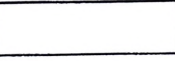
Ocena niska		Ocena średnia		Ocena wysoka	
1	2	3	4	5	

Komentarz: *Moim zdaniem wystarczający na tyle aby w sposób średni, ponadprzeciętny opowiedzieć o sensie i wiadomości o tym zakresie.*

3. Czy poruszana w czasie ćwiczenia problematyka była interesująca?

Ocena niska	Ocena średnia			Ocena wysoka
1	2	3	4	5
Komentarz: <i>Bardzo dużo ciekawych, poróżliwych, potrzebnych, bezstresowych wyposiedni, subiektywnych myśli w porozgatykach grupach, sdwoleniach na zadane problemy.</i>				

4. Czy warsztaty rozwinęły umiejętności analizy i syntezy w zakresie problematyki gry strategicznej?

Ocena niska	Ocena średnia			Ocena wysoka
1	2	3	4	5
Komentarz: <i>Zdecydowanie tak;</i>				

5. Czy przygotowanie do warsztatów poprzez dydaktykę prowadzoną w ramach dotychczasowych zajęć było odpowiednie?

Ocena niska

Ocena średnia

Ocena wysoka

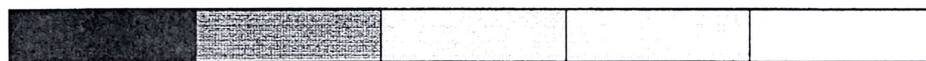
1

2

3

4

5

Komentarz: Wystawiając ocenę, natomiast w perspektywie przygotowanie następnym (podobnym / ciekawym) prace w grupach poszczególnych parach powinna być osobna natomiast konfrontacja wyników celować tak jak było w czasie

6. Czy w trakcie warsztatów powinny być prowadzone dodatkowe formy zajęć dydaktycznych: ćwiczenia, seminaria, wykłady? Jeśli tak, to proszę o ich wskazanie:

TAK

- Ćwiczenia
- Seminaria
- Wykłady

NIE

Dodatkowe formy dydaktyczne nie są potrzebne

(Moim zdaniem prowadzone w sposób zaawansowany (metodyczny) w formie teoretyczno-problemowej okolo 4-6 godz. jako forma uzupełniająca Po tym krótkie prelekcje 1-2 dni i wejście do CNIU)

7. Czy w trakcie trwania warsztatów celowym było przydzielenie osób funkcyjnych do poszczególnych grup ćwiczących?

Ocena niska

Ocena średnia

Ocena wysoka

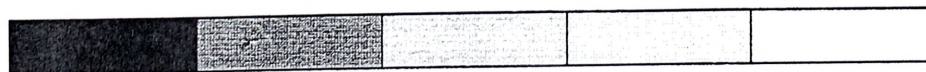
1

2

3

4

5

Komentarz: Tak jest także potrzebne gdyby bezpośrednio byli osobami (liderami) którzy nie brali co koordynowali pracę zespołów;

8. Czy dobór literatury oraz materiałów pomocniczych na potrzeby warsztatów były odpowiednie?

Ocena niska

Ocena średnia

Ocena wysoka

1

4

5

Komentarz: Myślę, że byłoby starzy. Potrzeba pozyskanie materiałów literackich zajmować wiele czasu, a niektóre były też przesłane gdyż jej fizycznie nie było.

Inne uwagi dotyczące strony merytorycznej oraz organizacyjnej warsztatów:

- 1) Moim zdaniem czas na wypracowanie opinii na porzeczne zagadnienie jest wystarczający, w perspektywie, gdy będą dostępne i niedostępne materiały pomocnicze studenci zyskają je nie tylko w czasie na tworzenie myślenia i wyrażenie problemu a nie są poszukiwane materiały w akademii czy przez NIA.
- 2) Myślę, że należy utrwalić formaty i schematy z problemem pod koniec dnia i sygnalizować co przygotować na dzień następny. Miejsce (na uwadze) ze studenci mają 2-3 godz. do swojej dyspozycji w dniu następnym.
- 3) Przyjęta forma prowadzenia zajęć oraz GŁÓWNEGO WYKŁADU (PROWADZĄCEGO) bardzo dobre, nie stroniąc porobić się na swobodę formułowania i przedstawiania swoich myśli.

Dziękuję za wypełnienie ankiety,

Dr Jarosław Gryz

Ankieta

W związku z opracowywaniem na potrzeby Akademii Obrony Narodowej oceny ćwiczenia nr 1 prowadzonego w ramach Podyplomowego Studium Polityki Obronnej uprzejmie proszę o wypełnienie ankiety poprzez zaznaczenie właściwego kwadratu oraz sformułowanie ewentualnego komentarza. Ankieta jest anonimowa, a uzyskane opinie zostaną wykorzystane w sposób zbiorczy.

1. Czy okres przygotowania do warsztatów (zapoznanie z literaturą przedmiotu, materiałami dydaktycznymi, itp.) był odpowiedni?

Ocena niska		Ocena średnia		Ocena wysoka	
1	2	3	4	5	
	X				

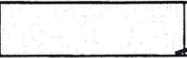

Komentarz: *Ćwiczenie poprzedzone było innym przedsięwzięciem, zasadnym byłoby, aby pomiędzy ćwiczeniami było tygodniowe przerwy.*

2. Czy czas trwania warsztatów był odpowiedni?

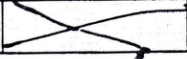
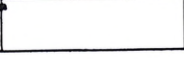
Ocena niska		Ocena średnia		Ocena wysoka	
1	2	3	4	5	
			X		

Komentarz: *Przyjęty czas ćwiczenia pozwolił na wypracowanie dokumentów w opadkach skutecznych.*

3. Czy poruszana w czasie ćwiczenia problematyka była interesująca?

Ocena niska	Ocena średnia		Ocena wysoka	
1	2	3	4	5
Komentarz:.....				

4. Czy warsztaty rozwinęły umiejętności analizy i syntezy w zakresie problematyki gry strategicznej?

Ocena niska	Ocena średnia		Ocena wysoka	
1	2	3	4	5
Komentarz:.....				

5. Czy przygotowanie do warsztatów przez dydaktykę prowadzoną w ramach dotychczasowych zajęć było odpowiednie?

Ocena niska		Ocena średnia		Ocena wysoka	
1	2	3	4	5	
			X		
Komentarz:.....					

6. Czy w trakcie warsztatów powinny być prowadzone dodatkowe formy zajęć dydaktycznych: ćwiczenia, seminaria, wykłady? Jeśli tak, to proszę o ich wskazanie:

TAK

- a. Ćwiczenia
- b. Seminaria
- c. Wykłady

NIE

Dodatkowe formy dydaktyczne nie są potrzebne

7. Czy w trakcie trwania warsztatów celowym było przydzielenie osób funkcyjnych do poszczególnych grup ćwiczących?

Ocena niska		Ocena średnia		Ocena wysoka	
1	2	3	4	5	
			X		
Komentarz:.....					

8. Czy dobór literatury oraz materiałów pomocniczych na potrzeby warsztatów były odpowiednie?

Ocena niska		Ocena średnia		Ocena wysoka	
1	2	3	4	5	
			X		
Komentarz:.....					

Inne uwagi dotyczące strony merytorycznej oraz organizacyjnej warsztatów:

rozwojcie możliwości prowadzenia
 wykładów wprowadzających z określonym
 strukturę przez przedstawiciela grupy -
 edy. Na stopniu celowym byłaby
 aby przedstawiciel MSZ dokonał
 oceny danej sytuacji i w sposób
 kulturalny możliwego rozwoju sytuacji?

Dziękuję za wypełnienie ankiety,

Dr Jarosław Gryz

**8. PODSUMOWANIE WARSZTATÓW
- WNIOSKI ORAZ UWAGI**

UWAGI

po przeprowadzeniu warsztatów problemowych na temat: **ŚRODOWISKO STRATEGICZNE. ANALIZA POSTAW I ZACHOWAŃ GRACZY STRATEGICZNYCH W XXI WIEKU.**

1. **Odnosnie koncepcji merytorycznej warsztatów:**

Koncepcja „gry graczy” modnego w latach 60 i 70 (na Zachodzie) „futuryzmu” (stał się wówczas nawet dyscypliną akademicką) usiłująca «przedstawić wyobrażalne „alternatywne przyszłości”» zastosowana na PSPO do nauczania „...rozwiązywania prognozowanych problemów środowiska bezpieczeństwa” w świetle:

- „kompletnego blamażu futurologii” (S. Lem) tak „przeraźliwie” oczywistego w ostatnich ...25 latach;
- tego, że „z przyczyn najzupełniej logicznych nie jesteśmy w stanie przewidzieć przyszłego biegu historii”, K. Popper – największy autorytet „nauki o poznaniu” XX wieku;
- (z oczywistych przyczyn – nie miejsce na przedstawienie pełnej listy – bo zajęłoby dziesiątki stron)

uważam, że nie jest właściwa do nauczania czegokolwiek poza fantazjowaniem i „wyobrażaniem” (Napoleon: niepoohamowana wyobraźnia to największe nieszczęście ludzkości)». Więcej - jest szkodliwa bo sugeruje, że w planowaniu bezpieczeństwa Polski – będzie można oprzeć się na „wizjach przyszłości”.

Argument (żeby skrócić wywody) – alfabet strategii:

- „...przyszłość zmienna ...nieprzewidywalna...regułą jest zaskoczenie” (A. Beaufre „Wstęp do strategii...”, s.230)
- „...odrzucaamy bierną postawę wobec wydarzeń wyrażającą się w niespokojnym pytaniu „Co się stanie?” zastępując je pytaniem twórczym i męskim: „Co powinniśmy zrobić?” (A. Beaufre, s. 277)

2. Wnioski (propozycje) do rozważenia w studiowaniu (nauczaniu) strategii – wykorzystać (stosować) to co stosują najwięksi i „najnowocześniejsi”, oraz od tysięcy lat stosują wielcy strategowie – „teoretycy” i praktycy (np. Napoleon):

- „pomimo, że studia są ukierunkowane na wizję rozwoju strategicznej myśli na przyszłość, to w sposób odczuwalny bazują na najdawniejszej przeszłości wojskowo – historycznej, a ściślej mówiąc na zasadach sztuki wojennej i strategii, które nigdy nie straciły aktualności i mają uniwersalny charakter...dąży się do urozmaicenia programu przez łączenie przykładów z historii z wydarzeniami bieżącymi...historia (...) pomaga ona w spojrzeniu z szerokiej perspektywy na zasadnicze kwestie obronności narodowej i strategii wojskowej /.../ w tym znaczeniu historia daje przykłady oraz wskazówki na przyszłość /.../ Celem USA WC jest rozwijanie u słuchaczy myślenia historycznego, które w połączeniu z myśleniem koncepcyjnym, krytycznym, twórczym i perspektywicznym wyrabia efektywne myślenie strategiczne” (płk M. Ojrzanowski, Studia w amerykańskiej Akademii Wojsk Lądowych – Myśl Wojskowa 2/2001, s. 88-104).
- wizję „przyszłości” do planowania strategicznego tworzyć na podstawie (tylko wybrani strategów)...studiów przeszłości:
 - Konfucjusz: opowiedz mi swoją przyszłość, a powiem ci o twojej przyszłości;
 - Churchill: im dalej sięgasz wstecz, tym dalej widzisz w przyszłość;
 - F. Foch: strategia jest nauką opartą na historii.
- ponieważ w aktualnym programie studiów – klasyczna strategia = prawie 0, historia (w ujęciu strategicznym) = zero, strategów = zero, koniecznym jest radykalna zmiana programu studiów w zakresie strategii.
- kwestia dydaktyczna: jak oceniać studentów? jak „zmusić” ich do intensywnego wysiłku intelektualnego? w przeprowadzonych warsztatach – pozostała nieokreślona – zarówno w koncepcji warsztatów jak i w moich możliwościach jako nauczyciela przy grupie. W przyszłości – celowo byłoby je precyzyjnie określić.

**WNIOSKI Z WARSZTATÓW PROBLEMOWYCH PROWADZONYCH Z PSPO W
TERMINIE 24-28.01.2005 R. NA TEMAT: „ŚRODOWISKO STRATEGICZNE. GRA
STRATEGICZNA. ANALIZA POSTAW I ZACHOWAŃ GRACZY
STRATEGICZNYCH W XXI WIEKU”**

- Warsztaty zostały przygotowane na wysokim poziomie merytorycznym oraz zrealizowane w sposób interesujący nie tylko dla studentów PSPO, ale również większości kadry dydaktycznej WS-O, biorąc pod uwagę fakt, iż taką formę prowadzenia zajęć zastosowano po raz pierwszy w kształceniu;
- Uzyskane rezultaty warsztatów oraz wypowiedzi uczestników wskazują jednak na konieczność dalszej ich modyfikacji, zwracając główną uwagę na obszar „poruszanych” problemów. Chodzi tu głównie ilość rozwiązywanych problemów. Ocenia się, że w sytuacji kiedy warsztaty planowane są na 30 jednostek lekcyjnych a grupa liczy do 15 osób realne będzie, w miarę dokładne, rozpatrzenie do 3 problemów (było 4) tworząc do tego celu większe „grupy dyskusyjne” oraz wykorzystując czas przydzielony do tego przedsięwzięcia;
- Wydaje się, że wykład „główny”, wprowadzający powinien mieć miejsce na rozpoczęcie warsztatów, a nie w toku ich trwania. Powinien on być jakby „pożywką” dla dalszych prac analitycznych. Za w pełni wartościowe oceniam natomiast zajęcia prowadzone przez przedstawicieli WSI w pierwszym dniu zajęć warsztatowych;
- Oceniam, że podczas organizowania takiej formy zajęć koniecznym jest wydzielenie więcej czasu na przedyskutowanie opracowanych poszczególnych problemów przez wszystkich uczestników warsztatów, a nie „zamykanie” się tylko do zaprezentowania opracowanej prezentacji i kilku pytań. Problem ten zaistniał podczas tych warsztatów, ale osobiście uważam, iż nie osiągnięto jeszcze poziomu, który by zadawał wszystkich – jest to również opinia studentów;
- Na szczególne podkreślenie zasługuje duże zaangażowanie studentów PSPO oraz „poświęcenie” bardzo dużo czasu pozasłużbowego do rozwiązywanych problemów;
- Oceniam, że udział studentów w warsztatach skutkowało:
 - o pogłębieniem umiejętności w zakresie analizy i syntezy problematyki gry strategicznej;
 - o poszerzeniem umiejętności oceny i weryfikacji procesów, zjawisk, zdarzeń występujących w rzeczywistości społecznej w sferze bezpieczeństwa;
 - o dalszym poszerzeniem zakresu wiedzy z problematyki bezpieczeństwa w aspekcie trendów początku XXI wieku przez studentów i to zarówno przez partnerów z Sojuszu, jak i inne państwa (Federacja Rosji, Chiny);
- Na uwagę zasługują jednak wyrażane przez studentów opinie, którzy m.in. uważają, iż okres przygotowania do warsztatów był zbyt krótki (tylko weekend), a bezpośrednie przejście z jednego ćwiczenia w drugie ograniczało zdolności do właściwego przygotowania się do kolejnego.

Dr Jarosław Gryz

Uwagi nt ćwiczenia nr 1 PSPO

Organizacyjne

Przygotowanie do ćwiczenia

Okres przygotowania do ćwiczenia był zdecydowanie za krótki, poprzez fakt zakończenia w minionym tygodniu ćwiczenia dot. planowania sił zbrojnych oraz niemożności właściwego zaznajomienia studentów z materiałami pomocniczymi.

Czas trwania warsztatów

Odpowiedni, wyczerpujący potrzeby dydaktyczne.

Dodatkowe formy dydaktyczne

Niezbędne z uwagi na zakres prezentowanych treści, jak i pomoc studentom w rozwiązywaniu problemów badawczych.

Merytoryczne

Zagadnienia

Interesujące, zmuszające do refleksji nad rzeczywistością społeczną w kontekście potrzeb, interesów oraz celów poszczególnych podmiotów rywalizujących o wpływy. Ukazujące rolę i miejsce RP w systemie bezpieczeństwa międzynarodowego w aspekcie wyzwań, zagrożeń oraz szans dla bytu i rozwoju podmiotu.

Przygotowanie merytoryczne studentów

Z uwagi na zbyt krótki okres przeznaczony na zapoznanie studentów z literaturą przedmiotu oraz materiałami pomocniczymi ich wiedza była niepełna, czego efektem było bieżące jej kreowanie. W efekcie, zabrakło czasu na refleksję, a tym samym pogłębienie treści opracowań.

Cele dydaktyczne

Warsztaty, mimo pewnych uchybień natury organizacyjnej, pozwoliły na rozwinięcie umiejętności analizy i syntezy, oglądu rzeczywistości społecznej w oparciu o metody analizy systemowej prowadząc do pogłębienia wiedzy studentów w zakresie strategicznych uwarunkowań bezpieczeństwa XXI wieku.

UWAGI
w sprawie warsztatów problemowych

1. Pomysł – bardzo dobry
2. Ogólna koncepcja – prawidłowa
3. Plan – ewentualne korekty na przyszłość:
 - a. Skoncentrować się na jednym, najważniejszym w danym roku i interesującym także z punktu widzenia Polski problemie bezpieczeństwa globalnego, z uwzględnieniem kilku (2 – 3) jego aspektów
 - b. Uwzględnić wszystkich głównych graczy zaangażowanych w danym problemie oraz POLSKĘ (reprezentacje jedno-
dwoosobowe)
 - c. Więcej czasu przewidzieć na debatę (prezentację i konfrontację stanowisk)